

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 29. sz. hírlink /otto winzer .../ 1. bek. 5. sorában a név helyesen:

dr. csákvári györgy

/mti/

--

- v é g e -

NA 20E

- 58 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1971. október 28.

bb. 1. hírek a főváros életéből

i/don/rj zs la

1971. október 28.

új óvodák ujbudán

a következő esztendőben az ujbudai tanács fejlesztési alapjának legnagyobb hányadát az óvodai helyek számának növelésére fordítja. ezt indokolja, hogy a kerületben évről-évre többszáz gyermek felvételi kérelmét utasítják el - hely hiánya miatt. az idei óvodai „tanévben”, például összesen 550 ujbudai apróságnak nem tudtak helyet biztosítani a gyermekintézményekben. a tanács és a helybeli gyárak összefogásával 725 -tel nő az óvodai helyek száma 1975 végéig. a többi közt az ujbudai rekonstrukció keretében épül fel három, egyenként 100 személyes óvoda; az „Izzó-lakótelepen”, 150, a Kossuth utcában pedig 50 személyes gyermekintézmény tető alá hozatalát tervezik. a fejlesztés során 40, illetve 50 hellyel bővítik a Vörösmarty utcai, a Tavasz utcai, a Január 10 téri, valamint a Nagyvárad utcai óvodákat. így a negyedik ötéves tervidőszak végére az ujbudai óvodai helyek száma meghaladja majd a 2.750-et, s így előreláthatólag valamennyi apróságnak helyet tudnak biztosítani a gyermekintézményekben.

javuló kommunális ellátás pest-
erzsébeten

a XX. kerületben a legsürgősebb feladatok közé tartozik a kommunális ellátás fejlesztése, különösen a csatorna- és a vízhálózat bővítése. a közelmúltban elkészült terv szerint a Kende Kanuth utcában a Határ ut és a Nagy Sándor utca között, valamint a Virág Benedek utcában a Klapka utca és az Előd utca között, továbbá a Vas Gereben utcában fektetnek le új csatornákat.

/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb. 1. / hírek a főváros... 1. folyt./rj

a terület központjában egy 800 milliméter átmérőjű vízvezetékcsövet építenek. az ősz szabó jános utca, valamint a virág benedek utca aszfaltburkolatot kap, s ugyancsak aszfaltburkolattal látják el a külső török flóris utcát a kertész utca és a mesgye utca között, s meghosszabbítják az előd utca és a wesselényi utca utvonalaát.

milyen lesz a xi. kerület művelődési központja?

a főváros egyik legkorszerűbb művelődési központja minden bizonnyal a xi. kerületi lesz - a most készülő tervek legáltalában erről tanuskodnak. a háromezer négyzetméternyi alapterületű kulturális intézmény - amely a kelenföldi városközpontban kap helyet - a fiataloknak és az idősenbeknek egyaránt nyújt majd szórakozási, művelődési lehetőséget. a 200 személyes előadóterem mellett öt ifjúsági, illetve nyugdíjas klub, valamint játéktér és tv szoba várja majd a helybelleket, s itt kapnak helyet a természet-tudományi és a művészeti szakkörök is. a művelődési központban rendezik be a kerület új könyvtárát, ahol a gyerekek és a felnőttek kulturált körülmények között olvashatnak, illetve kölcsönözhetnek ki könyveket. a kulturális létesítmény ,,tartozéka,, lesz az a 600 személyes filmszínház is, amely a központ közvetlen szomszédságában épül fel. /mti/

bb. 2. több mint háromszáz szovjet turista csoport járt az idén dunaujvárosban.

vid/ká/rj hgy

1971. október 28.

dunaujváros idegenforgalmi vonzereje az idén tovább növekedett. az idegenforgalmi hivatal összegezése szerint az év első tíz hónapjában 740 turista csoport járt a városban, közülük 326 a szovjetunióból érkezett. tizezernél több szovjet ember ismerkedett az idén első szocialista városunkkal, emberrel és intézményeivel.

a dunaujvárosiak is ismerkedtek hazánk szép tájaival és a világgal. az ország-világjáró dunaujvárosiak száma az idén megközelíti a nuszönkétezret. közülük 3.600-an jártak külföldön. /mti/

..-
- 2 -

bb. 3. ,,fogyókurázik a panofix,, - magyar bundák a szőrmeék országában

1/ba/rj ie la

1971. október 28.

több bundaszállítmány indul utnak a napokban budapestről az európai kontinens országaiba és a tengerentúlra, kanadába és az egyesült államokba. a tannimpex külkereskedelmi vállalat több mint husz országba exportál hazai szőrmeárukat, mintegy 80-90 féle terméket. háromszáz külföldi céggel tartanak rendszeres kapcsolatot.

a legkelendőbb hazai szőrmeáru változatlanul a 30 éves magyar szabadalom alapján készülő panofix. a pannónia szőrmeárugyárban kidolgozott eljárással ujabban valóságos ,,fogyókurának,, vetik alá a ,,bundának valót,, s ezzel csaknem felére csökkentik az egyébként nehéz alapanyag súlyát, ami különösen az utóbbi évek hosszú modelljeinél jelentős. a bundák mellett nagy az érdeklődés a magyar irhakabátok iránt is. az idei évben 4.5millió dollár értékű irhakabátot szállítottak tőkés partnereiknek, és forgalmuk az év végére eléri az 5 millió dollárt.

érdekes módon a ,,szőrmeék országaiban,, , kanadában és a szovjetunióban értékesítik a legtöbb magyar bundát. az idén ősszel torontóban rendezett a tannimpex nagysikerű bemutatót, jelenleg a pannónia gyár 71-es őszi-téli mintakollekciója látható az észak-amerikai országban, ahol évente 5 ezer magyar szőrmeekabátot és bundát vásárolnak. az egyik leghíresebb áruházi konzern, a simpson, a jövő re sorra kerülő száz éves jubileumára ezer férfi irhakabátot rendelt. a kabátokat nemrég indították utnak, hogy még a tél beállta előtt megérkezzenek a vásárlókhoz. a szocialista országok közül lengyelországban és a szovjetunióban hordanak magyar szőrmeéket. a magyar panofix bundákat elsősorban a szovjetunióban, különösen a távol-keleti, hűvösebb éghajlatu országreszekben vásárolják szívesen. /mti/

..-
M

- 3 -

bb 4. ön például hogy .... fejezné be? - végetér kállai István játéksorozata a televízióban

i nn/fk zs bzs la

1971. október 28.

a jövő hét szerdáján bucsuzik a tv-nézőktől kállai István „ön például hogy folytatná?„ című népszerű műsora. az eddigi kilenc adást több tízezer levél követte, amelyben a nézők folytatták az író elkezdte történetet. a legutóbbi adást követően különösen sok levél érkezett címünkre - mondta kállai István az mti munkatársának -, hiszen az utolsó műsorra készülünk. bár a közönség érdeklődése lankadatlan, mégis úgy érezzük - most kell abbahagyni, amikor még van ötletünk, mondanivalónk.

- a szerdán utoljára jelentkező „ön például hogy folytatná?„-ra több ezer tippet kaptunk. voltak olyanok, akik ragaszkodtak a fiatal pár gyermekének megszületéséhez, s voltak, akik még az unokákhoz is ... sokan ugyanakkor 2000-2500-ig követnék nyomon - persze a fantázia szárnyain - a két fiatal történetét. lényegében, minden elképzelés elvileg létjogosult, a történetben valójában ott sejlik minden befejezés változata. így aztán akadt humoros poén, s a sci-fi-vel vetekedő ötlet. utolsó programunkhoz végül is hat verziót válogattunk, de feleltünk több más lehetőség is.

- az „ön például hogy folytatná?„ sorozat azt hisszük - elérte célját. mivel éppen két éve írok a közönségnek épülő műsorokat a televízió számára, nem hagyhatom cserben „játéksorozat-sáimat„. jövőre négy egy-egy órás műsort készítek, hogy miről - az meglepetés, és a meglepetés minden játék alapelve. /mti/

bb 5. új címet kapott várpalota

vid/ká bzs hgy

1971. október 28.

új címet kapott a 20 évvel ezelőtt várossá nyilvánított várpalota. a pajzs alakú címer - amely piros tónusú grafikus-művész alkotása - ezüst mezőjében öt fekete kéménnyel szemlélteti a három településből alakult város: várpalota, pént és inota öt nagyüzemének fejlődését. a vörös csillagon kívül a címet az egykori mátyás-vár rajza ékesíti. /mti/

- 4 -

bb 6. csüörtöktől olcsóbb a karfiol - jól halad a téli tárolás

i ol/gk ie bzs la

1971. október 28.

zavartalan október végi ellátásról számoltak be az mti munkatársának a zöldség-gyümölcs kereskedelmi egyesülés igazgatóságán. erről tanuskodnak egyébként az őszi színekkel tarkított zöldség-kiakatok és piaci standok is. a főzelékféléknek az évszaknak megfelelő választéka várja a háziasszonyokat: van elegendő tisztított karfiol, amelyet csüörtöktől már 1 forinttal olcsóbban adnak a zöldségnél; az első osztályú árut 6.60 -ért, a másodosztályút 4.60 forintért kilogrammonként. bár végérvényesen befejeződött a kilós zöldpaprika szezonja, még kapható paradicsompaprika, s darabárúként hajtattott hegyes paprika is érkezett; szerdán például tízezer darab, s 80 fillérért adják. a tölténi-való darabonként 1 forint 20 fillér. ugyancsak a „lefutott„ kilós áru nyomában már kapható üvegházi paradicsom, kilogrammonként 20 forintért. sárgarépből van elegendő, árusítják mosva, tisztítva is. - a múlt évi gyenge karalábéterméssel szemben az idén igen jók a kilátások kései termései áruból, s valamennyi káposztaféléből - fejes-, vörös- és kelkáposztából is - jó az ellátás. a főzelékfélék választékát bővítte az őszi paraj, amelyből szerdán hat-hét mázsa futott be a nagyvásártelepre; kilója 6 forint a zöldség boltjaiban.

az őszi salátafélék - fejes saláta, cékla, zeller, stb. - között válogathatnak a háziasszonyok. az egyesülés tagvállalatai nagylétán és környékén már megkezdtek a torma felvásárlását is.

javában tart a burgonya felvásárlása és készletezése, a vörös- és a fokhagyma tárolása is jól halad, a téli ellátásban ezekből előreláthatólag nem lesz fennakadás. a hűtőházi tárolási munkák jó ütemben folynak, de kedvez az időjárás a szabadföldi tárolásnak is: a száraz, csapadékmentes időben gyorsan haladnak a prizmák készítésével, amelyeket a hideg beállta esetén további földrétegekkel burkolnak majd.

országszerte jó ütemben folyik az alma tárolása, a tagvállalatok igyekeznek a raktárakat megtölteni, miközben eleget tesznek exportkötelezettségeiknek is. nagy munkában vannak a savanyító üzemek: uborkából, paprikából, de főleg káposztából tesznek el sokat télire.

/folyt. köv./

- 5 -

bb 6. /csütiöntöktől ... 1. folyt./bzs

a gyümölcsválasztékban az alma zömét a kilogrammonkénti 6, illetve 4.40 forintos áru teszi ki, a hét centiméternél nagyobb átmérőjű, különlegesen szép alma - starking és jonathán - 7.20 forint. a körtét már a hűtőházi készletekből kapjuk, ahonnan folyamatosan szállítanak árut a boltokba, a piacokra. megérkeztek az első gesztenye- és héjas dió szállítmányok is. a kereskedelem egyébként az idén igen jó szőlő-szezont zár; az elmúlt évinél már eddig is 150 vagonnal több került a boltokba, piacokra. ennek egy része hazai csemegeszőlő volt, de jelentős mennyiség fogyott az importáruból, főként a bolgár szőlőből is.

az egyesülés igazgatóságán elmondták azt is, hogy bár még messze a karácsony, a tagvállalatok gondoskodtak az ünnepi fenyőfákról. megkötötték a szerződéseket az állami erdőgazdaságokkal, és a felmért igényeknek megfelelően előreláthatólag 600-650 ezer folyóméter fenyőt hoznak majd forgalomba. /mti/

--

bb 7. kodály „magyar népzene,, sorozata a hatos stúdióban

i nn/gk zs bzs al

1971. október 28.

november 26-tól négy nyilvános koncerten mutatja be a magyar rádió kodály zoltán teljes magyar népzene sorozatát a 6-os stúdióban, mintegy a kodály-évforduló bevezetőjeként. a négy adásra tervezett koncertsorozaton közreműködik barlay zsuzsa, simándy józsef, andor éva, kovács eszter, páka eszter, nagy sándor, korondy györgy, zongorán kísér zempléni kornél, fellegi ádám, freymann magda, tusa erzsébet és mások. a nyilvános előadásról a rádió hangfelvételt is készít, amelyet későbbi időpontban megismételnek. /mti/

--

bb 8. levéltárban a vámspércsi boszorkányégetés jegyzőkönyve

vid/ká bzs hgy

1971. október 28.

rendkívül értékes és gazdag anyaggal gyarapodott a hajdubihar megyei levéltár: a debrecenről husz kilométerre fekvő vámspércsen az 1712-től 1785-ig terjedő időszakban készült hivatalos jegyzőkönyvvel. a családi levéltárból előkerült terjedelmes, hatszáz oldalas jegyzőkönyv vámspércs - akkor városi rangu település - igazgatásának, történetének sok érdekes adatát rögzíti. kiderült a most előkerült jegyzőkönyvből, hogy 1740-ben a bírák döntése alapján boszorkányégetés történt vámspércsen. a vádolt nőt a város lakosainak szemeláttára elevenen égették meg. /mti/

--

- 6 -

NA

bb 9. 75 éves a magyar vagon és gépgyár

vid/ká/ny hgy

1971. október 28.

az ország egyik legjelentősebb gépipari üzeme a győri magyar vagon és gépgyár az idén decemberben ünnepli fennállásának 75 éves évfordulóját. a jubileumra készülődve szerzői kollektíva feldolgozta a gyáróriás történetét. a jelenleg 18 ezer dolgozót foglalkoztató, évente 4.7 milliárd forint termelési értéket előállító vállalat 1896-ban mindössze 250 munkással és alkalmazottal kezdte működését és első gyártmánya vasuti teherkocsi volt. a győri gyár már 1903-ban nagy sikerrel szerepelt a párizsi világkiállításon. kevesen tudják, hogy győri öntvények készültek a londoni földalatti szerelvényei, s hogy 1905-ben ugyancsak az mvg elődje gyártotta hazánkban elsőnek az összekerek-meghajtású közúti járműveket is. a magyar vagon és gépgyár, ahol jelenleg közép-európa egyik legkorszerűbb motorgyára működik, kiemelkedő szerepet tölt be a közúti járműfejlesztési program végrehajtásában.

a gyár történetét feldolgozó kollektíva felkereste a vállalat régi dolgozóit, felhasználta a megyei és az országos levéltárak anyagát, sőt, a bécsi levéltárral is kapcsolatba léptek. a magyar történettudományi társaság szakmai segítségével összeállított jubileumi kiadvány kézírata már a győri nyomdában van. a négyszáz oldalas kiadványt számos, ipartörténeti szempontból ritkaságnak számító, archiv fotó felhasználásával illusztrálják. /mti/

--

bb 10. termelészövetkezet és ipari vállalat megállapodása a tsz-tagok téli foglalkoztatásáról

vid/ká/ny hgy

1971. október 28.

a szabadegyházi szeszipari vállalat és a seregélyesi alkotás termelészövetkezet vezetői megállapodást kötöttek a közös gazdaság kertészetében dolgozók téli ipari foglalkoztatásáról. a megállapodás szerint a termelészövetkezet harmincöt-negyven tagja november elejétől a tavaszi palántázás megkezdéséig a szabadegyházi szeszgyárban dolgozik. a megállapodás előnyös a munkaadóknak, de hasznos a termelészövetkezetnek is. a szeszgyár seregélyesről saját autóbusszával szállítja a tsz-tagokat naponta a gyárba, illetve vissza otthonukba. /mti/

--

8.05/ny

He 10 9

-7-

bb 11. termelőszövetkezeti közös vállalkozásban épül békés megye legnagyobb takarmánykeverő üzeme

vid/ká/ny hgy

1971. október 28.

békés megye egyik legnagyobb mezőgazdasági beruházása valósul meg kondoros határában. itt épül nyolc termelőszövetkezeti közös vállalkozásban az ötezer vagonos korszerű takarmánykeverő üzem. a közös vállalkozás az agrimpex közvetítésével az nszk-beli purina céggel szerződött koncentrátum vásárlására, a kukoricát pedig a tagszövetkezetek állítják elő. erre a célra több mint tízezer holdon vetnek kukoricát.

a takarmánykeverő üzem tőszomszédságában épül a kondorosi Lenin, a dolgozók és vörös október tsz korszerű sertéstelepe, ahonnan évente 17 ezer hizottsertést értékesítenek. így a takarmánykeverék jó részét helyszínen hasznosítják. /mti/

-.-

bb 12. hidraulikus vezérlésű ároktisztító gép

vid/ká/ny hgy

1971. október 28.

a veszprémi mezőgazdasági gépgyártó és szolgáltató vállalat kollektívája hidraulikus vezérlésű csatornatisztító gépet konstruált.

az öntözési gazdálkodás bővítésével egyre terebélyesedik hazánkban a csatornák hálózata. a nagyteljesítményű árokhúzó gépek ma már az ország minden részében dolgoznak és sokezer kilométer árokrendszert építenek ki. megoldatlan azonban a csatornák karbantartásának gépesítése. a csatornák, különösen a dombos vidéken, a nagy esőzések után gyakran órák alatt magas iszapréteggel telítődnek. az összegyűlemllett hordalék eltávolítása legtöbb helyen kézzel történt, ami rendkívül költséges és hosszadalmas munka.

ezen a gondon igyekezett segíteni a veszprémi vállalat. a hidraulikus csatornatisztító gép mtz 50-es traktorra szerelve működik és alkalmas a vízzel töltött csatornák tisztítására. hidraulikus fűrésze az ágakat és a gyökereket is átvágja. /mti/

-.-

-8-

8.10/nyr

K 106
2

bb 13. lapátos gabonak

bb 13. lapátos gabonakezelő, műtrágyaszóró, paradicsomkombájn - gépujonságok békésről

vid/ká/ny hgy

1971. október 28.

új típusu mezőgazdasági gépek gyártására rendezkedett be a budapesti mezőgazdasági gépgyár békési üzeme. egyik új gyártmányuk a nagyüzemi gazdaságok jól bevált anyagmozgató eszközeinek a „minimax”, lapátos gabonakezelőnek módosított változata, a „midimax”, amelyet zsákoló és oldalazó adapterrel szereltek fel. óránkénti teljesítménye 50-60 tonna. új gyártmány a variálható csigás terményszállító, a szakosított sertéstelepek nélkülözhetetlen anyagmozgatója is. a bányai állami gazdaságban, a keverési Lenin tsz-ben, a kamuti béke és a muronyi Lenin tsz telepen kitűnőre vizsgáztak ezek a konstrukciók, amelyek 50-60 méteres pályán továbbítják a sertéstápot.

a békési gyár 1972-ben újabb géptípusok kísérleti példányaikat készíti el, így a paradicsomkombájn első példányaikat, s újabb gépekkel gyarapítják a „műtrágyaszóró családot”. /mti/

bb 14. parkok, ligetek, szombathelyen - 675 hektár területet fásítanak

vid/ká/ny bs

1971. október 28.

eredményesen halad szombathely zöldövezeti tervének végrehajtása - állapotot megcsinálták a városi tanács ülésén. a programot három évvel ezelőtt hagyták jóvá, s az mintegy husz évre jelöli meg a tennivalókat. eszerint a város zöldövezetét 675 hektáron alakítják ki, s kiegészítésként 10.350 méter hosszú fasort is telepítenek.

a megyeszékhelyen három év alatt 44.2 hektár területet fásítottak és a város parkterülete ez idő alatt 337 ezer négyzetméterről, 600 ezer négyzetméterre növekedett.

a zöldövezeti terv célja egyrészt a megyeszékhely északi és nyugati részének védelme a két irányból érkező hideg szél ellen, másrészt a levegőcsere, a város szellőzésének biztosítása.

a városi tanács a zöldövezeti terv végrehajtásában eddig elért eredményekért elismerését és köszönetét fejezte ki a közreműködésben résztvevő erdő- és fafeldolgozó gazdaságoknak, a szépítő egyesületnek, az iskoláknak és a telepítésben segítő társadalmi munkásoknak. /mti/

10.45/ny

-.-

-9-

10.55 Ac

bb 15. 30 pályakezdő orvos szabolcs-szatmár megyében
vid/kz/ny bs 1971. október 28.

ezekben a hetekben, napokban 30 fiatal, pályakezdő orvos kezdte meg munkáját szabolcs-szatmár megyében. közülük hat a megyétől kapott társadalmi ösztöndíjat. 23 fiatal orvos egészségügyi intézményekben - kórházakban és rendelőintézetekben - dolgozik, hét körzeti orvoskén~~t~~t működik. a fiatal orvosok legfőbb problémáit, a lakásgondjukat és az étkeztetésüket megoldották. az intézményekben dolgozókat szépen berendezett orvosszállókban helyezték el. a körzeti orvosokat mindenütt lakás és rendelő várta, s attól függően, hogy kevesebb vagy több csatolt községet látnak el, 3-10.000 forint letelepedési ~~se-~~gélyt is kapnak. /mti/

-.-

bb 16. a temető kerítését is ellopták

vid/fm/mné/ny bs 1971. október 28.

huszonkilenc büncselekményért vont felelősségre az esztergomi megyei bíróság egy büncszövetkezetet. tagjai korábbi büncselekményeik során, előzetes letartóztatásban, vagy a börtönben ismerkedtek össze. sikerült egy büntetlen előéletű férfit is beszervezniük. egyébként általában nappal dolgoztak, éjjel loptak. tevékenységük színhelye tatabánya volt. a lopott holmiki-
nak előre ,, piacot,, biztosítottak, vagyis megkérdezték orga-
dáikat, mit akarnak vásárolni. peller istván elsőrendű vádlott és négy társa főként hordólopásra specializálta magát. de nem voltak válogatósak, kerékpárt, építőanyagot és sok más is lop-
tak a társadalmi tulajdonból, illetve magánszemélyektől. még attól sem riadtak vissza, hogy leszedjék és értékesítsék a te-
mető kerítését.

jóllehet a kár összege nem túlzottan nagy, a bíróság súlyos-
bító körülményként vette figyelembe, hogy a lopás rendszeres,
mindennapos tevékenységüké vált, és cselekményeiknek nagy a tár-
sadalmi veszélyessége. ezért peller istván 46 éves, többszörö-
sen büntetett, foglalkozás nélküli pilisvörösvári lakost három
évi és nyolc hónapi szigorított börtönre, haász károly 32 éves,
ugyancsak többszörösen büntetett tatabányai segédmunkást három
évi és három hónapi szigorított börtönre ítélte. nöka gusz-
táv 22 éves büntetett előéletű kál~~l~~ósemjéni segédmunkást 3 évi
szigorított börtönrel, kovács mihály 25 éves büntetett előéletű
szigetszentmiklósi segédmunkást egy évi szigorított börtönrel,
gágos márton 31 éves büntetlen előéletű tatabányai alkalmi mun-
kást 2 és fél évi szabadságvesztéssel sújtotta. az ítéletmegho-
zatalnál a bíróság figyelembe vette azt is, hogy az egyes vád-
lottak a 29 büncselekmény közül hányban vettek részt. az íté-
let jogerős. /mti/

11.58/ny

-.-
-10-

lm 12-20

bb 17. jóminőségű ,, üveges,, rizs termelt a dél-alföldön
vid/ká/n y bs 1971. október 28.

házánk hagyományos rizstermő táján, a dél-alföld tiszántúli részén a termés 90 százaléka már zsákokba került. a csongrád és békés megyei állami gazdaságok a tavalyihoz képest megnö-
velt területen, 6000 holdon termeltek vizigabonát, amely minő-
ségileg és mennyiségileg egyaránt kifogástalan. a sok szem-
pontból hátrányos aszályos esztendő a rizs fejlődésére kedvező-
en hatott. a telt kalászosokban átlagosan 90-120 szem fejlődött.
szép hosszúságú, üvegesen áttetszőek a szemek. a háziasszonyok
örömeire jól főzhető, pergő rizs kerül majd az üzletekbe. magyar-
ország számottevő rizsbehozatalra szorul, az idén azonban keve-
sebbre, mint máskor, mert csupán a csongrád-békés megyei álla-
mi gazdaságokban legalább 30.000 mázsával több a termés a tava-
lynál. holdankint ugyanis csaknem 4 mázsával magasabbak a ho-
zamok és mintegy 500 holddal nagyobb a terület. ugyancsak minő-
ségi javulást várnak a gyors betakarítástól. egy héten belül be-
fejezik az aratást, korábban mint bármelyik más esztendőben,
ami elsősorban annak köszönhető, hogy az idén 15 új, nagytel-
jesítményű lánctalpas szovjet kombájnt állítottak munkába. /mti/

-.-

bb 18. kecskemét cimere, zászlaja, a város diszpolgárai

vid/ká/ny b s 1971. október 28.

a kecskeméti városi tanács csütörtöki ülésén elfogadta szer-
vezeti és működési szabályzatát. az erről szóló csaknem 50 ol-
dal terjedelmű tanácsrendelet tíz fejezetben rögzíti a városi
tanáccsal és a várossal kapcsolatos tudnivalókat, a saját
és szerveinek hatáskörét, feladatait, a nem tanácsi szervekkel
való együttműködés szabályait. a szabályzat szerint a város ci-
mere a 300 éve használt, történelmi hagyományokon alapuló cimere:
piros pajzs alakú mezőben hármassal halmon ágaskodó balra néző
kecske, zászlója pedig piros-fehér-kék színű, középső mezőjé-
ben a városcimerrel. a tanács ,, alkotmánya,, részletesen ren-
delkezik a kecskemét város diszpolgára cím adományozásáról is,
amellyel együtt a ,, város kulcsát,, is átadják a kitiüntetett-
nek. /mti/

12.15/ny

-.-
-11-

lm 13-25

t

bb 76. súlyos közlekedési balesetek

i pr/tr bh la

1971. október 28.

a xx. kerületben, a török flóris ut és a dessewffy utca kereszteződésében előbb egy utszéli fának, majd egy lakóház falának vezette tehergépkocsiját patalyi minály 32 esztendő ujfahértói lakos. patalyi a helyszínen meghalt. a baleset okának megállapítására a rendőrség vizsgálatot indított.

nem adta meg a kötelező elsőbbséget a vi. kerületi nagymező utca és ó utca kereszteződésében dr. kohlhéb ottó 34-éves budapesti orvos és személygépkocsijával nekiütközött a hornok józsef 34 éves tanár vezette motorkerékpárnak. hornokot súlyos sérüléssel szállították kórházba. a személygépkocsi vezetője ellen eljárást indítottak.

az i. kerületi attila utca egyik kijelölt gyalogátkelőhelyén csulyák istván 29 éves budapesti körzetfelügyelő szabálytalan tolatás közben gépkocsijával elütötte özv. domokosi molnár gyuláné 91 éves nyugdíjast. az idős asszonyt súlyos sérüléssel szállították kórházba, csulyák ellen eljárás indult.

szabálytalanul haladt át az uttesten végén gyula 12 éves iskolai tanuló, s a xx. kerületben, a marx károly ut 34-es számú ház előtt egy személygépkocsi elgázolta. a gyermeket súlyos sérüléssel szállították kórházba a mentők.

figyelmelen kívül hagyta a sebességkorlátozást jelző táblát horváth józsef 27 éves lakatos, s motorkerékpárjával a xx. kerületi marx károly uton behajtott a hidépítő vállalat ki-világítatlan ul hagyott kétméteres munkagödrébe. horváth súlyos sérüléseket szenvedett. az ügyben a rendőrség vizsgálatot indított. /mti/

bb 77. budapestre érkezett a ceyloni tájékoztatás- és rádió-ügy miniszter

t sl/gg ie bzs la

1971. október 28.

dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter meghívására csütörtök este budapestre érkezett r.s. perera ceyloni tájékoztatás- és rádióügyi miniszter, valamint a ceyloni rádió igazgatója és főmérnöke. a vendégek a ceyloni rádió és tv-hálózat kiépítéséhez, illetve fejlesztéséhez szükséges különféle berendezések vásárlásáról tárgyalnak magyar partnereikkel. /mti/

21.25/bzs

- v ó g e -
- 56 -

M 2135

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h í r e k

1971. október 29.

bb. 1. erdei lászlóné beszéde

pr/rj hi la

1971. október 29.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk erdei lászlóné beszédét, amely pénteken délelőtti hangzik el az országos nőkonferencián.

f e l o l d á s i g e m b a r g o s !

x x x

- az elmúlt másfél esztendőre visszatekintve - kezdte beszédét erdei lászlóné-társadalmi fejlődésünk, belpolitikai életünk jelentős állomásait tudjuk magunk mögött. ezek sorában kiemelkedő helyet foglal el a magyar szocialista munkáspárt x. kongresszusa, amely elemezte szocialista fejlődésünket, megfogalmazta, amit az elkövetkezendő években eredményeink gyarapítására tenniünk kell.

- a párt központi bizottsága nagy horderejű gazdasági, társadalom- és tudománypolitikai kérdések megoldását tűzte napirendre az elmúlt esztendőben. e kérdések egyike volt a nők politikai, gazdasági és szociális helyzete: a párt a realitások talaján, nagy politikai felelősséggel, bátran szembenézett a fejlődést gátló akadályokkal, átfogó, az intézkedések egész rendszerét magába foglaló határozatot hozott, s ezt a x. kongresszus megerősítette. a tavaszi választásokat követő országgyűlésen a minisztertanács elnöke exposéjában külön foglalkozott a nők élet- és munkakörülményeinek, szociális helyzetének további javításával - a nőpolitikai határozat végrehajtása kormányprogrammá lett. ha végig gondoljuk a párt x. kongresszusának határozatait, ha áttekintjük a kormány programját, ha felmérjük a negyedik ötéves terv céljait, - mindannyiunk előtt nyilvánvalóvá válik, hogy feladatok szinte mindegyikét csak a nőkkel vállalva lehet megvalósítani. minden területen jobb munkát, nagyobb helytállást kíván tőlünk az élet, hogy a szocializmus építését magasabb szinten folytathassuk.

/folyt.köv./

M

- 1. -

bb. 1. / erdei... 1. folyt./rj

- a párthatározat világos, egyértelmű feladatot adott az állami, a gazdasági vezetésnek, a társadalmi, a politikai szervezeteknek és mozgalmaknak. a nők helyzetének további javulásához azonban nem elegendők csupán a megalapozott, magasszintű határozatok. az iránymutatás nélkülözhetetlen ugyan, de a végső eredmény a végrehajtáson, a határozatokat tette-váltó embereken, s így a nőknön is múlik. a nőpolitikai célok elérése időt, folyamatos, kitartó munkát igényel. hatásuk első, figyelemreméltó eredményei azonban már napjainkban is érezhetők. a nőpolitikai határozatot sorra megtárgyalták a párt minden szintű vezető testületeiben, megvitatták a főhatóságoknál, különböző politikai mozgalmak fórumain. napirendre tűzte a minisztertanács is, s 1013-as határozata alapján a minisztériumok és főhatóságok gondos helyzetfelmérésen alapuló intézkedési terveket készítettek. ezek közül is kiemelkedik a belkereskedelmi, a könnyűipari, a kohó- és gépipari, illetve a nehézipari minisztérium terve, mert nemcsak a hatáskörébe tartozó iparágakban foglalkoztatott nők élet- és munkakörülményeinek javítását foglalja magába, hanem olyan gyártermények forgalomba hozatalát is, amelyek tovább könnyítik a családok, a nők életét, háztartási munkáját. üdvözöljük, hogy a magyar tudományos akadémia is megvizsgálta és önkritikusan értékelte a tudományos pályán dolgozó nők helyzetét.

- örömmel üdvözöljük, hogy az öt évre szóló vállalati kollektív szerződések is nagy gondot fordítanak a dolgozó nők élet- és munkakörülményeinek javítására, az egyenjogúság további kibontakoztatására. megítélésünk szerint azonban az egészségügyi, a művelődésügyi és a munkaügyi minisztérium részéről határozottabb intézkedésekre van szükség a nőpolitikai határozat végrehajtásáért.

- az eddigi tapasztalatok alapján eredmények tekinthetjük azt is, hogy a teendők felmérésével járó viták, eszmecserék során felszínre kerültek, s nem egyszer megütköztek a nőkérdésben kialakult haladó, a mai társadalmi gyakorlatot tükröző, illetve a még meglévő, vagy éppen újjáéledő konzervatív nézetek. így például az is elhangzott, hogy miért kell hazánkban a nőkérdésről ilyen hangsúlyozottan beszélni, hiszen az alkotmány, valamint a törvények és rendeletek egész sora biztosítja a nők egyenjogúságát. ez igaz, de igaz az is, hogy ezek a jogok a mindennapi életben még nem érvényesülnek mindenütt. ennek számos szemléleti és gazdasági oka is van. az elmúlt negyed század mélyreható változása, fejlődése sem volt elegendő e nagy társadalompolitikai feladat gazdasági háttérének teljes megteremtésére. mindaddig megkülönböztetett figyelmet, rendszeres ellenőrzést követel a nők helyzetének alakulása, amíg politikánk, törvényeink és erkölcsi normáink - minden szinten - életünk gyakorlatává nem válnak. ehhez a népgazdaság gyarapodása mellett legfőképp a tudati viszonyok megváltozása szükséges.

/folyt.köv./

bb. 1. / erdei... 2. folyt./rj

- mások azt vitatták, hogy helyese-e a nők foglalkoztatásának jelenlegi mértéke, hiszen ennek következtében túlterheltekké válnak: vagy nem teljes értékű munkaerők, vagy családi kötelezettségeiket hanyagolják el. erre a válasz egyértelműen az, hogy helyes a nők munkához való jogát biztosítani, mert ez kedvezően hat politikai, kulturális, szakmai műveltségükre, megszünteti évszázados kiszolgáltatottságukat. a nők társadalmi helyzetében bekövetkezett pozitív változások gyorsabb ütemben mentek végbe, mint ahogy a szociális ellátás, az oktatási rendszer és a szolgáltatások fejlődtek, vagy ahogy a közfelfogás alakult. ez az ellentmondás átmenetileg valóban fáradságosabbá teszi a nők életét, s kettős hivatásuk betöltése nem egyszer áldozatvállalást is követel. az élet azonban naponta igazolja, hogy a nők többsége egyik hivatását sem hanyagolja el, vagy hagyja ott a másik kedvéért.

- olyan felfogással is találkoztunk, hogy a női munkaerő drága, nem kifizetődő, mert foglalkoztatása szociális, szolgáltatási beruházásokat igényel. válaszuk: szocialista rendszerünk lényegéből fakad az a követelmény, hogy minden dolgozó életkörülményeit javítani kell, legyen az férfi vagy nő.

erdei lászlóné a továbbiakban arról szölt, hogy az elmúlt másfél esztendő kiemelkedő belpolitikai eseményeit a szocialista demokrácia további kibontakozása jellemezte, s ennek egyik jeleként említette, hogy a nők mind nagyobb számban jutnak vezető poszt-hoz a közéletben, a különböző politikai testületekben. a x. kongresszust megelőző vezetőségválasztásokon a párt példát mutatott; ma a vezetőségi tagok csaknem egyenegyede nő, és arányuk a végrehajtó bizottságokban csaknem megkétszereződött. ez a szellem hatotta át az országgyűlési és tanácsválasztásokat is; ma már a parlamenti képviselők között minden negyedik asszony vagy leány s két nőtársunk az elnöki tanácsban is helyet kapott. a tanácsválasztásokon bizalmat kapott tanácsstagok egyenegyede nő - megyei szinten csaknem 10 százalékos a növekedés, s budapesten a női tanácsstagok aránya már meghaladja a 45 százalékos.

/folyt.köv./

Xf

elgondolkoztató viszont, hogy ugyanakkor alig több a nő az államigazgatás tisztségviselői között. Kiemelkedő bizonyítéka mind a női egyenjogúság, mind a szocialista közgondolkodás fejlődésének, hogy a szakszervezetek xxii. kongresszusára készülődve a tisztségek csaknem felére nőt választottak. a szakszervezetek, a hazafias népfront, a szövetkezetek nőbizottságainak létrehozásával is szembetűnően növekedett a közéletben tevékenykedő tisztségviselő nők száma. a nőbizottságok - huzta alá erdei lászióné - közvetlen részesei az érdemi döntéseknek, a tapasztalatok szerint azonban ezzel a jogukkal még nem mindenütt tudnak élni. a jövőben a nőbizottságoknak nagyobb igyekezettel, bátorrággal kell résztvenniük a vezetőségek munkájában - számítsanak rájuk a szakszervezeti és a népfront-bizottságok, kérjék ki véleményüket a szövetkezetek igazgatóságai.

- a politikai, mozgalmi életben kedvezőbbek az eredmények, mint a műszaki és gazdasági munka területein, ahol valamelyest növekedett ugyan a vezető munkakört betöltő nők száma, de az eredmények még nagyon elmaradnak a lehetőségektől. a műszaki és gazdasági diplomával rendelkező nők aránya egyre növekszik. ebből az utánpótlási forrásból azonban még nem merítenek elég bátran a vezetők, s a nők egyrészt sincs még elég ambíció, vállalkozási kedv. az igazsághoz tartozik az is, hogy a nőknek nem egyszer nagyobb követelményeket szabnak, felkészültségüket, teljesítményüket „nagyobb mértékűséggel”, mérik. a párttáborzat végrehajtása megköveteli, hogy megbirkózzunk a túlzott követelményekkel, a nők visszahuzódásával, s a műszaki-gazdasági területeken dolgozó nők számban és arányban felsorakozzanak a közéletben vezető tisztséget betöltő társaikhoz.

- tisztelt konferencia! a szakszervezeti bizottságok a vállalatok vezetőivel együtt a munkahelyek többségén megvizsgálták a nők bérezését. a bérhelyzet felmérése során jónéhány olyan gazdasági vezető akadt, aki valósággal megdöbben az évek során kialakult s eddig elfogadottnak vélt, nyílt vagy burkolt egyenlőtlenességek láttán. sok helyen meg is kezdték a bérdifferenciák csökkenését.

/folyt.köv./

MF

a vállalati intézkedések azonban többnyire az alacsony bérek kategóriák felmérésére vonatkoztak, s kevésbé törődtek az azonos munkakörben dolgozó férfiak és nők indokolatlan bérezési megkülönböztetésének felszámolásával. akad tehát még tennivaló. a béregyenlőtlenességek megszüntetése csak éveken át folytatott, tudatos hérpolitika alapján lehetséges. kérjük és javasoljuk, hogy a gazdasági vezetők továbbra is kísérjék figyelemmel a bérarányok alakulását és fokozatosan egyenlítsék ki az indokolatlan különbségeket.

- az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének érvényesülése esetén is kisebb a dolgozó nők többségének keresete, mint a férfiaké. ennek egyik oka a szakképzettség hiánya. /jelenleg az iparban hat-szor annyi férfi szakmunkás van, mint szakképzett nő, / kevés a szakmát tanult nő a mezőgazdaságban is, s jobbára szakképesítés nélkül dolgozik a szellemi foglalkozású nők többsége is. a negyedik ötéves terv feladatai csak úgy hajthatók végre, ha emelkedik a szakképzésben résztvevők aránya, nő a szakképzés színvonala. tény, hogy a szakmunkásképzés jelenlegi helyzete nem a legmegfelelőbb a leányoknak, akik a szakmát tanulók egynegyedét alkotják, de többségüket csak a hagyományos női munkákra képzik. egyakma zárva marad a lányok előtt, s nem elég sokoldalú a pályairányítás sem. igaz egyes szakmáktól indokolatlanul idegenkednek a szülők is, a fiatalok is, s több vállalat szívesebben alkalmaz fiukat ott, ahol lányok is megfelelnek. egyes szakmákban az elmaradt műszaki-technológiai körülmények is akadályozzák a leányok alkalmazását. mindezt a kisz, illetve az országos ifjúságpolitikai és oktatási tanács figyelmébe ajánljuk. javasoljuk továbbá, hogy vizsgálják felül: miért nem érvényesülnek kellőképpen a munkügyi minisztériumnak a leányok szakképzésére vonatkozó helyes állásfoglalásai.

- a kormány 1013-as határozatában azt is előírja, hogy oktatási rendszerünk továbbfejlesztésénél figyelemmel kell lenni a nők helyzetére és szakképzésére, továbbképzésére. a családi anyáknak munkaidőkedvezmény is biztosítható. ahol erre lehetőség van, segíteni kell a felnőtt nők munka melletti képzését; ilyen szakmunkásképzési programok még csak kevés helyen készültek, a vállalati tervek e tekintetben szegényesek, kialakulatlanok. bizonyos előremutató vállalkozások jelei ugyan tapasztalhatók: az élelmiszeriparban a vállalatok anyagi hozzájárulásával hozzá lát-tak a betanított munkások szakképzéséhez, egyre több mezőgazdasági termelőszövetkezetben rendeznek számukra szaktanfolyamot, s már olyan szövetkezetek is akadnak, ahol a tanfolyamon töltött időt is megfizetik. mindezt kezdeti eredménynek tekintjük.

/folyt.köv./

MF

bb. 1. / erdei... 5. folyt./rj

- a nőpolitikai határozat megjelenése óta a munkahelyeken mindinkább elfogadják, hogy a dolgozó nőket sajátos munkavédelemben, sokoldalú védettségben kell részesíteni. bár a szociális normák megtartásáért sok helyen nem lépnek fel elég igényesen, a meglévő lehetőségeket sem használják fel a munkakörülmények javítására - a helyzet jobbnak mondható, az ipari üzemekben igen sokat áldoztak a zaj, a por és hőártalom megszüntetésére, s örvendétes, hogy a nőbizottságok kezdeményezése nyomán a szövetkezetek is mind nagyobb gondot fordítanak a munkakörülmények javítására. a vállalatok és szövetkezetek többsége ismeri a tennivalókat, a végrehajtásban azonban már tétovábbak. a párthatározat szellemében sok vállalat és intézmény megvizsgálta, hogyan mentesíthetné nődolgozóit az éjszakai műszak alól. az éjjeli műszak teljes megszüntetésére - népgazdasági okokból, illetve a munka jellege miatt - nem mindenütt kerülhetett sor, belső átszervezéssel, a helyi lehetőségek feltárásával azonban sokhelyütt javították az éjszakai munka körülményeit.

- tisztelt konferencia! ha a nők munkakörülményeiről beszélünk, nemcsak a műhelyre, a szántóföldre, az irodára kell gondolnunk, hanem az otthonra, a háztartásra is. megállapíthatjuk: az utóbbi években a nők második műszakja, a háztartási munka könnyebb lett. a szabad szombat - bár általában nem pihenésre, kikapcsolódásra fordítják - sokat segít a nőknél, mert hétköznapiakon kevesebbet dolgoznak a háztartásban, s vasárnap több időt tölthetnek családjukkal. a nőpolitikai határozat végrehajtásának tapasztalatai igazolják, hogy a háztartási munka megkönnyítését feladatuknak tekintik a szaktárcák és a tanácsok, a vállalatok és a szövetkezetek. változás jelei tapasztalatók a közgondolkodásban is, a „közteherviselést”, mindinkább elismerik.

- a negyedik ötéves terv során a kiskereskedelmi forgalom 40 százalékos növekedése várható, a szolgáltatások fejlesztésére három és félmilliárd forintot biztosítanak. a tervidőszak végén minden 100 családra 70 hűtőszekrény, 55 porszívógép és 50 mosógép jut. nem hallgathatjuk el viszont azt, hogy a háztartási szolgáltatások még meglehetősen drágák, nehézkesek. a dolgozó nők nagy többsége nem tudja, hogy ilyen módon könnyítheti otthoni munkáját, rossz az árupropaganda. nem lehetünk elégedettek az üzletek áruelosztásával, akad indokolatlan áremelés is.

/folyt.köv./

b. 1. / erdei... 6. folyt./rj

amikor a párt és a kormány mindent elkövet az életszínvonal emeléséért, a spekulációs árfelhajtást - bárhol jelentkeznek is - meg kell akadályozni.

- van már haladás a családi munkamegosztásban is. a fiatal házaspár többségénél természetes már, hogy a háztartási munka nem egyedül a nő dolga. tapasztalható azonban ennek ellenkezője is, a „minél gyorsabban, minél többet szeretni”, szemlélet visszaállítja a nők háztartási rabszolgaságát. vannak családok, ahol a férfit elfoglalja a különmunka, a másodállás, az otthoni munkában nem vesz részt. nem költenek a háztartás korszerűsítésére sem. ez nemcsak a nők gondját sokszorozza, hátrányos a gyermek nevelésére is. véleményünk szerint a családi élet rendezettsége, harmóniája, az ésszerű otthoni munkamegosztás, a kölcsönös segítség nagyobb érték, mint a státuszt jelképező ingóságok és ingatlanok!

- tisztelt konferencia! a x. pártkongresszus állásfoglalása, Kádár János emlékeztető zárszava óta tapasztalható, hogy a társadalom nagyobb szeretettel, tisztelettel tekint az anyákra. a vállalatoknál, a szövetkezetekben nagy gondot fordítanak az egyedülálló és nagycsaládos anyák támogatására, a nekik járó juttatásokat már a kollektív szerződésben is meghatározzák. érthető, hogy elsősorban a nehéz helyzetben lévő anyák mellé állnak, ugyanakkor gondoljuk azonban, hogy a jó szó, a megbecsülés megilleti mindazokat, akik gyermeket hoznak a világra, s azt tisztességgel, tisztesre nevelik. társadalmunk világviszonylatban is egyedülálló szociálpolitikai intézkedése a gyermekgondozási segély, amelyet négy esztendő alatt a kereső szülő nők kétharmada, 250 000 anya vett igénybe. államunk 1967-70 között 2,6 milliárd forintot fizetett ki e célra. a gyermekgondozási segély a családok, az anyák, a gyermekek, valamint a munkahelyek számára is kedvező. akadnak azonban olyan jelenségek, amelyek vizsgálatának a közeljövő feladatai között kell szerepelnie. tapasztaljuk például, hogy egyes helyeken nem a rendelkezéseknek megfelelően fogadják a gyermekgondozási szabadság elhárítását munkahelyükre visszatérő anyákat. e fölött nem szabad elcsúsztanunk, ezúton is felhívjuk a vállalatok, intézmények, szövetkezetek figyelmét a kormányrendelet betartására.

/folyt.köv./

NA

bb. 1. / erdei... 7. folyt./rj

- nagy örömeinkre szolgál a negyedik ötéves terv szociálpolitikai sokoldalúsága, így a többi közt a családi pótlék összegének tervezett növelése, a 400 000 új lakás felépítése és elosztásának új rendje, amely a fiatal házasságokat és a sokgyermekes családokat részesíti előnyben.

- a nőpolitikai határozat, s különösen a x. kongresszus után tapasztalhattuk, hogy mind nagyobb a törekvés a gyermekintézmények fejlesztésére, elsősorban az óvodai férőhelyek növelésére. az országszerte megmutatkozott társadalmi összefogás máris eredményeket hozott.

- egyetértünk a lakásépítés elsőbbségével, de azt tapasztaljuk, hogy a járulékos beruházások, így a gyermekintézmények is elkésve valósulnak meg. a lakótelepek házai korszerű technológiával épülnek - a járulékos beruházások jobbra hagyományos módon. az építésügyi- és városfejlesztési minisztériumnak, illetve a tervező vállalatoknak korszerű technológiát kellene alkalmazniuk a gyermekintézmények tétő alá hozatalánál is. örömmel fogadjuk a nagyszerű kezdeményezéseket, a tanácsok és a vállalatok, vagy szövetkezetek közös vállalkozásait, azok megvalósulását azonban építőipari kapacitás, vagy pénzügyi fedezet híján nem minden esetben látjuk biztosítottak. javasoljuk, hogy az arra illetékesek ellenőrizzék és segítsék a helyi erőforrásból épülő óvodák tervezését, építését, és működtetését. kérjük a művelődésügyi minisztériumot, hogy új óvodák létesítésekor, az óvónők elhelyezésekor gondoljanak a területi aránytalanságok megszüntetésére is.

erdei lászlóné a továbbiakban kitért a nőmozgalom átszervezésének tapasztalataira, s megállapította, hogy a nőbizottságok kezdeményezői a nőpolitikai határozat végrehajtásának, találékonyan, ötletesen, mozgékonyan keresik a megoldás útját, módjait. a nőbizottságok munkamódszere azonban még nem tekinthető kiforrottnak, helyenként - elsősorban falvakban - a régi nőtanácsokat utánozzák. az is előfordul, hogy szakszervezeti vagy munkahelyi vezetők a nőbizottságoktól várják, sőt követelik a nőpolitikai határozat végrehajtását, mintegy felmentve magukat a felelősség alól. a nőkkel való törődés, a határozatban megjelölt új feladatok elvenerőbbé tették a mozgalmi életet.

/folyt.köv./

MF

bb. 1. / erdei... 8. folyt./rj

- a nőpolitikai határozat azzal bízta meg a magyar nők országos tanácsát- hangsúlyozta erdei lászlóné-, hogy mintországos testület, a párt irányításával továbbra is önállóan működjenek. a tanács több mint egy éve dolgozik az új követelményeknek megfelelően, több javaslatot, ajánlást készített, fontos törvények, rendeletek megalkotásakor kifejtette véleményét, képviselte a nők érdekeit. az elmúlt év munkájából kiemelném, hogy a tanács hozzájárult azoknak a jogszabályoknak a vizsgálatához, amelyek a nők, a gyermekek és a család védelmére vonatkoznak. ez a munka még folyik, néhány következtetés azonban már most levonható. például az, hogy ha nem is nagy számban, de még vannak olyan érvényben lévő jogszabályok, amelyeket a fejlődés már túlhaladott, amelyek sértik a női egyenjogúság elvét, és hátrányos helyzetet teremtenek a nők és gyermekek számára. álláspon- tunk: nem lehet ellentmondás az alkotmányban deklarált elvek és a paragrafusok között. a munka végeztével reméljük, hogy világos, egyértelmű, egységes koncepció alapján módosítják ezeket a terveket és rendeleteket.

erdei lászlóné végezetül a magyar nők országos tanácsának nemzetközi tevékenységéről szólott, beszélt arról a mélyszégyenyről és tiszteltéről, amelyet a magyar nők a vietnami nép iránt éreznek. szólt a „takarót a vietnami gyermekeknek”, felhívás sikeréről, politikai jelentőségéről. kifejtette: a magyar nők országos tanácsa az európai béke és biztonság szolgálatába szegődött, támogatja kormányunk törekvéseit, országhatáron belül és kívül is hangot ad a magyar nők békeakarátának.

- alig másfél esztendő telt el azóta, hogy a párt meghozta nőpolitikai határozatát, ám e rövid idő eredményei is figyelemre méltóak. a közvélemény érdeklődése nem csökken, a tenniakarás rendületlen, a nőpolitikával nemcsak többen - és több helyen- foglalkoznak, hanem elvszerűbben és célratörőbben is. a szocializmus e társadalmi kérdése ilyen módon válik mindinkább társadalmi ügyé-zárta beszédét erdei lászlóné. /mti/

--

MF

2. puttai árpád beszéde

Mr bzs La

1971. október 29.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk puttai árpád beszédét, amely pénteken délelőtt hangzik el az országos nőkonferencián. feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

kedves elvtársnők! elvtársak!

megtisztelő megbízatásnak tesztek eleget, amikor átadom az országos nőkonferencia minden résztvevőjének a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága üdvözlését, szívből jövő jókívánságait.

mindenki, akie tanácskozásra meghívást kapott, meggyőződött afelől, hogy a magyar társadalom most valóságos számvetést vár tőlünk arról, hogyan dolgoztunk a központi bizottság ismeretes, a x. kongresszus által megerősített határozatának megvalósításáért - a dolgozó nők helyzetének javításáért. azt is figyelemmel várja közvéleményünk, mit szándékozunk tenni a jövőben.

e konferenciának mindenekelőtt talán újszerűsége a legszembeötlőbb. először tárgyalnak együtt a társadalom minden rétegét reprezentáló szervezetek, mozgalmak képviselői, hogy tapasztalatokat, gondolatokat cseréljenek, és - az együttes ülés után - a különböző csoportokban közösen formálják a női egyenjogúság teljes érvényesítésének elveit, a jövőbe mutató elképzeléseket, a gyakorlati tennivalókat. úgy hiszem, a konferencia résztvevői éppen mindennapi élettapasztalataik alapján jól tudják: erre szükség van. hiszen mostani számadásunkban még nem beszélhetünk végeredményről, a kitűzött cél eléréséről - a női egyenjogúság kiteljesedéséről. ezt őszintén meg kell mondanunk még akkor is, ha a nők felemelkedésében, politikai látókörük szélesítésében, szakmai, műveltségi színvonaluk növelésében, munkájuk és terheik könnyítésében nem lebecsülendő eredményeket értünk el.

azt mondhatjuk, hogy ez a tanácskozás a jó irányban tovább fejlesztett munkánk fontos állomása, s - ha jól dolgozunk e két nap alatt - a konferencia újabb, a fejlődést gyorsító eredmények forrása, ösztönzője lehet.

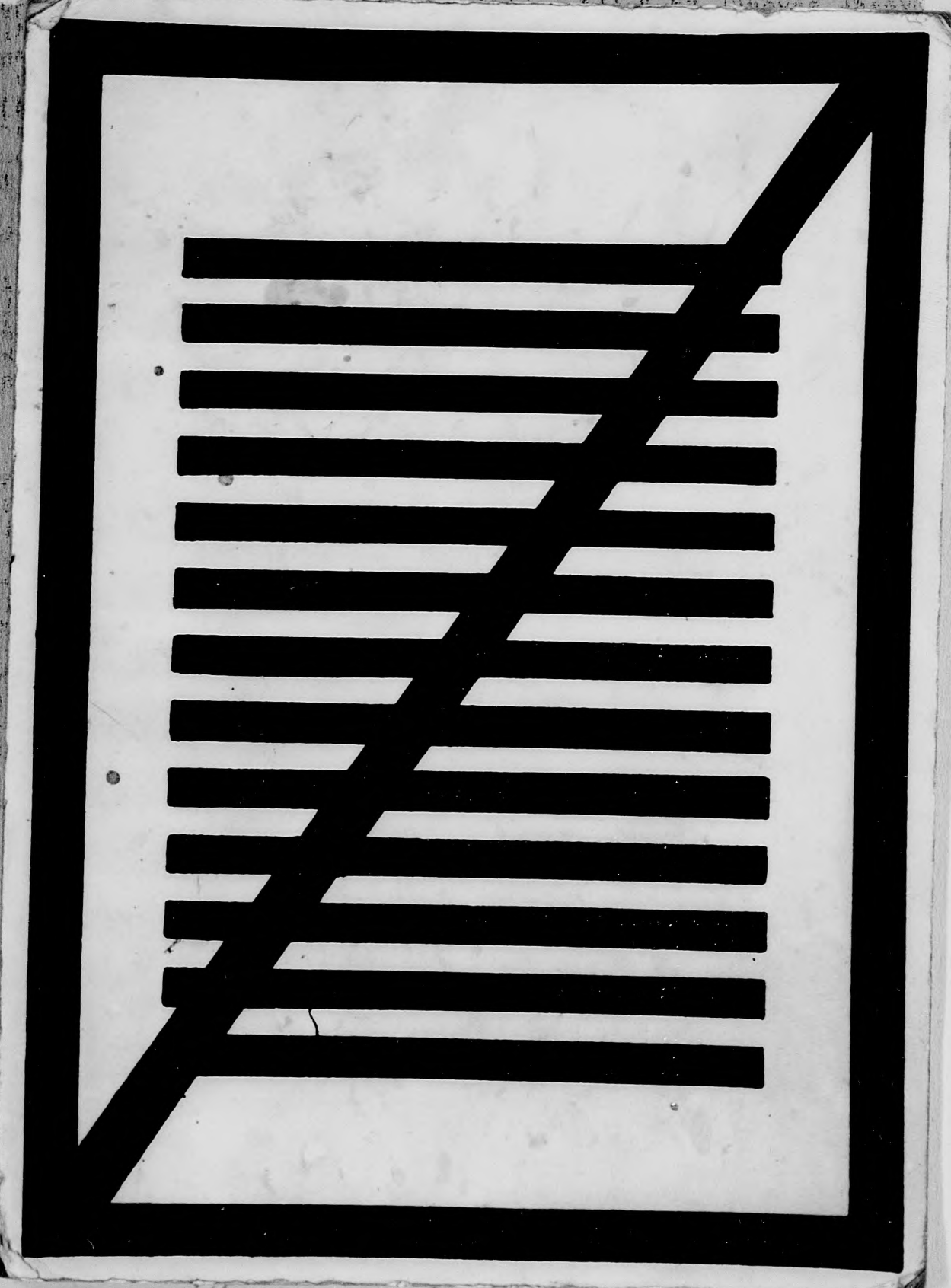
/folyt. köv./

NA

F!

Magyar.
okt. 29.

Mold.

szerűsége ezt hangsúlyoznunk azért is, mert sokan úgy gondolják, hogy a nők kérdésének megoldása egyenlő a szociális vagy gazdasági juttatásokkal. Nem szándékozom az utóbbiak horderejét kicsinyíteni, a valóság azonban az, hogy a női egyenjogúság a szocialista társadalomban több ennél.

ha elfogadnánk az előbbi tételt - az anyagi, gazdasági tényezőket egyedül üdvözítő voltát -, akkor az úgynevezett „fogyasztói”, társadalmakban már sokkal előbbre kellene tartani a női egyenjogúságnak. Köztudott, hogy ez nem így van. Ha figyelembe vesszük, hogy például a német szövetségi köztársaságban hány hűtőszekrény, hány mosógép jut egy családra - az ő statisztikájuk bizonyosan kedvezőbb számokat mutat. Ha viszont azt nézzük, hogy nálunk hány óvodai hely jut egy dolgozó nőre, milyen az orvosi, egészségügyi ellátásunk, vagy hány munkás és parasztasszony tölt be magas tisztséget, milyen a nő „státusza”, a családban, a munkában, az egész országban - akkor kétséget kizáróan a mi társadalmunk van fölényben. S ahhoz képest ahonnan elindultunk, a fejlődés tempója gyorsabb, mint bármely fejlett kapitalista országban. A lényeg tehát a tendencia. Ez abban áll, hogy a szocialista rendszerben a társadalom több mint felét alkotó nőket az élet minden területén - sokat hangoztatott, de szép szó - embernek tekintik. olyan állampolgárnak, akit egyenlő jogok illetnek meg. Ugyanakkor pártunk, kormányzatunk tekintetbe veszi a dolgozó nők helyzetének sajátosságait.

felszabadulásunk kezdetén a nő történelmi hátrányait indult. A legnagyobb társadalmi igazságtalanságot, a nőket is sújtó kizsákmányolást és megkülönböztetéseket közvetlenül a népi hatalom győzelme után megszüntettük. Jogaikat törvényeinkben általában a kor színvonalára emeltük. Ám az évszázadokon át beidéződött szemlélet és gyakorlat a társadalmi tudatból nem tüntethető el jogszabályokkal, rendeletekkel. A határozat e téren is megvonta negyedszázados fejlődésünk mérlegét. Most közösen vizsgáljuk, hol is tartunk jelenleg. Végül, a sajátosságok közül a legfőbb: a nő nemcsak állampolgár, dolgozó, és adott esetben közéleti ember, hanem családanya is. Azon túl, hogy a társadalmi munkamegosztásban cselekvően részt vesz - mint anya - számokban le nem mérhető többletet nyújt a társadalomnak. Azt a többletet, amit költők, írók oly sokszor és olyan szépen megfogalmaztak. Azt hiszem teljesen elég, ha erről annyit mondunk: életet adnak.

/folyt. köv./

a nő ebből eredően többlet terheket visel. A központi bizottság határozata egyebek között azért született, hogy a család ellátásának terheiből nagyobb részt vállaljon a társadalom. Azt hiszem, ennek érzékeltetésére elég a kormány 1013-as számú rendeletére utalnunk, amely a párthatározat óta látott napvilágot.

szükséges azonban újra is hangoztatni: az állam egy magában nem tud mindent magára vállalni. Nem győzzük eléggé méltányolni és ösztönözni az önálló helyi kezdeményezéseket, a helyi lehetőségek jobb feltárását, azok kihasználását.

óvodák, bölcsődék létesítése, ahol mód van rá helyi összefogással is, a nők munka- és szociális körülményeinek javítása, fokozott megbecsülésük, tisztségekbe emelésük nem valamiféle jótétemény. A társadalom és a nők közös érdeke, mert ez az egész társadalom haladása érdekében történik. Az ország nem nélkülözheti a nőket sem a munkapad mellett, sem a közéletben. Véleményük, tapasztalataik nélkül nem hozhatnánk reális döntéseket a politikában, a gazdasági életben.

a tétel ugyanakkor fordítva is igaz: a nők jól felfogott érdeke, hogy a társadalmi munkamegosztás minden szintjén hallásuk hangjukat, a teljes jogú és értékű állampolgár felelősségével fogalmazzák meg véleményüket ott, ahol a döntések születnek. Az ugyanis, hogy a társadalom életére kiható döntésekben miként érvényesülnek a nők sajátos érdekei - az a nők munkahelyi, közéleti véleménynyilvánításától is függ, mégpedig nem csekély mértékben.

erre az utóbbi másfél esztendőben - ha az eredményekkel nem is lehetünk teljesen elégedettek - megnöttek a lehetőségek. Ennek bizonyítására álljon itt csupán egyetlen példa: a szakszervezetekben a tisztségviselőknek csaknem a fele nő. Ha megfontoljuk, hogy kétmillió munkavállalót képviselnek, igen sokat tehetnek nagy ügyünkért, a szocializmus felépítéséért, mely ösztársadalmi érdek. Ugy hiszem, az a helyes - és ezzel a konferencia résztvevői egyetérthetnek -, hogy a nők a különböző politikai, gazdasági posztokon mindenekelőtt össznépi érdekeket képviselnek.

/folyt. köv./

sz. 2. /pultai ... 4. folyt./bzs

részvesznek az egyes közösségek, vagy akár az egész országra érvényes döntések meghozatalában. nem is elsősorban úgy mint nők, hanem mint a különböző testületek, intézmények vezetőségének teljes jogú tagjai.

ezt azért kell hangsúlyozni, mert hazánkban senki sem tölthet be valamely funkciót pusztán azért mert fiatal, vagy idősebb, és azért sem, mert nő vagy férfi. közös munkánknak viszont éppen az az értelme, azért működnek a nőbizottságok - most is azért tanácskozunk - hogy ahol ilyen létezik, mielőbb megszüntessük a nőket hátrányosan megkülönböztető gyakorlatot.

a központi bizottság határozata óta nemcsak a szakszervezetekben, hanem általában is - országosan és szinte minden területen - emelkedett a női tisztségviselők száma. e funkciókat azonban meg is kell tartaniok, sőt, a jövőben még több lehetőséget kell teremteniük a nők előmeneteléhez, közéleti munkájához. tanulniok kell, politikai és szakmai képzettségüket emelve, tevékenyen beleszólniok a különböző választott testületek munkájába.

a tisztséget viselő nőre a társadalom a férfival egyenlő közéleti és szakmai igénytel tekint - ha nem többel. ennek történelmi okai közismertek, és ezt szintén nem tudjuk rendelkezéssel megszüntetni. el kell ismernünk: még létezik társadalmunkban, közéletünkben olyan különbségtevés, hogy ha például egy férfi nem állja meg a helyét beosztásában, rá senki sem mondja azt, hogy „persze, mert férfi,„. ha ugyanez a női vezető esetében fordul elő, akkor gyakran azt hallhatjuk: „lám, ez a nő is érdemtelen a posztjára,„. éppen azért, hogy e semmivel sem indokolható túlzó követelmény, emberi önérzetet sértő részrehajlás mielőbb megszűnjék, a nőknek - bármilyen poszton dolgoznak is, helyt kell állniuk.

a nőknek minden feladatkörben és vezetőségben a munka cselekvő szereplőjének és részesének kell lenniök. ha ez nem így lenne, veszélyeztetnék eddigi sikereinket. kérem, jól értsenek bennünket: nem a „szereplést,„ igényeljük. a közélet nem színpad. csupán azt szeretnénk javasolni: minden nő, bármilyen beosztásban dolgozzék is, szívós, tartalmas, fegyelmezett munkával és tanulóssal tartsa meg és vivja ki továbbra is a társadalom elismerését. egymást is segítsék ebben.

/folyt. köv./

MF

sz. 2. /pultai ... 5. folyt./bzs

ez alatt nem valamiféle „női szolidaritást,„ értünk, bár az sem rossz, ha elvi alapon történik. egy női vezetőnek is érdeme, ha körülötte okos, tehetséges, rátermett emberek nőnek fel, akik alkalmasak egyre bonyolultabb feladatok ellátására.

kedves elvtársnők! szinte hallani az ellenvetéseket is: „mindez szép és jó, de lenne csak a férfival egyforma lehetőségünk a fejlődésre!„, ez igaz, kár lenne tagadni a nők sokat emlegetett biológiai és egyéb hátrányát. gyermeket szülni és nevelni. bárhol tevékenykedjenek is, a család ellátásának oroszlánrésze őket terheli; viszont éppen ennek következtében érdemelnek mindannyunktól - társadalmunktól - fokozott figyelmet és megbecsülést. pártunk, kormányzatunk mellett áll. gazdasági, szociális, kulturális intézkedéseink mind azt célozzák, hogy csökkentsék a különbségeket, jobban osszuk meg a terheket, mind a családban, mind a társadalomban.

Lehetőségeink azonban nem azonosak óhajunkkal. lehetőségeink határát, - valljuk meg - nem egyszer az igények túllépik, s meghaladják népgazdaságunk reális teherbíró képességét. nem tudjuk a jelenlegi helyzetet egycsapásra megjavítani, csak fokozatosan. ha ennél többet ígérnénk, megrendülne szavaink és tetteink között az összhang. inkább ígérjünk kevesebbet a tervezésnél, és ha lehetőség nyílik rá, tegyünk többet a megvalósításnál. ilyen értelemben felfogott és megvalósított haladásunk illusztrálására szolgáljon egyetlen példa: a IV. ötéves tervben eredetileg 39 ezerrel terveztük növelni az óvodai férőhelyek számát, s ma már - a tanácsi és helyi erők mozgósításával - mintegy tizezerrel többenél tartunk. a nők munkájának megkönnyítésére még sok lehetőség van. a párt, az államvezetés minden ésszerű, reális ötletet, javaslatot támogat.

a központi bizottság határozata óta szemmel láthatólag aktívabbak lettek a nők. örömmel tapasztaljuk, hogy a nőmozgalomban felnőtt aktívák az új keretek között is jól megtalálták helyüket, a különböző testületekben átadják értékes tudásukat, tapasztalataikat azoknak, akik most ismerkednek meg e tevékenység céljával, tartalmával. becsüljük meg őket jelentőségükhöz mérten, hiszen felelős és cselekvő részesei a mostani, eredményes munkának.

/folyt. köv./

MF

bb 2. /puttai ... 6. folyt./bzs

kedves elvtársnők!

a párt, fontosságának megfelelően dolgozik a nők társadalmi, gazdasági, szociális és kulturális felemelkedéséért, ahogyan azt a központi bizottság és a x. pártkongresszus meghatározta. a nők helyzete csak az általános politikai és gazdasági fejlődésen belül - a társadalom egészével együtt - fejlődhet. ha a nőkérdésben tovább akarunk előre lépni, akkor most mindenekelőtt a x. pártkongresszus határozatainak megvalósítását kell minden erővel, következetes munkával támogatnunk. ebből következik, hogy a párt a nőkérdéssel való foglalkozást nem tekinti időszakos feladatnak, hanem a pártmunka mindennapos, természetes alkotó elemének. ezt a felfogást ajánljuk minden állami és társadalmi mozgalomnak, szervezetnek, intézménynek. a párthatározat arra kötelezi a kommunistákat - bárhol dolgoznak -, hogy hajtsák végre a határozatból reájuk háruló feladatokat. erre készítenek bennünket a nők helyzetének megjavításáért vállalt kötelezettségünk, melynek csak a pártonkívüliek millióinak támogatásával, velük együtt munkálkodva tehetünk eleget.

a párt továbbra is kezdeményezője és cselekvő részese lesz a nőkérdés teljes megoldásáért folytatott munkának. számításba veszi a munka során keletkező ellentmondásokat, új gondokat; ellenőrzi a megvalósítást. mindent megteszünk annak érdekében, hogy a szavakat minél több okos, reális tett kövesse.

kedves elvtársnők!

a beszámoló és a felszólalások minden bizonnyal jelzik majd, hogy megnőtt-e országunkban a nőkérdéssel kapcsolatos munka rangja, tekintélye? gondolom, a hozzászólók számot adnak terveikről is, hogyan fejleszthetjük tovább munkánkat, elmondják, milyen akadályok fékezik haladásunkat. ezért fontos és jelentős politikai esemény a ma kezdődő országos tanácskozás. pártunk központi bizottságának meggyőződése, hogy az itt elvégzendő munka értékesen hozzájárul majd nemes és közös társadalmi ügyünk eredményes megvalósításához - zárta megnyitó beszédét a központi bizottság titkára. /mti/

--

- 16 -

bb 3. kirakatverseny a kisz viii. kongresszusa tiszteletére -
a kisz budapesti bizottságának pályázati felhívása

I nn/pá bzs la

1971. október 29.

a kisz budapesti bizottsága, a kereskedelmi pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezete, a belkereskedelmi minisztérium kereskedelemfejlesztési és szervezési főosztálya, valamint a fővárosi tanács vb kereskedelmi főosztálya kisz viii. kongresszusa tiszteletére kirakatversenyt hirdet a fővárosban. mivel az izlést, hozzáértést próbára tevő versengés időpontja egybeesik az ajándékozási „csucs-szezonnal”, az illetékesek elsősorban a főutvonalakat és a peremkerületek bevásárló központjait részesítik előnyben.

a verseny szervezését és értékelését a versenyfelhívást kibocsátó szervek és a kpvdz reklámszakosztálya képviselőiből álló bizottság végzi majd. a nevezéseket a kpvdz budapesti bizottságának közgazdasági részlegéhez /budapest, vi. jókai utca 6./ november 15-ig kell eljuttatni, megjelölve a rendező vállalat nevét, címét, a versenykirakat címét és a rendező, illetve a rendező kollektívanevét.

a versenyben résztvevő kirakatokat december 4-ig kell elkészíteni, és december 9-ig változatlanul hagyni. a versenyt szervező és értékelő bizottság a kirakatokat december 6-án két kategóriában értékeli. a legjobbnak minősített kirakatokat a kpvdz budapesti bizottsága 5000, 3000 és 2000 forintos díjjal, valamint üdüléssel jutalmazza. a kisz budapesti bizottsága a legfiatalabb résztvevőnek kétezer forintos különdíjat és emlékplakettet ítél oda.

az ünnepélyes díjkiosztás december 16-án lesz, a kpvdz tanácsstermében. /mti/

--

- 17 -

bb 4. laboratóriumi vizsgálatok: kitűnő minőségű az idei buza
i jf/fk ie bzs la 1971. október 29.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium a gabona tröszt és a sütőipari kutató intézet laboratóriumaiban megvizsgálta az idén termelt kenyérgabona minőségét. a vizsgálat az ország különböző tájegységeire terjedt ki, több ezernyi minta alapján mondtak véleményt a buzáról. a laboratóriumi szakemberek megállapították, hogy a gabona kitűnő minőségű, és sok tekintetben jobb az előző évinél. különösen kedvezően alakult a hektoliter-súly, amely a minőség egyik fokmérője. a felvásárolt több mint 200 ezer vagonnyi étkezési buza 63 százalékat minőségi felárral vették át a vállalatok, amire évek óta nem volt példa. a legnagyobb összegű minőségi felárat fizették békés, szolnok, bács, vas, baranya és fejér megyében. ellenőrizték azt is, hogy milyen minőségű pékárut lehet sütni az idei buzából; a próbák szerint a sütőipari érték is kedvezően alakult, a gabona sikértartalma nagyobb a tavalyinál.

nemcsak a jó időjárás következtében alakult ilyen kedvezően a minőség. a szakemberek szerint sokat számít az is, hogy a raktárakban megfelelő körülmények között tárolják a gabonát.

a mém illetékesei az elemzésből arra következtetésre jutottak, hogy a gazdaságok számára a kenyérgabona-termesztés továbbra is jövedelmező, egyebek között azért, mert a minőségi felár is ösztönzi a termelőket./mti/

--

bb 5. sikeres fácánvadászat csongrádban - a nyulak és az őzek fokozott védelmet élveznek

vid/ká bzs hgy 1971. október 29.

a tavaly belvizektől és árviztől sújtott csongrád megyében a fácánállomány már teljesen kiheverte a károsodást. a 21 vadásztársaság ugyanis tízezer számra keltette a vadszárnyasokat és telepítette a meggyérült területekre. ezenkívül az intenzív tenyésztéssel foglalkozó derekegyházi állami gazdaságban 40.000 tojást keltettek. meggyeszerre szépen fejlődtek és most már 90-120 dekásak, díszes, élénk színű tollazatúak a fácánkakasok, amelyekből mintegy 40.000-et lönek ki, illetve fognak be élve.

/folyt. köv./

- 18 -

bb 5. /sikeres ... 1. folyt./bzs

a nyulaknál azonban más a helyzet. az elemi csapáson kívül a mezőgazdasági üzemekben fokozottan használt növényvédőszer is számottevő kiesést okoztak. éppen ezért a november elején kezdődő és két hónapig tartó idényben mindössze öt vasárnap engedélyezik a nyulvadászatot. tervszerű átcsoportosítással, vérfelfrissítéssel is erősítik, növelik az állományt. ugyan csak intézkedéseket tettek az őzek védelmére. ez az első olyan esztendő, amikor még a vadászati idény előtt megkezdték az etetőhelyek feltöltését. az etetőhelyek számát is lényegesen növelték./mti/

--

bb 7. máris száz hangverseny felvételét kérték a külföldi rádiók a budapesti művészeti hetek eseményeiről

i mn/gk bzs hi la 1971. október 29.

egyre több ország érdeklődik a magyar rádió zenei szerkesztőségénél a budapesti művészeti hetek rendezvényei iránt. bár csak a napokban ért véget a jelentős eseménysorozat, máris több mint 100 koncert hangfelvételét kérték a bródy sándor utcából a világ nagy rádióadói. a madridi rádió 25, a szófiai 18, a belgrádi 10, a moszkvai és a ljubljana pedig 9 hangversenyt iktatott műsorába, de több alkalommal kívánja a hallgatók elé tárni a magyar zenei élet jelentős alkotásait párizs, tokió, jeruzsálem, frankfurt, helsinki is. a magyar rádiótól kölcsönzött komolyzenei program sugárzását tervezi a müncheni, az oslói és a nyugat-berlini adó is.

érdekesség, hogy a kanadai rádió nemrég befutott kérése csaknem száz hangversenyre jelenti be igényét, köztük a budapesti művészeti hetek szinte valamennyi tavalyi koncertjére./mti/

--

NA

- 19 -

1971. október 29. új magyar művek bemutatója az operában

1/kt/rj ie la

1971. október 29.

a budapesti operaház november 3-i bemutatója folytatja a nagymultu zenei intézmény hagyományait - minden évadban szinpadra állít egy-egy új magyar művet. ezuttal két balett és egy opera kerül a közönség elé. maros rudolf vonósszímfóniájára barkóczy sándor készített háromtétéles koreográfiát, s ugyancsak ő a rendező is. a szinpadképeket és a jelmezeket csikós attila tervezte. a vonósszímfónia főszerepeit kékesi mária, és dözsa ismre, illetve menyhár jacqueline és sterbinszky lászló táncolja, a karmesterek: erdélyi miklós, érdeemes művész és oberfrank géza.

arisztofanész klasszikus komédiájából, devecséri gábor fordítása nyomán, petrovics emil írt „lysisztráté”, címmel egyfelvonásos vígoperát. az 1962-es miskolci bemutató után a művet a rádió több alkalommal sugározta, s nemegyszer felcsendült a hangverseny-termekben is. a most előadásra kerülő változat érdekes műfaji újításnak tekinthető. énekes szóló-szerepet csak a címszereplő és a két karvezető énekel. teljesen újszerű mozgástípus feladatát kapta az énekkar és jelentős a balett szerepe is. az újdonság koreográfiáját eck imre, a pécsi balett vezetője készítette és rendezte. lysisztráté-t - aki a többi asszonnyal szövetségbe megtöri az örökké háboruskodó férfinem okatlan harci kedvét - házy erzsébet, kossuth-dijas érdeemes művész kelti életre, a másod szereposztásban pedig póka eszter. a női karvezető ága, karola, érdeemes művész, a férfi karvezető réti józsef érdeemes művész, illetve kalmár magda és szigeti lászló. szólótáncolt boross erzsébet, sebestyén katalin, a másod szereposztásban nagy katalin és csarnóy katalin. a díszleteket és a jelmezeket - mint vendég - keserű ilona tervezte.

az est harmadik részében szokolay sándor „az áldozat”, című balettje kerül színre. szokolay és szövegkönyvírója, kardos ferenc ezuttal a kőműves kelemen népballada alap gondolatából indult ki, de a mondanivalót általános érvényű tételként fogalmazták meg: igazi érték csak áldozat árán jöhet létre. az új táncjáték koreográfiáját fodor Antal tervezte, tanította be és rendezte, akinek számos alkotása sikerrel szerepelt már a televízióban, s az operaházban is. a szinpadképeket csikós attila, a jelmezeket gombár judit tervezte. a főszerepeket az első szereposztásban orosz adél kossuth-dijas, markó iván, némethy sándor, nagy zoltán, vámos györgy, a másod szereposztásban pártay lilla, erdélyi sándor, perlusz sándor, péter lászló, jurkovich mátyás táncolja.

/mti/

- 20 -

1971. október 29. a minőség védelmében: 259 fogyasztási cikk forgalomba hozását tiltotta meg a kermi

1/kt/rj ie la

1971. október 29.

a kereskedelmi minőségellenőrző intézet összesítette harmadik negyedévi vizsgálatainak eredményét, általános tapasztalatait.

az intézet júliustól szeptember végéig több mint 13 500 termék, áruminta minőségét ellenőrizte. megvizsgált mintegy 450 kereskedelmi reklamációt és a vevők által kifogásolt 3 162 terméket. budapesten és vidéken összesen 537 üzletben tartottak hatósági ellenőrzést, amely nemcsak a forgalomban levő cikkek minőségére, hanem a kereskedelmi szervek minőségátvételi tevékenységére, a vásárlói reklamációk intézésére, általában a minőséggel kapcsolatos mindenféle követelményre kiterjedt.

csaknem 1 200 hazai és import-terméket vizsgáltak meg forgalombahoztal előtt. ezek negyede olyan gyártmány volt, amelynek minőségi ellenőrzése kötelező. a vállalatok azonban a korábbinál nagyobb számban kérték új termékeik minőségének vizsgálatát, s ez azt mutatja, hogy az értékesítéssel kapcsolatos döntéseknél a minőség ismerete mind nagyobb szerepet kap. az ellenőrzött termékek 55.4 százaléka elégitette ki a minőségi követelményeket; a belföldi gyártmányok mintáinak 51 százaléka volt kifogástalan, az új import termékek 62 százaléka felelt meg a követelményeknek. a kifogásolt 530 gyártmány közül 259 cikk mintapéldányánál olyan súlyos hibákat állapítottak meg, amelyek miatt ezeket forgalombahozatalra eleve alkalmatlannak minősítették. a belföldi új termékek közül gyenge hatású mosó- és tisztítószerek, nem szabványos butorok, nem kielégítő vízállóságu cipők forgalomba hozását tiltották meg. az import-cikkeknél főként nem megengedett színezékekkel, vagy tartósító anyaggal készült élelmiszerek, hibás konstrukciójú, a gyakorlati követelményeknek nem megfelelő tartós fogyasztási cikkek minősültek árusításra alkalmatlannak.

növekedett a kereskedelmi vállalatok tevékenységével kapcsolatos kifogások száma is. az ellenőrzött boltokban például találtak lejárt szavatosságu élelmiszereket, esetenként olyan termékeket, amelyeket a forgalomból korábban már kitiltottak. előfordult az is, hogy a hibás cikkeket külön megjelölés nélkül, a kifogástalan termékekkel együtt árusították.

/folyt.köv./

MA

- 21 -

bb. 6. / a minőség védelmében.. 1. folyt./rj

ezeknek a hibáknak a többségét a kermi szakemberei nem is műszeres, laboratóriumi ellenőrzésekkel, hanem egyszerűen szemrevételezéssel, érzékszervi vizsgálattal állapították meg, s ez arra utal, hogy laza a gyártók minőségellenőrzési munkája, hiányos, gondatlan a kereskedelmi minőségátvétel. azon túlmenően, hogy a tapasztalatokról a kermi tájékoztatta a termelőket és az érintett kereskedelmi vállalatokat, értesítette az illetékes felügyeleti hatóságokat, a megyei kereskedelmi felügyelőségek a mulasztást elkövetőket felelősségre vonták, a megállapított hibák alapján helyi jelleggel a kermi a III. negyedévben több mint 700 esetben tiltotta meg, vagy kötötte feltételekhez a kifogásolt árucikkek további értékesítését. /mti/

--

bb. 8. odaitélték az állatkert biológiai pályázatának díjait

i/ol/rj ie la

1971. október 29.

a fővárosi növény- és állatkert a középiskolások részvételével az idén is megrendezte a nyári szünetre hirdetett biológiai pályázatát. a közelmúltban értékelték és díjazták a beérkezett több mint száz pályamunkát, amelyek között szép számmal voltak egy tanulmány igényeinek is megfelelő dolgozatok. a szigorú szakzsűri az első díjat megosztva, körmendy miklósnak, a szilágyi erzsébet gimnázium II. osztályos tanulójának és nagyváradinának, a veres pálné gimnázium ugyancsak II. osztályos tanulójának ítélte. második díjat nyert takáts kornél, a kaffka margit gimnázium IV. osztályos tanulója és kiss istván, a madách imre gimnázium IV. osztályos diákja. harmadik díjat négyen, negyedik díjat nyolcan, ötödik díjat pedig 34-en kaptak.

a díszes okleveleket, s velük a pénzjutalmakat már átadták a nyertekeseknek. /mti/

--

- 22 -

bb. 10. programozott állomás választású televíziót gyárt a videoton

vid/ká/rj hgy

1971. október 29.

a székesfehérvári videoton gyár egy müncheni kereskedelmi vállalattal kötött megállapodás alapján új típusú televízió sorozatgyártását kezdte meg. a 17 colos képernyőjű televízióknak a „concept” nevet adták. a rendelt 3000 készüléket november végéig megkapja az nsz-beli vállalat. a „concept” televízió egyik újdonsága a programozott állomásválasztás. a készüléken hat program állítható be. /mti/

--

bb. 11. „gulyás-teszt”, frankfurtban - magyaros koncertek 50 országban

i/ba/rj ie la

1971. október 29.

a magyar izék hírének nemcsak a világjáró mesterszakácsok és a külföldön gyakorta vendégszereplő magyar éttermek öregbitik, hanem egyre több országban ismerik és kedvelik meg konzervként is a jellegzetes magyar ételeket.

a terimpex külkereskedelmi vállalat az ősszel több európai nagyvárosban mutatott be magyaros ételkonzerveket. új márkák jelentek meg a piacon. „ungarland”, és „piroska”, néven. jelenleg a német szövetségi köztársaság egyik legnagyobb áruházi konzervjének, a hertie cégnek 67 szpermarketjében tartanak magyar élelmiszerbemutatókat. franciaországban az inno áruházakban „vendégszerepeltek”, a dobozokba csomagolt magyar izék.

a bemutatók nyomán, 1971-ben jelentősen nőtt az export. a terimpex a világ félszáz országába szállít magyaros ételkonzerveket. az idei évben 6 ezer tonnát exportáltak, a jövő évben forgalmuk előreláthatólag 20 százalékkal emelkedik. a magyaros konzervek legnagyobb fogyasztója a német szövetségi köztársaság. az utóbbi években 4-5000 tonna, az idén azonban csak szeptember 30-ig 1800 tonna konzervet vásároltak és az év végéig a rendelések alapján további 800 tonnát szállít a magyar külkereskedelem.

/folyt.köv./

M

- 23 -

bb. 11. / „gulyás teszt,, ... 1. folyt./rj

Elismeréssel nyilatkoztak a magyaros izekről a vásárlók is. nemrég frankfurtban teszt-vizsgálatnak vetették alá a különböző országokból érkező konzerveket és az „izes-test,, legtöbb szavazatát a magyar termékek, elsősorban a magyar gulyás kapta. az idei év sikeres bemutatói után a jövő év tavaszán a hertie áruházban magyar étel-miszer-seregszemlét tartanak, amelyen a monimpex, a terimpex, és a hungarofrukt külkereskedelmi vállalatok sorakoztatják fel a magyar étel-miszeripar termékeit. /mti/

..

bb. 12. „naponta 100 új lakás,, - helyszíni közvetítések, riportok a magyar ipar hétköznapjaiból a televízióban

1/nn/rj hi

1971. október 29.

a televízió ipari rovata őszi műsortervének egyik érdekessége az a 40 perces helyszíni közvetítés, amely „naponta 100 lakás,, címmel kerül a közeljövőben képernyőre. mintegy kétszáz munkatárs közreműködésével azt vizsgálják a riporterek: balogh mária, horvát jános, kopeczky lajos és vértessy sándor - bán jános szerkesztő irányításával - hogyan valósulnak meg a 1v. ötéves terv egyik legjelentősebb programjának irányelvei: négy-százezer lakás elkészítése és átadása. az összeállítás- amely az ország nagy házgyárait, így a miskolciti, a győrit és a budapestit kapcsolja össze - lényegében tapasztalatcsere a kamerák előtt a költségek alakulásáról, az építkezések idejének gyorsításáról. az adásban a házgyári szakértők mellett szót kapnak a lakók és a beruházók s felvetik a városrendezési, a városképi és a variálási problémákat is.

érdekesség, hogy a „naponta száz lakás,, először szerda délelőtt kerül képernyőre, s csak másnap az esti órákban ismétlik meg képmagnóról. a rendkívüli sorrend oka, hogy a késő őszi időjárás nem kedvez a helyszíni kapcsolásoknak, technikailag nagy gondot okoz a korai sötétedés. a vezető rendező b. meyeri gabriel-

la.
a televízióban folytatódnak az ipari rovat „tiz perc... címmel helyszíni közvetítései is, amelyek egy-egy nem mindennapi üzemi érdekes szakmáit, különleges munkaköröket hoznak a nézők közelébe. a közeljövőben a kamerák ellátogatnak a tükkőgyárba, a gyufagyárba, egy szoboröntődébe, s bemutatják a nézőknek az üvegfüvés és a szegkővácsolás fortélyait. bauxitbányászat címmel riport készül a veszprém megyei nyárádi dolgozók életéről. dunának, oltanak egy hangja címmel pedig egy soknemzetiségű falu életével ismerkedhetnek meg majd az érdeklődők. /mti/

..
- 24 -

ább 13. felmérés a lakásépítkezés tendenciáiról: javult a felszereltség, gyorsult az építés - emelkedtek a költségek

1 sb/tr/ny 1e la

1971. október 29.

az építésügyi- és városfejlesztési minisztérium felmérést készített az évm vállalatok lakásépítésének tendenciáiról. többek között megállapították, hogy az évm vállalatok jelentősen hozzájárultak a lakáskultúra fejlesztéséhez; így növekedett a lakások használati értéke. 1960-ban átlagosan másfél szobás, tavaly pedig kétszobás lakásokat építettek. a beépített konyhabutorral és szekrényvel ellátott lakások aránya ebben az időszakban 44-ről 80 százalékra emelkedett, és már meghaladta azt a szintet, amellyel a negyedik ötéves terv számolt. a kályhafűtést csaknem teljesen felváltotta a központi és távfűtés. az idei első hét hónapban befejezett lakások 94 százaléka rendelkezik korszerű fűtéssel. ez az arány is megközelítette a negyedik ötéves tervben előirányzott szint felső határát.

az évm vállalatok a korszerű építési módszerekkel jelentősen javították a munka hatékonyságát. az 5-10 emeletes, tehát közép magas épületek 90 százalékát már panelekből szerelik össze. a közép magas paneles épületeknél átlagosan 3.7 napig tart egy-egy lakás felépítése, ugyanakkor a kézi falazó-elemekből épített egy-négy emeletes házaknál 28.2 napig. a házgyári és a panelüzemi hálózat bővítése és korszerűsítése révén a negyedik ötéves terv végén az évm vállalatok már a lakások túlnyomó részét, 73.2 százalékát építik fel a korszerű paneles módszerrel, s a lakásoknak mindössze 3.4 százaléka készül hagyományos módon.

a felmérés egyik legfontosabb célja a lakásépítés költségeinek vizsgálata volt. az idén ugyanis gyorsabb ütemben változott a költség-szint, mint a második, vagy a harmadik ötéves tervben. az évm építőiparban 1960 és 1970 között a lakások átlagos építési költsége 36 százalékkal emelkedett, ami elsősorban az árszínvonal 24 százalékos változásának tulajdonítható. az ideai tapasztalatok ellentétés tendenciát mutatnak, mert a 12.5 százalékos költségnövekedésből mindössze 2.4 százalékot indokol az árszínvonal változása. a drágulás egyik jelentős tétele, hogy a tervezettnél többszobás lakásokat építenek. így budapesten 14, miskolcon 9, szegeden 8, debrecenben 11 százalékkal magasabb az átlagos szobaszám a negyedik ötéves tervben előírtnál. valamelyest drágította az építést az emeletek számának növekedése, s az a körülmény, hogy több házgyárból és panelüzemből viszonylag távolra szállítják a paneleket.

/folyt köv/

-25-

8.15/ny

bb 13. / felmérés ..... folyt/ny

különösen jelentős tétel a költségszinvonal változásában, hogy az utóbbi évben többszöröseire növekedett azoknak a lakóházaknak a száma, amelyekben üzlethelyiségeket, garázsokat és más rendeltetésű helyiségeket is építettek, s ezek költségeit is a lakásokra vetítik. többek között debrecenben a béke uti lakótelep 5-ös jelű épületében a lakások átlagos szobaszáma 35 százalékkal nagyobb az országos átlagnál, a földszinten pedig üzletek épültek, s ugyanakkor ennek az épületnek a terhére számolták el az egész lakótelepet kiszolgáló hőközpont költségét is. a költségnövekedés másik számottevő oka, hogy sok lakás túlzott, luxusjellegű igények szerint épült. a felmérés szerint az évm vállalatok a múltévi 690-nel szemben 2.950 olyan lakást építenek az idén, amelynél a költség jóval magasabb az átlagnál. e drága lakások átlagosan 8.380 forinttal növelik az idén átadandó lakások költségeit.

a részletes elmezések alapján most intézkedéseket dolgoznak ki a lakásköltségek indokolatlan emelkedésének megakadályozására és a lakásépítés hatékonyságának növelésére./mti/

--

bb 14. folyékony datolyacukor - magyar géppel

1 v/pá szb 1e

1971. október 29.

kísérleti datolyacukorgyártó berendezést készít a Láng gépgyár. a géppel a zöldségtermesztési kutató intézet munkatársai a jövő é v elején kezdik meg a kísérleteket, melyek során 12 tonnányi datolyát dolgoznak fel. a próbák előtt álló berendezés a már eddig is exportált datolyaszirup-vonal továbbfejlesztett változata.

/folyt.köv./

8.00/szb

-26-

o
L

bb 14. /folyékony... 1. folyt./-szb

a közel-keleti országokban egyre sürgetőbb a datolya ipari feldolgozása, mivel óriási mennyiségben terem a 60-65 százalékos cukortartalmú gyümölcs. irakban és iránban például évente csaknem 300 ezer, szaúd-arábiában pedig több mint 350 000 tonnányi az átlagtermés. irak és irán eddig három magyar datolyaszirup-gyártó berendezést vásárolt; ezek a melaszszerű cukorsűrítményt készítenek. a láng gépgyár most továbbfejleszti a szirupvonalat, hogy szintelen, folyékony cukrot készíthessenek. ez a termék nagyon sok helyen keresett, mivel a kristályos cukornál jobban felhasználható az édesiparban, a cukrásztban s az üdítőital gyártásban.

a magyar datolyaszirupgyártó berendezéssel a Láng gépgyár iránban versenytárgyalást nyert, s a már harmadik éve kifogástalanul működő gépnek köszönhető, hogy a cukorgyártó berendezéseket is a magyar vállalatoktól vásárolják a közel-keleti piacon. a cukorgyártó berendezések iránt egyébként oly nagy az érdeklődés, hogy már most - az üzemi kísérletek megkezdése előtt - a cukoripari kutató intézet laboratóriumi eredményei alapján - szerződést kötött a komplex külkereskedelmi vállalat és az iraki iparügyi minisztérium, hogy egy már megvásárolt szirupvonalat kibővítenek magyar cukorgyártó berendezéssel is.

az óránként 2 000 kilogramm datolyát feldolgozó cukorgyártó berendezés iránt irakon kívül megrendelés várható iránból s érdeklődnek a többi datolyatermelő országból: szudánból, líbiából, az eakból és szaúd-arábiából is. /mti/

--

bb 15. komputer a szegedi üzemek zajcsökkentésének szolgáltatásban

vid -ká szb hgy

1971. október 29.

szeged, illetve a délalföld üzemeiben egyre eredményesebb a zajártalmak elleni szervezett védekezés. a szegedi orr-, fül- és gégeklínán megalakított első vidéki hallásgondozó állomás nagy feladatokat oldott meg. az állomás orvosainak közreműködésével a szegedi textilkombinátban létrehozták a terület első hallásgondozó egységét, szigetelt vizsgálóhelyiséggel, korszerű felszereléssel, műszerekkel. a zajártalmaknak leginkább kitett dolgozókról, elsősorban a fonó. és szövődőkről összesen hét és fél-ezer ugynevezett audiológiai vizsgálatot végeztek, s együttesen negyedmillió, hallással kapcsolatos különféle adatot rögzítettek.

/folyt.köv./

-27-

v
L

bb 15. /komputer... 1. folyt.-/szb

a hatalmas anyag feldolgozását megkezdték, s ehhez igénybeveszik az orvostudományi egyetem számítástechnikai csoportját, illetve a józsef attila tudományegyetem kibernetikai laboratóriumának elektronikus számítógépét is. asokféle adat feldolgozása, egybevetése alapján egyebek között olyan kérdésekre kívánnak válaszolni, hogy milyen összefüggés mutatkozik a vizsgált dolgozók kora, a munkahelyen decibelelekben kifejezett zajszint, az ott eltöltött idő és sok más körülmény, tényező között. az eredmények alapján állapítják meg a zaj elleni védelem legjobb módszereit.

a textilművekben folytatott eredményes tevékenység alapján most a terület legnagyobb textilvállalata, a kenderfonó és szövő is megállapodást kötött a klinikai hallásgondozó állomással, ugynevezett hallásgondozó egység létrehozására. ennek alapján az újszegedi központi gyár területén megkezdték az ugynevezett csendesített vizsgálóhelyiség kialakítását. /mti/

--

bb 16. öntözőberendezések nemzetközi összehasonlítása szarvason - a tiszai vizlépcső öntözővizének gazdaságos fogadására készülnek

vid-őka szb hgy

1971. október 29.

a tiszai vizlépcső bekapcsolásával - a távlati tervek szerint - egyedül békés megyében mintegy 100 ezer holdra növekszik az öntözött terület. a szarvasi öntözési kutató intézetben azon fáradoznak, hogy műszakilag is megalapozott, gazdaságos fogadtatásra találjon az öntözővíz annakidején. ez irányú munkájukról a tudományos kutatók a következőket mondták az mti munkatársának:

- a népgazdaság súlyos milliárdokat áldoz a tiszai vizlépcső építésére. a termés hozam ugrásszerű emelkedése azonban nem sokat ér, ha drágán jut el az öntözővíz a földekre. a tudományos kutatás feladata megtalálni azokat az öntözőmódokat, technológiai berendezéseket, amelyekkel a leggazdaságosabb az öntözés. számolni kell azzal is, hogy a munkaerő hiány gátolja az öntözés terjedését. az esőztető berendezések például - amelyek egyébként jól beváltak - azért nem terjednek, mert a nehéz fizikai munkát igénylő áttelepítéshez nem kapni kézi munkaerőt.

/folyt.köv./

-28-

bb 16. /öntözőberendezések... 1. folyt.-/szb

- szarvason korábban kipróbáltuk a kgst tagállamokban ismert öntözőberendezéseket, s ezt a vizsgálatot most kiterjesztettük a többi államokra is. többek között amerikai, angol, francia, olasz, izraeli, osztrák és más állambeli berendezéseket, szárnyvezetőket, kapcsoló szerkezeteket szereztünk be kipróbálásra. ebben a munkában sok segítséget kaptunk az ENSZ mezőgazdasági és élelmezésiügyi szervezetétől, a fao-tól. megfigyeljük, hogy hazánkban melyik talajtípuson milyen berendezés a leggazdaságosabb, a fao viszont a nálunk szerzett tapasztalatokat jól hasznosítja a fejlődő országokban.

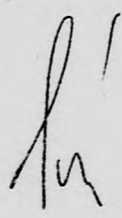
- jelenleg a korszerű öntözési technológia négy csoportba sorolható. körbenfógró -, gördíthető-, vontatható, és csévélhető berendezésekről beszélünk, amelyeknek mintegy 20 féle műszaki megoldásával kísérletezünk. a körbenfógró berendezés például egy telepítésre 50 hektár földet öntöz. a vontatható hosszirányban haladva öntöz, a csévélhető berendezés csőhálózatát önműködően feltekeri a gép s újabb helyre telepíti. a gördíthető berendezéshez mindössze egyetlen gépkezelő szükséges. az említett technológiák közös jó tulajdonsága: kevés munkaerőt és energiát igényelnek. a víznyomást a gépek üzemelésére is felhasználják, teljesítményük magas és megbízható.

- a szarvasi öntözési kutató intézetben egyébként jó eredménnyel kísérletezünk az altalajöntözéssel is. a lyukacsos csőhálózatot géppel húzzuk a talaj felszín alatt 35-40 centiméter mélyen. a vízelosztás egyenletes, ennél fogva rendkívül gazdaságos. az intézet 102 mezőgazdasági üzemnek segít - főként a tiszai, a bodorg és a körösök térségében - a komplett öntözőtervek elkészítésében. a tiszai vizlépcső fogadására alaposan felkészülünk, s tudományos megfigyelés alapján javasoljuk - a talajtípusoktól függően - a különféle öntözőberendezések alkalmazását. /mti/

--

v8.37/szb

-29-

m

bb 17. csőtörés kispesten

1 szd/tm szb hgy

1971. október 29.

pénteken hajnalban kispesten, az áram utca és a möricz zsigmond utca sarkán eltört a vízművek 100 milliméteres öntöttvas nyomóvezetéke. a vízművek szakemberei azonnal a helyszínre siettek, megkezdték a javítást, de a nap folyamán még mintegy 20-30 lakóházban átmenetileg szünetel a vízszolgáltatás. várhatóan péntek estig befejezik a munkát. /mti/

--

bb 18. hideg hétvégére számíthatunk

1 szd/tm szb hgy

1971. október 29.

a kevés felhő, a szélcsendes idő és a sarkvidéki eredetű levegő együttes hatására erős volt az éjszakai lehűlés hazánkban. a leghidegebb az ország délnyugati része: nagykanizsáról és zalaegerszegről pénteken reggel mínusz 7 fokot jelentettek. a legmelegebb hely pécs és környéke, de még ott is mínusz 1 fok alatt maradt a levegő hőmérséklete. a reggel 7 órai jelentés szerint általában mínusz 2-8 fok között volt a hőmérséklet. a meteorológusok véleménye szerint a hideg levegő nagy része máris délkeleti szomszédainkhoz áramlott, de az elvonulás igen lassú, ezért pénteken sem lesz lényegesen melegebb, mint csütörtökön. a felmelegedés több fokkal elmarad az évszagnak megfelelő átlagtól. pénteken kora délután sem várnak plusz 7-11 fok közötti felmelegedésnél többet. a hétvégi kilátások sem kedvezők: változatlanul hidegre számíthatunk.

a csütörtöki európai „csucok”, is rendkívül szélsőségesek voltak: moszkvában mínusz 2 fokot mértek, - ez volt európa leghidegebb nagyvárosa. jellemző, hogy ugyanakkor murmanszkban plusz 5 fokot mértek. kijevben 0 foknál megállt a hőmérő higanyszála. európa legmelegebb pontja london volt csütörtökön, 15 fokkal. sorrendben ezután athén következett 14-gyel, majd párizs és stockholm 13-mal. oslóban, bécsben, budapesten és belgrádban egyaránt 8 fokig emelkedett a hőmérséklet. /mti/

--

9.03/szb

-30-

Jm 10-40

bb 19. egy méter alatt a duna vízállása - takarékosagra int a vízművek

1 szd/tm/ny hgy

1971. október 29.

a vízművek nagy gondokkal küzd: a péntek reggeli jelentés szerint egy méter alá csökkent a duna vízállása, és az előrejelzések alapján további apadásra kell számítani. a főváros zavartalan vízellátását mintegy 3 méteres duna-vízállás tenné lehetővé. főként kőbányán, a lágymányoson, illetve kelenföldön, pestlőrincen és pestimrén akadozik a vízszolgáltatás. ezért a főváros többi területében is takarékosagra kéri a vízművek a lakosságot és természetesen az üzemeket is. /mti/

--

kbb 20. robbanás a phylaxia gyárban

1 szd/tm/ny hgy

1971. október 29.

csütörtökön este 20 óra 35 perckor robbanás, majd tűz keletkezett kőbányán, a phylaxia oltóanyag és tápszertermelő vállalat szállás utcai laboratóriumában. a robbanás, illetve a tűz következtében lángot fogott a helyiség butorzata, az ajtók, valamint az ablakok. sérülés, haláleset nem történt. a helyszínre érkező tűzoltó egységek a tüzet rövid idő alatt eloltották. a keletkezett anyagi kár jelentős. a robbanás körülményeinek kivizsgálása folyamatban van. /mti/

--

bb 21. fock jenő fogadta otto winzert

t vt/tm szb hgy

1971. október 29.

fock jenő, a kormány elnöke pénteken délelőtt hivatalában fogadta otto winzert, a német demokratikus köztársaság külügyminiszterét. a szívélyes, baráti hangulatu találkozón jelen volt péter jános külügyminiszter, kovács imre, hazánk berlini, és dr. herbert plaschke, az ~~amk~~ budapesti nagykövete. /mti/

--

9.28/szb

-31-

Jm 10-40

kbb 22. új utakon a makói hagymatermesztés - száz mázsás átlagtermés, nagyüzemi technológia

vid/ká/ny hgy

1971. október 29.

néhány év kedvezőtlen eredményei után ismét jó vöröshagyma termést takarítottak be a makói tájörzet gazdaságai. csongrád megye tisztántulói részén 5500 holdat foglaltak el az idén a hagymaültetvények és az átlaghozam eléri a 100 mázsát. több szövetkezetben, mint például a makói józsef attila és a makói lenin tsz-ben 130 mázsás holdankinti eredmény tanúsítja a 200 esztendőskultúra jogosultságát. az elmúlt évtizedben ugyanis sok szó esett a fűszernövény termesztésének problémáiról, a költséges termelésről, vagy ahogyan sokan mondták: „ a hagymaválságról,..

a közös gazdaságok a tudományos kutatók segítségével bizonyították, hogy nincs szó hagymaválságról, mert egyre inkább kirajzolódnak a nagyüzemi termesztés utjai, éppen a legszámottevőbb gazdaságok igyekeznek a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő termesztéstechnológiai módszereket kidolgozni. nagyszerű eredményt ért el ezen a téren a makói lenin tsz: 100 holdon a szegedi kísérleti intézet kutatóinak javaslatára új, szabadalmaztatott dughagymaszóró berendezéssel tették földbe a „vetőmagot, majd vegyszeres gyomirtást alkalmaztak és gépesítették a betakarítást. ezzel a hazánkban jelenleg legfárasztóbb mezőgazdasági munkafázisokat: a szó valódi értelmében csak térdre csuszva végezhető ültetést, az ugyanilyen testhelyzetet igénylő kézi gyomtalánítást és a szedést is korszerű módszerekkel váltották fel, az egész termelésből kikapcsolták a kézimunkát.

figyelemre méltó nagyüzemi kísérleteket folytattak a gorsai állami gazdaságban, az ambrózfalvi dimitrov, a csanádalberti kossuth és még sok más tsz-ben. holland, lengyel és egyéb külföldi fajtákat közvetlenül magról vetettek és a holdankinti átlagtermés így is megközelítette a 100 mázsát. ez újdonságnak számít, mert a hagyma magyarországi „ hazájában, az első évben magról még csak dughagymát termelnek és ebből csupán a második esztendőben lesz fogyasztásra alkalmas áru. a szakemberek többségének véleménye az, hogy bár folytatni kell a külföldi fajtákkal a kísérleteket, a legjobbnak a makói lenin tsz által választott megoldás ígérkezik. az eredeti makói hagyma dugványának gépi vetése, a vegyszeres gyomirtás és a gépesített szedés. a külföldi fajták ugyanis száraz anyagtartalomban és elsősorban tárolhatóság szempontjából elmaradnak a makói dughagymáról nevelt étkezési vöröshagymától. /mti/

10.55/ny

-32-

11.20
/ny

bb 24. Lottó nyerőszámok

mm szb hgy

1971. október 29.

a sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a várpalotán megtartott 44. heti Lottósorsoláson a következő nyerőszámokat húzták ki:

15, 19, 37, 49, 61

a november 1-én megtartandó rendes havi tárgynyereménysorsoláson a 43. játékhet szelvényei vesznek részt. /mti/

--

bb 23. emléktábla a nyírség híres primásának

vid/ká/ny hgy

1971. október 29.

a nyírségi ősz eseménysorozat keretében pénteken nyíregyházán felavatták benczi gyula híres cigányprimás emléktábláját. a múlt század második felében és a huszadik század első két évtizedében élt művész budapesti és külföldi sikeres fellépései után szükebb hazájában, az egykori nyíregyházi európa szálló termeiben játszott legszívesebben. az emléktábla lelepezése előtt a primás unokája, benczi jeno nyíregyházi zenész, a művészeti szakszervezet megyei titkára emlékezett benczi gyulára. /mti/

--

bb 25. eltörte fia lábát - egy évre ítélték

vid/ká/ny hgy

1971. október 29.

erőszakoskodó, veszekedő természetű embernek ismerik falujában csákvári istván 49 éves bokodi bányászt. magatartásával családját is évek óta üldözi. többször durván bántalmazta feleségét és felnőtt fiát. az egyik veszekedésnél az asszony és a fiu el akartak otthonról menni, amíg a férfi lecsillapodik. csákvári azonban észrevette szándékukat, s előbb a feleségére, majd fiára zárta az ajtót. a fiu ki tudott jutni a szobából. apja ezen feldühödve egy ásónyelet ragadott és dülködés közben úgy megütötte fiát, hogy az eszméletét veszítve, összeesett. ekkor még a lábára is olyan súlyos ütést mért, hogy az két helyen eltört. az esztergomi megyei bíróság csákvári istvánt jogerősen egy évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

11.00/ny

-33-

11.30
/ny

bb 28. művelődésügyi miniszterek látogatása fock jenőnél
t vt/tm szb hgy 1971. október 29.

fock jenő, a minisztertanács elnöke - aczél györgynek, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának társaságában - pénteken délelőtt hivatalában fogadta a nemzetközi kulturális tanácskozáson résztvett művelődésügyi minisztereket és szivélyes, baráti eszmecserét folytatott velük. /mti/

--

bb 26. megkezdte munkáját a kiosz 6. országos küldöttgyűlése
t ol/tné/ny hgy 1971. október 29.

pénteken a vasas székház dísztermében megkezdte munkáját a kiosz 6. országos küldöttgyűlése. megjelent faluvégi lajos pénzügyminiszter, ott volt andriko miklós, az mszmp kb gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője, barati józsef, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, az érdekelt minisztériumok képviselői, a szakszervezetek, a kiosz-szal együttműködő érdekképviseleti szervek, továbbá az ndk, a lengyel és az olasz kisipari szervezetek delegációi is. a 90 ezer hazai kisiparost 240 küldött képviseli a tanácskozáson, amely megtárgyalja a kiosz négy éves tevékenységét, megjelöli a következő időszak főbb feladatait, s megválasztja a kiosz vezető testületét.

nagy jánosnak, a kiosz első elnökhelyettesének megnyitóját után megválasztották a küldöttgyűlés bizottságait, majd dr. gervai béla, a kiosz elnöke kiegészítette a választmány irásos jelentését. megállapította, hogy hazánkban ma kedvező légkörben dolgoznak a kisiparosok, munkájukhoz jó feltételeket teremtett a gazdasági mechanizmus reformja. az elmúlt években számos bürokratikus korlátozó intézkedést szüntettek meg s jótékonyan érezteti hatását a szolgáltatások fejlesztéséről szóló kormányhatározat. míg a kiosz előző küldöttgyűlésén még az volt a probléma, hogy lesz-e elég munka, most arról számolhatnak be hogy kevés a kisiparos. az elnök kiemelte: fontos dokumentumokban jutott kifejezésre, hogy most és a jövőben is számítanak e szorgalmas, hozzáértő kisiparosok szakmai és közéleti tevékenységére. lehetőség van arra, hogy a magánkisipar nagyobb mértékben járuljon hozzá a lakosság javítási-szolgáltatási igényeinek kielégítéséhez.

/folyt köv/
11.20/ny

-34-

11-40
lm

bb 26. / megkezdte munkáját.....1.folyt/ny

a központi szervezet munkáját segítő öt országos bizottság tevékenységéről szólva elmondotta: ezek elősegítették a szolgáltató kapacitás bővítését, a szakmai utánpótlás biztosítását, a nyugdíjasok, betegek problémáinak, az adózási, az ár- és bérkérdések megoldását. dr. gervai béla elítélőleg szólt az ügyeskedőkről, törvénysértőkről, akik hanyag munkájukkal, felelőtlen magatartásukkal, tisztességtelen árkalkulációjukkal nemcsak a megrendelőket károsítják meg, hanem ártanak a becsületes mestereknek, a kisiparosok szervezeteinek is. egyetértett azzal, hogy a kiemelkedő szaktudással, tisztességes munkával szerzett jövedelmeket a kisiparosok élvezhessék, ugyanakkor a nagyobb jövedelemmel rendelkezők megfelelő arányban fizessék meg magasabb adójukat. ez elsősorban a kisiparosok érdeke, feloldja azt a feszültséget, amely a társadalom különböző rétegeiben, a kisiparosság soraiban is jelentkezik.

elmondotta: a kisiparosok száma papiron növekedett az utóbbi években. ez azonban nem egyenlő a kapacitás-bővüléssel. egyrészt, mert az elmúlt év végén 17 ezren munkaviszony vagy nyugdíj mellett átlagosan napi 3-4 órát dolgozva ülték iparukat, másrészt a kisiparosok 29 százaléka elérte a nyugdíjkorhatárt, s szintén csak napi néhány órát munkálkodhat. a teljes munkaértékű kisiparosok száma 1970 végén körülbelül 50 ezer fő volt. ez év augusztusában a munkaviszony és nyugdíj mellett működő szakemberek száma már meghaladta a 20 ezret. befejezésül hangsúlyozta: a tapasztalatokat felhasználva, új eszközöket, formákat kell találni a kisiparosok politikai, szakmai és általános műveltségének fokozása érdekében.

a beszámoló kiegészítése után került sor a jelentések, a határozati javaslat s a kiosz alapszabály-tervezetének vitájára.

/ folyt. köv/.

-35-

12-
lm

bb. 85. fogadás az ndk nagykövetségén

t/vt/rj la

1971. október 29.

Dr. Herbert Plaschke, a német demokratikus köztársaság budapesti nagykövete pénteken este fogadást adott Ottó Winzer, az ndk külügyminisztere és felesége tiszteletére, a nagykövetségen. A szívélies, baráti hangulatu fogadáson megjelent nemes dezső, az mszmp politikai bizottságának tagja, dr. Timár Mátyás, a kormány elnökhelyettese, Péter János külügyminiszter, dr. Biró József külkereskedelmi, dr. Csanádi György közlekedés- és postaügyi, Lázár György munkaügyi miniszter, Gyenes András és Katona István, az mszmp központi bizottságának osztályvezetői, dr. Beresztóczy Miklós, az országgyűlés alelnöke, továbbá politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális életünk számos más ismert személyisége.

részvett a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője és tagja. /mti/

--

- v é g e -

- 80 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1971. október 30.

bb 1. vályi Péter beszéde

pr/gk bzs hi la

1971. október 30.

A szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Vályi Péternek, a minisztertanács elnökhelyettesének felszólalását, amely szombaton délelőtt hangzik el az országos nőkonferencián. feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

A minisztertanács elnökhelyettese a kormány nevében üdvözölte a tanácskozás résztvevőit, majd kiemelte:

- az mszmp központi bizottságának 1970 februári ülése óta a nők helyzete valóban a közfigyelem, a közérdekű törekvések előterébe került. világszerte vita folyik a nők helyzetéről, a nők gazdasági, társadalmi szerepéről, a család jövőjéről, a gyermekgondozás és-nevelés sok-sok időszerű kérdéséről. gyakran szenvedélyesen csapnak össze haladó és konzervatív, új utakat kereső és ósdi, vagy éppen álprogresszív nézetek. úgy vélem, kormányunk érdeme, hogy valahányszor e kérdéssel foglalkozunk, határozatainkat, intézkedéseinket mindenkor körültekintően, sokféle összefüggést elemezve igyekszünk meghozni.

/folyt. köv./

- 1 -

bb 1. /vályi péter ... 1. folyt./bzs

- századunk tudományos és ipari fejlődése során bebizonyosodott, hogy a korszerű termelés viszonyai közepette ma már egyetlen ország sem mondhat le a nők munkájáról. a kereső nők aránya általában az összes aktív kereső egyharmadát teszi ki. a legutóbbi népszámlálások adatai szerint az aktív keresőknek Angliában és Walesben 32.5 százaléka, Dániában 33.8 százaléka, Hollandiában 22.3 százaléka, Ausztráliában 25.1 százaléka, Olaszországban pedig 25.2 százaléka volt nő. ugyanakkor a Szovjetunióban, az európai szocialista országokban, valamint Ausztriában és Japánban ez az arány jóval magasabb. nálunk az aktív keresőknek 44.1 százaléka nő; az összes nő 53.1 százaléka önálló kenyérkereső. a keresőképes korú nők 65-70 százaléka, néhány nagyvárosunkban 80 százaléka vállal állást. mezőgazdaságunk, társadalmi termelésünk egész folyamata elképzelhetetlen a nők munkája, szakértelme, tudása nélkül. ezért a nők helyzete, gazdasági, politikai és társadalmi tevékenységük kibontakoztatása nem önmagában - a többi társadalmi, gazdasági problémától elszakítva - felvetődő ügy, hanem gazdasági, politikai, társadalmi, ideológiai fejlődésünk sajátos figyelemre méltó része. szocialista építőmunkánk magasabb színvonalon való folytatásának során kell megoldanunk a nők méltó és igazságos társadalmi szerepének mind teljesebb érvényre juttatását.

- ma már nemcsak akkor foglalkozunk a nők helyzetének, élet- és munkafeltételeinek, termelő tevékenységének problémáival, amikor kifejezetten a nők helyzetéről, munkájáról szóló vizsgálódásokat végzünk. a nőket érintő, a nők széles körét érintő kérdésekben döntünk akkor is, amikor a könnyűipar, a híradástechnika, a műszeripar, a könnyűvegyipar, az egészségügy, a közoktatás, a külkereskedelem és a különböző szolgáltatások kérdései kerülnek napirendre.

- a jogi egyenjogúságon túlmenően - és a tudatban élő sokasági nézet leküzdése mellett - a nők életkörülményeit úgy tudjuk megalapozottan és körültekintően javítani, ha biztonságosan fejlődik népgazdaságunk. ezáltal a javak olyan bőségének anyagi feltételeit teremthetjük meg, a szolgáltatások olyan hálózatát hozzuk létre, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a nők életkörülményeinek gyorsabb javításához. /folyt. köv./

- 2 -

bb 1. /vályi péter ... 2. folyt./bzs

a negyedik öt éves tervben felvázolt gazdasági növekedés jobb és kulturáltabb munkát teremt az asszonyoknak és lányoknak, - gondoljunk csak a textilipar rekonstrukciójára. a népgazdasági terv beruházásai között erősnak és lehetőségeinknek megfelelő, nagy helyet foglalnak el a gyermekintézmények, illetve más, a nők szociális helyzetét javító létesítmények.

- társadalmi célkitűzéseink valóra váltásáért sem úgy fáradozunk, hogy mi férfiak politizálunk, döntéseket hozunk, s jól vagy rosszul képviseljük a nők érdekeit. a nők ma már társadalmi, politikai életünknek is egyenjogú tagjai. a férfiakkal együtt dolgoznak társadalmi céljainkért, a szocializmus építéséért. politikai életünk, közéletünk, a szocialista demokrácia fejlődésén ezen belül az üzemi élet demokratizmusának fejlesztése sem képzelhető el a nők aktivitásának, társadalmi szerepének hatékony növelése nélkül.

- tudjuk, hogy miközben a termelésben, a közéletben, a politikai élet jóformán minden területén nőtt a nők részvételének aránya, sokat kell még tennünk a női egyenjogúság következetes érvényre juttatásáért. a tökéletes megvalósulás útjában még jó néhány akadály tornyosul. ezek a gátak azonban nálunk nem jogi, nem is politikai jellegűek, hanem elsősorban a nők kettős szerepéből adódó konfliktusok. a nők kettős szerepéből következően ma még aránytalanul nagy terhek hárulnak asszonyainkra. amíg a családi feladatok nem jelentkeznek a nők életében, addig egy-egy szakmában nem sokkal különböznek esélyeik a férfiakétól. elég arra hivatkozni, hogy például a lányok aránya igen tekintélyes a középiskolákban, az egyetemeken. /a bölcsészeti karon a hallgatók 70.6 százaléka, a gyógyszerészeken 80.5 százaléka, a tanárképző főiskolákon, a tanító- és óvónőképzőkben pedig 80-100 százaléka lány./ a tanulás, a szakmai ismeretek megszerzése, azután a munkavállalás és a keresőmunka letkiismeretes végzése, a közéleti aktivitás azonban csak egyik oldala a nők életének. a másik; a családalapítás, a háztartás, a gyermeknevelés. és ez a kettő, így együtt aránytalanul nagy terhet ró, felettébb erős fizikai, pszichikai és egyéb próbát jelent a sokak által gyengébbnek vélt női nem számára. ügyelnünk kell arra, hogy ezt ne tekintsük természetes állapotnak.

/folyt. köv./

- 3 -

- a nők egyenjogúsága hazánkban közjogi és politikai szempontból egyaránt biztosított. e jogok érvényesülését azonban korlátozza, hogy sok területen nincsenek meg a szükséges szemléletbeli és anyagi feltételek. a nők gazdasági és szociális helyzete - az általános fejlődéssel összhangban - az elmúlt négy évben is tovább javult, de hosszú, szívós munka kell még ahhoz, hogy a női egyenjogúság elve teljes mértékben érvényesüljön. e problémák megoldása a társadalom fejlődésének szervező és attól elválaszthatatlan része - a megoldás feltételeit társadalmunk fejlődése biztosítja. éppen ezért szükséges az is, hogy állami határozatok és intézkedések segítsék a folyamat kibontakoztatását. a kormány 1970 tavaszán - az mszmp központi bizottságának irányelveit követően - ezért hozott határozatot a nők gazdasági és szociális helyzetének javításáról. e kormányhatározat szerint az intézmények és szövetkezetek vezetői felelősek annak az alkotmányos elvnek megvalósításáért, hogy a nők egyenlő munkáért a férfiakéval azonos bért kapjanak. a vállalatok és intézmények többségénél a vizsgálat már megtörtént, sőt intézkedtek is a bérrányok javításáról. természetesen e téren még sok teendő vár ránk a következő időszakban is.

- a vállalatok, az intézmények és a szövetkezetek vezetői kötelesek a továbbképzésre vonatkozó oktatási és iskolázási tervek kidolgozása során biztosítani, hogy a megfelelő képességekkel rendelkező női dolgozók kellő számban részesüljenek továbbképzésben. e kormányhatározat szerint a vezetői munkakörök betöltésekor figyelemmel kell lenni arra, hogy a jó képességű nők ne kerüljenek a férfiakénál hátrányosabb helyzetbe. különös figyelmet kell fordítani ennek az elvnek a megvalósítására azokban az ágazatokban, - például a művelődésügy, az egészségügy és a belkereskedelem területén -, ahol túlnyomórészt női munkaerőt foglalkoztatnak. a kormányhatározat intézkedett arról, hogy a szolgáltatások fejlesztése során előnyben kell részesíteni azokat az ágazatokat, amelyek megkönnyítik a nők háztartási munkáját. a munkahelyi vezetőket pedig felelősség terheli a dolgozó nők munkafeltételeinek és szociális helyzetének - az anyagi lehetőségek figyelembevételével történő - fokozatos javításáért. a határozatot követően a minisztériumok irányelveket dolgoztak ki, az okisz, a szövetség és a tot a nőbizottságok megszervezéséhez és tevékenységéhez adott ki utmutatókat. a kormány elvárja, hogy ezek a szervezetek gondoskodjanak a helyes határozatok végrehajtásáról és folyamatosan ellenőrizzék a végrehajtás menetét.

/folyt. köv./

M

- az idén megkötött kollektív szerződések tapasztalatai azt mutatják, hogy a legtöbb helyen érvényesültek a nők munkakörülményei, főleg a többgyermekes és a gyermeküket magányosan nevelő nők munkafeltételeit javító törekvések. s ha átgondoljuk a gyermekgondozási segély bevezetésének hatását, ha áttekintjük azokat a lépéseket, amelyeket néhány hónappal ezelőtt a szerényebb vásárlói igényeket kielégítő, olcsóbb fogyasztási cikkek gyártásának és forgalmazásának előmozdítására tettünk, akkor körvonalazódik annak a munkának a képe, amelyet kormányunk folyamatosan és tervszerűen végez a nők életkörülményeinek és helyzetének javításáért. ugyanakkor tudnunk kell, hogy egy-egy intézkedés soha sem oldja meg végérvényesen a nők gazdasági, társadalmi, művelődésbeli jogos igényét. hiszen éppen a fejlődés során jelentkeznek újabb és újabb problémák, ellentmondások. ezeket folyamatosan fel kell tárni, fokozatosan tudjuk csak a szükséges anyagi és szervezési feltételeket terveinkkel összhangban biztosítani. a nők helyzete tehát állandó figyelmet igényel. a konkrét intézkedések megtételekor pedig mindig számításba kell venni, mi az, ami elsősorban anyagi feltételek biztosítását kívánja, és mi az, ami az idejétmúlt szokások, nézetek megváltoztatását célzó nevelőmunkát igényel. mindenkor az adott feladatok jellegéből következő eszközökkel és módszerekkel kell az élet, a fejlődés által felvetett kérdések megoldására törekedni.

- napjainkban ilyen megoldandó kérdés például a lányok körében a pályaválasztás és az iskolázás munkájának hatékonyabbá tétele. az utóbbi néhány évben bekövetkezett fejlődés ellenére még mindig alacsony a szakmát tanuló leányok száma, a szülők s a fiatal lányok egyaránt a hagyományos és a divatos női szakmákhoz ragaszkodnak. a vállalatok is idegenkednek a női munkaerő alkalmazásától olyan szakmákban, amelyekben eddig túlnyomórészt férfiak dolgoztak. tíz esztendő alatt a szakmunkásképzésben a leányok aránya 16.9 százalékról 24.2 százalékra emelkedett, s legutóbb már csaknem 27 százalék volt. ez nem kielégítő, a pályaválasztás és az iskolázás módszereit tovább kell fejleszteni. ehhez természetesen meg kell teremteni a vállalati, üzemi feltételeket is. ugyanakkor gondoskodnunk kell a nők továbbképzéséről is, hiszen ennek a kérdésnek a megoldása szoros kapcsolatban áll a nődolgozók munkabérével. növelni lehetne a műszaki egyetemeken, a műszaki főiskolákon, a természettudományi karon, de talán még az agrártudományi egyetemen is a nők arányát. persze ahhoz, hogy a nők közül szakmunkások, üzemmérnökök és mérnökök is tömegesen kerüljenek ki, sok minden szükséges. így például a tudatlan élet előítéletek és a bátortalanság leküzdése, a családi nevelés új hagyományainak, szokásainak kialakítása.

a minisztertanács elnökhelyettese végezetül az anyákról szólott, hangsúlyozta megbecsülésük fontosságát, majd kiemelte: - a kormány ezután is azért fáradozik, hogy hazánkban növekedjék a nők iránt érzett megbecsülés és tisztelet, s ez érződjen a kormányzati s az egyéb állami döntésekben, intézkedésekben./mti/

M

bb. 2. em b a r g ó! okt. 30-án 19 óráig!

dózsa-évforduló

1/r/rj hi la

1971. október 30.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk a dózsa-émlékbizottság irányelveit, amelyeket dózsa györgy születésének 500. évfordulója alkalmából adnak közre. káliai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, az emlékbizottság elnöke a vasárnapi számokban teljes terjedelmű felhasználást kér.

x x x x

dózsa györgy, az 1514. évi magyarországi parasztháború vezére, történelmünk kimagasló alakja fél évezrede, az 1470-es évek első felében - pontosan meg nem határozható időpontban - született erdélyben.

a végvidéki harcokban hírnévre emelkedett székely vitéz megbízatást kapott a török ellen toborzott kereszteshadak vezetésére. a hadjárat parasztháborúvá nőtt át, a felfegyverzett parasztok földesuraik ellen fordultak, és dózsa györgy a parasztsereg vezérévé vált. katonai tetteivel, a nép előtt kifejtett célkitűzéseivel méltó megtestesítője a parasztháború és az évszázados jobbágytörékvések eszméinek és hagyományainak. személynélben a társadalmi haladás egyik nagyszerű hőst tiszteljük, akire emlékezve, a küzdő és szenvedő néptömegekre is emlékezünk. a dózsa névvel összeforrott parasztháború az 1848-49. évi polgári forradalmat és nemzeti szabadságharcot megelőző időszak legnagyobb jelentőségű magyarországi antifeudális küzdelme, szerves része volt a kor európai osztályküzdelmeinek és eszmeáramlatainak.

a parasztháború társadalmi-gazdasági előzményei

a xv. században, a feudális tulajdonviszonyok fennállása mellett, a paraszti földbirtoklás tulsulya alapján a magyar mezőgazdaságban tovább erősödött a jobbágyparaszti árutermelés. az osztályharc korábbi eredményei, a szabad költözködési jog kiharcolása és a robotoltatás háttérbe szorulása következtében megindulhatott a nyugat-európaihoz hasonló, szabad paraszti fejlődés irányába mutató tendenciák kibontakozása.

/folyt.köv./

M

- 6 -

bb. 2. / dózsa... 1. folyt./rj

megjelentek a bérmunka kezdeti formái, a paraszti bérlet vállalások, melyek fokozták a feudális kiszákmányolás folytán már jelentékeny paraszti differenciálódást. vékony tehetősebb réteg felemelkedése mellett a jobbágyság nagy tömegei, helyenként 10-30 százaléka, zsellérré vált.

a társadalmi munkamegosztás előrehaladásával fellendült az ipar és a városok fejlődése. az erősödő városokban virágzott a céhes ipar, s számos új iparág keletkezett, a falvak tömegéből a mezővárosok sora emelkedett ki. a városi lakosság rétegződése előrehaladt. a növekvő számú városi plebejusok elnyomása mellett a patriciusok a jobbágyság feudális kiszákmányolásába is bekapcsolódtak.

a mezőgazdasági és ipari árutermelés fejlődésével egyes helyi piackörzetek forgalma jelentékenyen kiszélesedett. a bontakozó modern nemzetközi kereskedelem áramába kapcsolódva jelentékenyen megnőtt a magyar állatkivitel, ami főként a nagy alföldi mezővárosok állattenyésztésén alapult.

a növekvő árutermelést és áruforgalmat az uralkodó osztály a maga számára kívánta gyümölcösöztetni. a paraszti-polgári fejlődés kibontakozó tendenciáival szemben a földesuri elnyomás erősítése és a feudális rend korai szakaszára emlékeztető egyes súlyosabb terhek és kötöttségek visszaállítására törekedtek. a pénzjáradék emelése mellett a feudális terhek növelésének fontos elemeként ismét előtérbe kerültek a terményszolgáltatások. korlátozták a jobbágyi földbirtoklást. támadást indítottak a szabad költöztési jog ellen, s a jobbágyköltözést számos akadállyal nehezítették. nőttek az egyházi terhek, s a tizedkötelezettséget az addig mentes nem katolikus román és délszláv népelemekre is kiterjesztették. mátyás halála után a központi államhatalom meggyengült, feudális anarchia uralkodott el, ami a kiszolgáltatott parasztság helyzetét egyre elviselhetetlenebbé tette.

a növekvő elnyomás a parasztság ellenállásába ütközött. a századforduló körül elszaporodtak és erősödtek a feudális urak ellen irányuló helyi megmozdulások.

/folyt.köv./

M

- 7 -

a dözsa-parasztháboru jelentősége, történeti
helye és tanulságai

a parasztháboru a középkori magyarország legnagyobb méretű és visszhangot keltő forradalmi megmozdulása volt. a fegyvert fogott parasztek súlyos csapásokat mértek a földesurak államára. céljaik - amelyeket dözsa györgy híres ceglédi beszédében fogalmazott meg - objektíve a parasztság támadását jelentették a fennálló feudális osztályrend ellen. szabadulni akartak a feudális terhek elviselhetetlen és emelkedő sokasága alól, tiltakoztak áru-termelő tevékenységük gyümölcseinek elsajátítása, szabad költözési joguk fenyegettetése ellen. mindez ellenállást jelentett azokkal a tendenciákkal szemben, melyek a feudális rend konzerválására, a jobbágyság ugynevezett második kiadásának létrehozására irányultak és a xv-xvi. század fordulóján már közép- és kelet-európa több országában jelentkeztek. a népi követelések megfelelő a termelők haladásának, egybeestek magyarország általánosabb érdekeivel. a felkelő parasztek, plebejusok és más csatlakozó elemek küzdelme - a tudatosság fokától függetlenül - a haladás útját képviselő paraszti-polgári árutertermelés és polgári átalakulás irányába mutatott. a parasztháboru veresége viszont, melyet az uralkodó osztály csak sorozatos összezsúpolások után, katonai erejének megfeszítésével tudott elérni, az osztály-erőviszonyok alakulásában súlyos fordulatot jelentett. a fegyveres felkelés vérbefojtását követő megtorló intézkedések a feudális kötöttségek újabb megerősödését és a korai járadékformák visszaállításával és kiterjesztésével a jobbágyság ún. második kiadását, a kései feudalizmus korszakát vezették be.

az ország függetlenségét és társadalmi fejlődését veszélyeztette a xvi. század elején mind fenyegetőbbé váló oszmán török hatalom. bár az akkori haza súlyos kizsákmányolást és anarchikus fenyegetéseket jelentett a paraszteknek, mégis készek voltak védelmezni a megművelt földet, a családnak otthont nyújtó kunyhót is magába foglaló határokat. az osztályelnyomás ellen felkelő jobbágyság így egyben a külső veszély elleni fő erőt is képviselte. az uralkodó osztály számára ugyanakkor fontosabb volt az osztályuralom biztosítása, mint a hódítók elleni harc, amiért eredetileg hadba hívta a parasztokat. a parasztháboru vereségét követő megtorlás, a jobbágyság lefegyverzése pedig védtelenül dobta oda az ország középső és déli részét az oszmán hatalomnak. a parasztháboruban osztályharc és honvédelem kérdései így ötvöződtek.

/folyt.köv./

MA

a parasztháboruban két részre oszlott a magyar társadalom. egyik oldalon a különböző csoportokra tagolódó szemben álló rendi pártokra tömörülő kizsákmányolók, a feudális nemesség, az egyházi hierarchia, a gazdag városi polgárok állottak. az uralkodó osztály egymással marakodó frakciói összefogtak a felkelt jobbágyság ellen; együttműködésük a parasztság elleni megtorlásban századokra szóló történelmi tanulság. a másik oldalon, a keresztieshad soraiban az elégedetlen mezővárosi és falusi parasztek, szervezkedő plebejusok és bányamunkások, az egyház életvitelével megbékélni nem akaró szegény papok és deákok egyaránt gyülekeztek, példát mutatva a dolgozó néprétegek társadalmi összefogására az elnyomók elleni küzdelemben.

a magyarország határai között és a határvidékeken élő többi nép ugyancsak szerephez jutott mindkét osztálytáborban. a nagy társadalmi küzdelem tehát azt is örökül hagyta ránk, hogy magyar és nem magyar tömegek közös érdekeit az osztályfrontok határozzák meg, s csak az osztályuralom elleni közös harc segítheti elő az egyes nemzetiségek saját céljainak előbbrevitelét is.

a dözsa-parasztháboru részét képezte azoknak a nagy európai népi megmozdulásoknak, melyekben a parasztek és plebejusok a feudális rend falait döngették, s amelyeknek kimenetele nagymértékben befolyásolta a fejlődés későbbi irányát. céljai mint európában általában, ösztönösen vagy vezetői által is megfogalmazva - a korabeli egyházi és eretnek ideológiákhoz is kapcsolódtak, kifejezték az egyház európai méretű válságát és egyengették belső demokratizálásának útját is. szembejövő a parasztháboru párhuzama a xiv-xvi. századi európai, főleg angol, svájci, német, cseh antifeudális mozgalmakkal. figyelemre méltó, hogy a parasztháboru okai és jellemző vonásai - sajátosságai mellett is - mennyire hasonlóak voltak a környező közép- és kelet-európai országok parasztfelkeléseivel. ezek a tényezők is hozzájárultak ahhoz, hogy az 1514. évi magyarországi parasztháboru bekerült az európai történet évtábláira.

/folyt.köv./

MA

a dőzsa-hagyomány

a dőzsa-tradíció olyan politikai-ideológiai hagyomány lett, amely szétválaszthatatlanul összefonódott a haladásért vívott társadalmi és osztályküzdelmekkel, a duna-völgyi népek eszmélésének és osztályküzdelmekkel, a duna-völgyi népek eszmélésének és összefogásának előrevivő folyamatával. dőzsa neve a későbbi parasztfelkelések példáját és ideológiai örökségét képezte, felidőzték szellemét történelmünk nemzeti, polgári demokratikus és szocialista mozgalmai is. keresztes /latinul cruciatus/ hadának nevét viselték a kurucok, a plebejus balszárny jelképe 1848-ban, zászló volt az agrárszocialista mozgalmakban, a xx. század eleji demokratikus törekvésekben, az ellenforradalom és a fasiszmus elleni harcban, a háború elleni küzdelemben.

a dőzsa-hagyomány megítélése ideológiai-politikai vízváltató volt történelmünk haladó és retrográd irányzatai között. az uralkodó osztályok elrettentésként, fenyegetésként nyultak vissza dőzsa és a parasztháború példájához. történelmi alakját évszázadokon át rágalmazták, szerepét meghamisították. gylázták, beszennyezték a forradalmi paraszti tömegeket, melyek seregében küzdöttek, és akiknek utódai később is, évszázadokon át ápolták szellemét. forradalmasító, vagy a forradalmat védő íróink, költőink - különösen petőfi és ady-munkásságában, képzőművészeink legmerészebbjeinek alkotásaiban - például derkovits művészetében - a dőzsa-hagyomány összefonódott a társadalmi és ideológiai küzdelmekkel.

a haladó dőzsa-kép a szocialista magyarországon vált igazán népiünk sajátjává. a felszabadulás után a parasztság tömegeit lelkesítette új életük megteremtésében. több mint négy évszázados küzdelem után a dolgozó nép szabad hazájában vált ismét a nagybirtokrendszer szétzuzásának zászlójává, valamint az új paraszti élet, a termelőségmozgalmak jelképszerűen gyakori névadójává.

/folyt.köv./

a dőzsát idéző régi kulturális értékek a nép tömegeinek kezébe jutottak, és új alkotások gazdagították és népszerűsítették a dőzsa-képet, ébren tartva jó emlékezetét. az irodalom, a zene, a képzőművészet szabadon hirdeti dőzsa ügyének igazát. budapesten és cegléden - a klizdótem két kiindulópontján - emlékművek örököltik meg harcának jelentőségét. a parasztlevelezés emlékeit a modern marxista történetírás nálunk és a szomszédos országokban új összefüggésekbe helyezte, a népi hagyományokban új jelentős szerepének megfelelő fontosságát a tudomány, irodalom, képzőművészet alkotásai hangsúlyozzák. így emlékeznek a dolgozó milliók is, felidézve a népielnyomás elleni harcban politikai hagyományává vált és a duna-völgyi népek összefogását megtestesítő dőzsa-tradíciót.

a dőzsa évforduló megünneplése

népiünk dőzsa györgy születése 500. évfordulójának ünneplésére készül. az országos ünnepek 1972-ben kezdődnek. a megemlékezések sorában nagygyűlések, kiállítások és más kulturális rendezvények hivatottak a napjainkban is aktuális dőzsa-hagyomány ápolására. nemzetközi tudományos konferencia, új forrásokat feltáró, elemző és népszerűsítő kiadványok biztosítják a nagy történelmi esemény jelentőségének méltatását. mindez jelentős újabb tudományos és művészeti alkotásokkal gazdagítja majd élő dőzsa-hagyományunkat. az évforduló megünneplését szolgálják azok a megemlékezések és rendezvények, amelyeket társadalmunk különböző rétegei körében a társadalmi szervezetek, tömegmozgalmak és intézmények szerveznek.

a felemelő és mozgósító történelmi tanulságok annál inkább válnak népiünk sajátjává, minél szélesebb, a helyi kezdeményezéseket is magában foglaló népmozgalmak jellegét öltik a fél-évezredes évforduló ünnepei.

/folyt.köv./

no. 2. / dőzsia 6. folyt./rj

a megemlékezés nyilvánvalóan erősíti osztályküzdelmeink hagyományainak ápolását, növeli népünk szocialista meggyőződését, történelmi tanulságaival erősíti egységünket, a környező, s ma már hazánkkal együtt szocialista utra lépett országok népeivel való szövetségünket, összefűz a világ haladó társadalmi erőivel.

dőzsia emlékbizottság

/mti/

..-

no 3. emléktábla-avatás

1. t/tn hi bzs la

1971. október 30.

Lesz november 6-án - 14 órakor - a volt conti utcai börtönnél /ma: tolnai Lajos utca 41./, ahol a hazafias népfront budapesti bizottsága és a fővárosi tanács örökíti meg márványtáblával azoknak a munkásmozgalmi és antifasiszta harcosoknak az emlékét, akiket 1919 és 1945 között ebben az épületben fogva tartottak. az avató ünnepségre a budapesti népfront bizottság - a nemzeti felszabadítási háború harcosai jugoszláviai egyesületeinek szövetsége útján - delegációt hívott meg, olyan mozgalmi veteránokat, akik 1942 és 1944 között ebben a börtönben raboskodtak. /mti/

- 12 -

no 4. /előkészületek ... 1. folyt./bzs

a rádió és a televízió műsorán is több aktuális program szerepel. a kossuth-adó fiatal szovjet író, alya rogyionova „át-térés”, című drámájának rádióváltozatát tűzi műsorra. a televízió „antáta”, címmel szovjet és magyar költőknek a nagy októbert idéző verseiből válogatott összeállítást sugároz.

a vidéki városokban, falvakban

ugyancsak a hagyományok jegyében ünneplik a történelmi évfordulókat. szerte az országban megkoszorúzzák a szovjet hősi emlékműveket, elhelyezik a megemlékezés, a háta és a kegyelet virágait a magyar földben nyugvó szovjet hősök sírjain. a tanácsok sokhelyütt ünnepi ülésen méltatják az évforduló jelentőségét. a megyeszékhelyeken diszünnepeket tartanak, az üzemek, vállalatok, intézmények ünnepségein megjutalmazták a kiemelkedő teljesítménnyel dolgozókat.

november 7. ünnepe ugyancsak hagyományosan és országszer- te egybekapcsolódik az üzemek, a falvak, a városok fejlődésé- nek egyes állomásaival. borsod megyében az idei november 7. különösen fontos dátum lesz. a nagy októberi szocialista forra- galom ünnepségei keretében már megtörtént a tiszai vegyikombi- nát mintegy 2,5 milliárd forintos költséggel létrehozott új polietilén gyárának átadása, a megye másik vegyipari óriásá- ban, - a kazincbarcikai borsodi vegyikombinátban - pedig no- vember 8-án avatják fel a 4 milliárd forintos beruházási költ- séggel kialakított pvc ii. és a nitrogén ii. üzemeket. a két vegyipari központ e nagyarányú bővítése természetesen nemcsak megyei, de országos jelentőségű esemény is. hasonlóképpen or- szágos jelentőségű eseményhez kapcsolódik az idei november 7-i székesfehérvári ünnepség is. a dunántúli városban november 5-én felavatják a székesfehérvári könnyűfémmű szélesszalag hengerművét.

Mind borsod, mind pedig fejér megyében az említettek mel- lett több más avató ünnepségre is sor kerül a november 7-i ün- nepek keretében. /folyt. köv./

- 14 -

10 4. előkészületek november 7-re - ünnepek, koszorúzások, bensőséges megemlékezések országszerte

1 gy/fk ni bzs la

1971. október 30.

Budapest lakói, az üzemek, hivatalok, intézmények dolgozói fővárosszerte ünnepeken emlékeznek meg a nagy októberi szocialista forradalom 54. évfordulójáról. a város innapi díszíti: felfalozzák az utcákat, tereket, nemzeti színű és vörös zászlókkal, transzparenszekkel ékesítik a középületeket, este díszkivilágítás teszi ünnepélyessé a városképet.

november 6-án, az ünnep előestéjén gáspár sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot főtitkára méltatja majd a rádióban és a televízióban a nagy október jelentőségét. ugyanazon a napon délelőtt a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a forradalmi munkás-paraszt kormány és a hazafias népfront országos tanácsa koszorúzási ünnepeket rendez a szabadság téri hősi emlékműnél. a kossuth téren - a parlament előtt - felvonják az állami zászlót, amely előtt november 7-én délben zenés őrségváltással tisztelegnek a fegyveres testületek tagjai. a gellérthegy felzabadulási emlékműnél ugyancsak katonai tiszteletadás közepette vonják majd fel a nemzeti színű lobogót, és a nemzetközi munkásmozgalom vörös zászlaját. az évforduló estéjén v. j. pavlov, a szovjetunió budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete a rádióban és a televízióban méltatja az októberi forradalom jelentőségét, ismerteti az orosz proletariátusnak a munkásmozgalom megteremtéséért folytatott küzdelmét.

az évforduló alkalmából november 5-én felkeresik a budapestiek a kerületekben lévő szovjet hősi emlékműveket. a mártírhaltalt halt szovjet parlamenten, osztapenko kapitány budai uti szobránál a xi. kerületi üzemek, vállalatok dolgozói tartanak emlékünnepeket. virágokkal díszítik a gellért-téri szovjet emlékművet, s ünnepélyesen megkoszorúzzák az albertfalvai márványtáblát is, amely a felzabadító szovjet harcosok emlékét őrzi. a pestiőrinciek az orvul meggyilkolt steinmetz kapitány szobránál tartanak kegyeletos megemlékezést.

ünnepeken emlékeznek a nagy októberre a budapesti felsőoktatási intézményekben is. az általános és középiskolákban műsoros délutánokat rendeznek, az uttorok innapi csapatgyűléseken, a kommunista fiatalok kisz. összejöveteleken vesznek részt. többhelyütt megrendezik az ifjúság és a veteránok találkozóját, meghívják a rendezvényekre az oroszországi forradalmi harcok egykori résztvevőit. a művelődési házakban a nagy októberi szocialista forradalom évfordulójára emlékeztető ünnepek lesznek. több kulturális otthonban neves szakszervezeti együttesek is fellépnek a műsorban. a fővárosi művelődési házban vendégegyüttes, a helsinki városi rendőrség férfikara ad műsort.
/folyt. köv./

- 13 -

10 4. /előkészületek ... 2. folyt./bzs

mezőkövesden, ahol a matyó házipari szövetkezet ez alkalommal innapi megalakulásának 20. évfordulóját is, átadják a szövetkezet új üzemépületét, miskolc szentpéteri-kapui városnegyedben pedig művelődési intézményt, szabadpolcos könyvtárat, olvasó- és klubszobát nyitnak. székesfehérvárott az innapi készül el az yot miktós gimnázium és szakközépiskola 15 millió forintos költséggel kialakított új tanműhelye, dunaujvárosban megnyitják egész fejer megye legkorszerűbb iparcikkáruházt, székesfehérvárott és sárbogárdon pedig új abc-áruházt adnak át.

a heves megyei gyöngyösön felavatják a vak bottyán szakközépiskola új épületeit, a megye egyik községében - atkárton - átadják az ujonnan épült kisérleti állattenyésztő telepet. a nékés megyei szarvason megnyitják az 5,5 millió forintos költséggel épült abc-áruházt, amely az alföld legszebb és legmodernebb ilyen kereskedelmi egysége lesz. vas megyében - sárvárott - az innapi készül el a györi nagyvaron és gépgyár ottani üzemének 15.000 négyzetméteres csarnoka. alkatrészek, csavarok és egyéb, ugynevezett kötelelemek készülnek majd itt nagy tömegben a közúti és a vasúti járművekhez. celldömölkön ugyancsak üzemcsarnokot adnak át rendeltetésének, szombathely egyik iskolája tornateremmel és központi politotechnikai műhellyel gazdagodik. a bács-kiskun megyei sükösdön új művelődési házban innapi az évfordulót. kecskeméten megtartják az e 5-ös út szécsényi-körúti szakszának avató ünnepejét.

az országos átlaghoz képest iparilag még mindig eléggé elmaradott somogyban az egyesült izzó kaposvári elektroncső gyárának avatása esik egybe az idén a november 7-i ünnepekkel. a város egy másik pontján ekkor adják át rendeltetésének a felsőfokú mezőgazdasági technikumból kialakított állattenyésztési főiskolát, csurgó-nagymarton községben pedig klubkönyvtár nyílik. esztergomban a labor műszeripari művek dolgozó új éttermet vesznek birtokukba. kialakításához - társadalmi munkával - maguk is jelentősen hozzájárultak. debrecen 12 tantermes új iskolával gazdagodik, pocsaj-esztár pedig klubkönyvtárat kap. a szolnok megyei tiszaderzszen művelődési házat, szolnokon szövetkezeti abc-áruházt és új vegytisztítót adnak át rendeltetésének.

a november 7-i és a helyi fejlődés állomásait jelentő avató ünnepek mellett szerte az országban sok színvonalas kulturális estét és szórakoztató vidám mulatságot is rendeznek.
/folyt. köv./

- 15 -

N

bb 4. /előkészületek ... 3. folyt./bzs

a november 7-hez kapcsolódó ideai kulturális rendezvények közül kiemelkedik az országos politikai könyvhónap ünnepélyes megnyitása, amelyet a martfői tiszai cipőgyár művelődési házában tartanak. ezek közé tartozik a szolnoki munkás dalfesztivál is, amelyen nagy hagyományú munkáskórusok lépnek majd közönség elé. békéscsabán a Szovjetunióbeli testvérterület - penza - képzőművészeinek legszébb alkotásaiból nyílik kiállítás. ugyanott kerül sor a vi. kulich gyula fotókiállítás megrendezésére. szekszárdon a november 7-i ünnepségek keretében zajlik le az auróra próza- és versmondó fesztivál. a veszprémi bakony múzeumban megnyitják a hagyományos őszi tárlatot, s ezen résztvesznek mindazok a művészek, akik alkotásaik témájául a balatont és a bakonyt választották. a békés megyei szeghalmon megnyitja kapuit a sárrét múzeum, amely a sajátos vidék néprajzi emlékeit, az ott élő emberek szokásait, munkaeszközeit mutatja be.

az elmúlt évekhez hasonlóan az idén is sokhelyütt avatnak emlékműveket, emléktáblákat. győr-sopron megye legfiatalabb városában - csornán - felavatják nagy benedek szobrászművész lenint ábrázoló alkotását. debrecen egyik új lakótelepén leplezik le landler jeno mellszobrát, az orgoványi községi művelődési ház homlokzatán pedig azt a nagyméretű fémplasztikai kompozíciót, amelynek a „rácot széttörő ököl”, címet adta az alkotója. a mű a forradalmi proletariátus eszméit, erejét szimbolizálja abban a községben, ahol az 1919-es tanácsköztársaság vérbefojtása után különös kegyetlenséggel dühöngött a fehér terror. zala megye határmenti nagyközségében, - letenyén, - a november 7-1 ünnepségek keretében avatják fel a felszabadulási emlékművet, a békés megyei szeghalom községben pedig leleplezik a község ujjáalakításának 260. évfordulóját megörökítő emlékművet.

sok vállalat és üzem kiállításon reprezentálja munkája eredményeit. a szombathelyi lakástextil vállalat például a savaria múzeumban mutatja be az érdeklődőknek legújabb termékeit. szerte az országban sok kisebb-nagyobb üzemből kommunista szombatokat és vásárnapokat tartanak az évforduló tiszteletére. /mti/

bb 10. az egykori belgiumi ellenállók

i vt/fk hi bzs la

1971. október 30.

„függetlenségi front”, elnevezésű szervezete által létesített emlékműzeum számára a magyar partizán szövetség fotódokumentációs anyagot küldött brüsszelbe. a változatos képanyag bemutatja a magyar antifasiszta ellenállók II. világháború alatti tevékenységét itthon és a különböző európai országokban. /mti/

- 16 -

bb 5. javított az áram - fogyasztói szolgálat - egységesítik a díjakat

vt/um te la

1971. október 30.

a magyar villamos művek az elmúlt években több mint 200 millió forintos költséggel kicserélte a lakásokban az olvadó biztosítékokat kisautomatákra, a csupasz, szabadvezetékes csatlakozók helyett pedig léghébeles csatlakozókat alkalmaztak. a nagyvállalatok fejlesztést követően minimálisra csökkentették a műanyagok felhasználását. az egyre ritkább javításokat azonban még az 50-es években meghatározott és vidékenként eltérő díjazás szerint végezték el, az akkori árak pedig ma már nem tükrözik a munkafordításokat.

november elsejétől az év végéig folyamatosan egységesítik a díjakat, az áremelés azonban minimális, hiszen átlagban számítva egy évnél egy fogyasztót csupán 50 fillérrel terhel. ugyanakkor a magyar villamos művek tröszt újabb kötelezettséget vállalt, amely szerint az áramszolgáltató egyáltalán nem számíthat fel díjat, ha a hibát a városokban és a kirendeltséggel, körzetszerelességekkel rendelkező községekben 24 órán belül nem szünteti meg. a gyors javítások biztosítására újabb új készülékekkel felszerelt gépkocsikat állítottak munkába. /mti/

bb 6. őszi szinpompában a bükk

vt/um ká hgy

1971. október 30.

a hosszantartó, verőfényes időjárás hatására a szokásonál csaknem három héttel későbbben öltötte fel őszi szinpompáját a bükk. a vadregényes erdősség a sárgától a barnán át a pirosig a színskála számtalan változatában pompázik.

a nagymezői fenyvesek haragos zöldje mellett fehérkőlápa és létrástető környékén barnás-piros színbe öltöztek a hegység ősnonos, névadó fái a bükkfák, míg ilona-kut környékén mélybarna színben állnak a tölgyesek. az ortástetői erdősségekben a madár-cseresznye lombozata piroslik, míg a csanyiki völgyben festői látványt nyújtanak a bükk hegységben ritkaságnak számító vöröstölgyek pirosodó lombkoronái.

bár az utóbbi napokban már deresek voltak a napfelkelték, a bükk fennsíkán eddig még csak az akác hullatta el levelét. /mti/

- 17 -

bb 7. partizán emlékmű a iv. kerületben

i vt/um hi la

1971. október 30.

a iv. kerületben, a pozsonyi uti új lakótelep hamarosan emlékművel gazdagodik. a nagy októberi szocialista forradalom évfordulója alkalmából ünnepélyes külsőségek között leplezik le november 5-én azt a szobrot, amely az egykori újpesti partizánoknak állít emléket. a szoboravató ünnepségen padányi Mihály építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, a magyar partizánszövetség országos bizottságának tagja mond beszédet. /mti/

bb 8. szegfűhálók

vid/um ká hgy

1971. október 30.

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat különleges hálók gyártásával segíti a szegfűt termesztő kertészeket. a virágokat korábban vízszintesen kifeszített zsinegekhez rögzítették, s ezeknek - a növények fejlődésének megfelelő - utánállítása nehézkes, hosszadalmas munka volt. a vékony poliamid-szálakból készült 15 centiméteres szembőségű, keretre rögzített hálókat viszont a virág növekedésének megfelelően pillanatok alatt feljebb emelhetők. a próbahálók beváltak. a kertészeket erre az évre több mint félmillió négyzetméter, jövőre pedig 3 millió négyzetméter rendeltek a vállalatától. /mti/

bb 9. félmillió sportlabda, dzsudóruhák, lovaglófelszerelések exportra

i ba/um ie la

1971. október 30.

több mint kétmillió dollár értékű magyar sportfelszerelést értékesített az artex külkereskedelmi vállalat a napokban zárult legnagyobb őszi sportszer-és kemping-kiállításon, a kölni spogán.

a legnagyobb érdeklődést a magyar sportlabdák keltették fel. a kölni vásáron dán, nszk, svéd, olasz és holland sportáruházak csaknek félmillió sportlabdát vásároltak.

/folyt. lőv./

- 18 -

bb 10. /félmillió sportlabda...folyt./ung

nagy sikert arattak a lovaglás és a vadászat „kellékei”, a nyergekből, lószerszámokból, lovaglósizmákból, töltényvekből, puskatokokból belga, holland, francia és svéd lovasklubok és sportáruházak képviselői rendeltek. a magyar sporttöbbszázékek is megnyerték a külföldi vásárlók tetszését. nszk-beli cégek 20 ezer magyar dzsudóruhát kívánnak vásárolni. /mti/

bb 11. idényzárás bugacon

ivd/um ká hgy

1971. október 30.

befejeződött az idegenforgalmi idény bugacon. a puszta, amelynek vonzereje évről-évre növekszik, az idén is élénk forgalmat bonyolított le: tizenegy országból érkeztek turisták. a bácskiskun megyei idegenforgalmi hivatal - kora taasztól október végéig - négyszázöt külföldi csoportot kalauzolt a romantikus táján. a legtöbben svájcból és az nszk-ből érkeztek, de kezdik „felfedezni” bugacot a távoli országok, mint például Brazília természetkedvelői is. az idény befejeztével karámba teretik a híres magyar szürke-gulyát, a racka nyáját, s megpihen a sárgaménes is. a lovak edzése azonban a téli hónapokban sem szünetel: új műsorszámra készülnek a csikósok. /mti/

- 19 -

bb 12. háromszáz ezer hold ,, Légi művelés,,

vid/ká/ny hgy

1971. október 30.

kora tavasztól késő őszig tíz repülőgép startol a szolnok megyei nagyüzemek mezőgazdasági repülőtereiről. a színes gépmadarak a télutóli fejtrágyázástól, az őszi betakarításig segítik a mezőgazdaságot. a mezei flotta ideiglenes rekordja: több mint harminc ezer felszállás, együttesen mintegy háromszáz ezer hold terület műtrágyázása, vegyszerezése és prozása. az összefüggő nagy gabonaterületeken a buza mintegy felét repülőgépekről fejtrágyázták, 130 ezer hold buzavetésre nagyhatású gyomirtószert permeteztek.

10

a kedvező időjárás lehetővé tette, hogy egész évben megszakítás nélkül dolgozzanak a gépek, s a munka most, a szép őszi napokon sem szünetel. az ősszel elvetett kalászosokra eddig mintegy ötven ezer holdon szórták ki levegőből a műtrágyát. a nagykunsági lecsapolt rizstáblák kilenc ezer holdjára olyan vegyszert permeteztek, amely elszáritja a rizs zöld leveleit és ezáltal megkönnyíti a betakarítást. a tíz repülőgép november végéig dolgozik a megyében. /mti/

--

bb 13. társulással ,, sertéshusgyár,, épül borsodban

vid/ká/ny hgy

1971. október 30.

a mezőnagymihályi állami gazdaság a mezőkeresztési, a mezőnyáradi, a bogácsi és a tardi termelőszövetkezetekkel közösen évi negyvenezer hizottsertés kibocsájtására alkalmas ,,sertéshusgyár,, építésére társulást alapított. északmagyarország legnagyobb sertéshizlaldájának építését megkezdték. a százötvenmillió forintos beruházásból, tizenhét hektárnyi területen épülő hizlaldát az olasz licenc alapján gyártott ugynevezett mezőpanel elemekből szerelik össze. az egész telepet közművesítik, az utóházat, valamint a vízvezeték és csatornarendszer már elkészült, s megkezdtek az épületek szerelését is. a kedvező őszi időjárást kihasználva az állattartáshoz szükséges huszonegy épületből már tétő alá került a három koca- és apaállattisztáló, három egyenként százhusz férőhelyes fiaztató, és három, egyenként ezernégyszáz süldő előhizlalására szolgáló épület. jövőre kezdik meg a tizenkét, egyenként ezerkétszáz férőhelyes utóhizlalda építését.

/folyt köv/

-20-

11 50

bb 13. / társulással...folyt/ny

az állattenyésztési épületek mellett hatszáz vagon takarmány tárolására alkalmas silót, ötven vagonos takarmánykeverőt, gépiüzemet, valamint szociális épületet helyeznek el.

a nagyüzemi hizlaldában a takarmánykeverést, kiszórást valamint az istállók tisztítását gépesítik. a szükséges takarmánymennyiséget a társulásban résztvevő gazdaságok maguk termelik meg.

a telep betelepítését erőteljes hizékonyságú fehér husser-tekkel jövőre kezdik meg. /mti/

--

bb 14. otto winzer elutazott budapestről

t vt/gk/ny hgy

1971. október 30.

otto winzer, a német demokratikus köztársaság külügyminisztere - aki péter jános külügyminiszter meghívására ötnapos hivatalos baráti látogatást tett hazánkban - szombat délelőtt feleségével és kíséretének tagjaival elutazott budapestről. a vendégek bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent péter jános és felesége, marjai józsef külügyminiszterhelyettes, kovács imre, hazánk berlini nagykövete, valamint a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa. ott volt a bucsuztatásnál dr. herbert plaschke, az ndk budapesti nagykövete és a nagykövetség több diplomatája.

elutazása előtt otto winzer a sajtó képviselőinek a következőket mondotta:

- a legjobb benyomásokkal utazom haza. ez a hivatalos baráti látogatás, amelyet a magyar népköztársaság külügyminiszterének meghívására tettem, alkalmat adott jelentős megbeszélésekre a magyar szocialista munkáspárt és a magyar kormány képviselőivel. egyoldalú lenne azonban, ha a látogatásnak csak a politikai jelentőségét húznám alá. vendéglátóim módot nyújtottak arra, hogy az országot is megismerjem. lehetőségem volt a magyar táj megismerésére, láthattam a fejlődő népgazdaságot, annak egyes ágazatait, tapasztalatokat cserélhettem, s előtérbe kerültek a további együttműködéssel kapcsolatos elképzelések, a baráti kapcsolatok további erősítése az ndk és a magyar népköztársaság között.

- véleményem szerint a politikai eszmecserék, a tárgyalások hozzájárultak ahhoz, hogy még jobban összehangoljuk politikánkat és együttesen lépünk fel az európai biztonsági konferencia gyorsabb előkészítéséért. érdekemben, hogy a szocialista országok közös politikáját együtt képviseljük a nemzetközi küldetésen.

és megvalósításra

/folyt köv/

-21-

10.32/ny

bb 14. / otto winzer ....folyt/ny

- szeretném ezt az alkalmat is felhasználni arra, hogy valamennyi magyarországi barátunknak, valamennyi elváltunknak, a pártnak és a kormánynak, mindazoknak, akikkel beszélgettünk, ezuton is köszönetemet fejezzem ki a szívélyes vendégszeretetért. /mti/

..-

bb 15. kommunista szombat a barátság ii. kőolajvezeték fényeslitkei szivattyuállomásának építkezésén

vid ká bh hgy

1971. október 30.

a barátság ii. kőolajvezeték fényeslitkei szivattyu állomásának építkezésén és szerelésén dolgozó fiatalok - a kisz kongresszus tiszteletére - október 30-án kommunista szombatot tartottak. a cseknem háromszáz kilométeres hosszú vezeték egyik legfontosabb létesítménye ez, ahol nagyteljesítményű szivattyukkal fogadják és továbbítják majd a szovjetunióból érkező nyersolajat százhalombattára. a szivattyukon kívül 4, egyenként 20 ezer köbméteres tartályt is építenek. e létesítmények nélkül a kőolajvezeték nem üzemelhetne a tervezett időben, ezért vállalkoztak a fiatal építők és szerelők arra, hogy szabadszombaton sem pihennek. kezdeményezésükhöz sok kívülálló fiatal csatlakozott. a környező településekről: tölgyesszögről, rozsálypusztáról, rétközberencsről, kisvárdáról mintegy száz fiatal érkezett és dolgozott segéd munkásként az építkezésen, elsősorban a földmunkán. /mti/

..-

bb 16. a kodály-féle zeneoktatás megismerésére - együttműködés a zalaegerszegi és a maribori zeneiskola között

vid ká bh hgy

1971. október 30.

szombaton zeneiskolai kiildöttség érkezett a szomszédos jugoszláviai mariborból zalaegerszegre az állami zeneiskolába. ez alkalommal a két intézet vezetői együttműködési megállapodást kötöttek. a maribori zeneiskola vezetői a kodály-féle zenei oktatás alapjaival szeretnének megismerkedni, s ehhez a zalaegerszegi állami zeneiskola tanárai készségesen nyújtanak segítséget. ezen tulmenően tanári és növendék cserehangversenyeket rendeznek zalaegerszegen, illetve mariborban. /mti/

..-

- 22 -

10.35 bh

ke 11.50

b 17. nyiregyházán megkoszorúzták jósa andrás sirját

vid/ká/ny hgy

1971. október 30.

a muzeumu hónap keretében szombaton a nyiregyházi északi temetőben megkoszorúzták jósa andrásnak, a szabolcs-szatmár megyei muzeum alapítójának, névadójának és első igazgatójának sirját. a muzeum dolgozóinak, jósa andrás tisztelőinek jelenlétében dr. németh péter régész méltatta jósa andrás munkásságát. /mti/

..-

bb 19. közlekedési balesetek

i ms/mm/ny hgy

1971. október 30.

budapesten a 13. kerületben a lehel utca és a hun utca kereszteződésében csákvári lajos 50 éves szigethalmi földműves mikrobusszal szabálytalanul kanyarodott és összeütközött a cseke gábor 27 éves budaörsi gépkocsivezető által vezetett személygépkocsival. cseke gábor és utasa, kremper veronika 22 éves budapesti adminisztrátor súlyos sérüléssel kórházba került. csákvári lajos ellen, akit a helyszínen részesítettek elsősegélyben, eljárás indult.

a 7. kerületben a rákóczi ut és az osvát h utca kereszteződésében schladtáczy lászló 21 éves budapesti esztergályos a kijelölt gyalogátkelőhelyen nem adta meg az elsőbbséget wahrmann dávidné 81 éves nyugdíjasnak és motorkerékpárjával elütötte. az idős asszonyt súlyos sérüléssel szállították a mentők kórházba. schladtáczy ellen eljárás indult.

ugyancsak a 7. kerületben a lenin körut és a dob utca kereszteződésében jakab lászló 45 éves segéd munkás itt as állapotban szabálytalanul haladt át az uttesten. egy 6-os jelzésű villamos elütötte. súlyos sérüléssel szintén kórházba szállították.

sághy györgy 54 éves budapesti nyugdíjas egy mozgásban lévő 74-es trolibuszról úgy lépett le, hogy visszatartotta az ajtó félszárnyát. leesett és a mentők súlyos sérüléssel vitték kórházba. /mti/

10.50/ny

..-
-23-

ke 12.4

bb 18. meghalt macskássy gyula filmrendező

i ms/mm bh hgy

1971. október 30.

macskássy gyula balázs- béla- díjas neves filmrendező, a pannónia filmstudio vezető munkatársa pénteken súlyos betegség következtében 59 éves korában elhunyt. a magyar film- és tv-művészek szövetsége és a pannónia filmstudio saját halottjának tekinti. temetéséről később intézkednek.

macskássy gyula reklámgrafikusként kezdte művészi pályáját, de már a harmincas évek elejétől rajz- és reklámfilmek forgatásával foglalkozott. jórészt munkásságának köszönhető az önálló magyar rajzfilmművészet kialakulása. az ötvenes évek elejétől nagyszerű filmek egész sorát rendezte, a kiskakas gyémánt félkrajcárjától a peti-sorozatban át a várnai györggyel közösen alkotott ceruza és radír és párba; című filmekig, amelyek jelentős nemzetközi sikert is arattak./mti/

--

bb 20. a budapesti közlekedési vállalat

t m bh hgy

1971. október 30.

értesíti az utazóközönséget, hogy folyó év november 2-án, 3-án, 4-én és 5-én 8 órától 13 óráig az 51-es jelzésű villamos vonalán a határ ut és használtcikk piac között végényszabályozási munkát végez. a munkálatok ideje alatt a határ ut - nagykörösi ut kereszteződés és a használtcikk piac között villamos viteldíjjal autóbuszokat közlekedtet./mti/

--

bb 22. a pest megyei kishajózási és javító vállalat

tm bh hgy

1971. október 30.

közl, hogy vac-tahitófalu, illetve pokolcsárda révátkelőhelyen az alacsony vízállás miatt a gépkocsi és egyéb járműforgalom október 30-tól szünetel. a személyátkelés zavartalanul működik. kéri az utazóközönséget, hogy gépkocsi-átkelésre a nagymaros-visegrádi rév-állomást vegye igénybe, ahol a menetrend szerinti járatokon kívül póttjáratokkal biztosítják a várható nagyobb forgalom zavartalan lebonyolítását./mti/

--

- 24 -

10.50 bh

ka 12.00

bb 21. befejeződött a iii. országos felsőoktatási nevelési konferencia

t szö/tm bh hgy

1971. október 30.

szombaton a budapesti műszaki egyetemen plenáris üléssel fejezte be háromnapos munkáját a iii. országos felsőoktatási nevelési konferencia. elsőként a pénteki szekció-ülések tapasztalatairól számoltak be a vitavezetők. a szekció-ülések folyamán felsőoktatási szakterületenként - az agrárképzés, a műszaki jellegű oktatás, a művészeti felsőfokú képzés, az orvosegyetemi képzés, pedagógus-képzés, és tudományegyetemi képzés - elemezték: a tanszékek, lektorátusok, klinikák, tanszékvezetők nevelő munkájának továbbfejlesztési lehetőségeit. megállapították: különös jelentősége van valamennyi tanszék és minden oktató munkájában a tanítás és a tanulás alkotó jellegű erősítésének, a hagyományos ismeretátadáson és gyakorlati tanításon túl a tudományos kutatás időszerei feladataiba való bekapcsolódásnak, továbbá a tudományos alkotó munka módszereinek elsajátításának, ez a legcélravezetőbb módja annak, hogy szüntelenül emelkedjen és a korszerű tudományos fejlődéssel lépést tartson az egyetemi oktatás színvonala. a tanulás eredményességének, hatékonyságának ma az egyik legidőszerebb problémája a tanulmányi munka folyamatosságának biztosítása. a tanulás hatékonyságának talán legsúlyosabb akadálya a felsőoktatási intézmények gyakorlatában a vizsgaidőszakokra koncentrálnak a felszínes, kampány-szerű munka.

a tudományos ismeretek mennyiségének rohamos növekedése valamennyi tárgy oktatásában nélkülözhetetlenné teszi a gondos szelekciót: bátran kell a korszerűség követelményeinek megfelelően válogatni a tananyagot. a tanszékek pedagógiai munkájának fontos része kell hogy legyen a munkás-paraszt hallgatók nagyobb figyelemmel való segítése. különösen az első évfolyamokon kell elérni, hogy szükség szerint akár egyéni, vagy kiscsoportos foglalkozás formájában is nagyobb támogatást kapjanak a tanszékektől és az oktatóktól. a szekció-ülések tapasztalatai nyomán egyöntetűen kialakult a konferenciának az az álláspontja, hogy a hallgatók számai önnevelésének, a tudományos utánpótlásnak egyik leghatékonyabb eszköze és műhelye a tudományos diákkör, a szakkör, a tervező iroda - függetlenül attól, hogy melyik felsőoktatási intézményről van szó. mindezek alkalmasak arra, hogy a tudományág iránt mélyebben érdeklődőket az önkéntesség alapján bevonják a rendszeres kutató munkába, kialakítsák bennük az igényes szakmai érdeklődést, legjobjaikból pedig kutatói utánpótlást neveljenek.

/folyt. köv./

- 25 -

11.00 bh

ka 12.00

bb 21. /befejeződött.... folyt./ bh

aplénáris ülés záró akkordjaként dr. király tiber, a művelődésügyi minisztérium felsőoktatáspolitikai főosztályának vezetője összegezte a nevelési konferencia tapasztalatait. elmondta, hogy a jelenlegi konferencia szerves összhangban végezte munkáját a párt- és kormány ifjúsáspolitikai törekvéseivel, szakmai szempontból pedig a megszületett elhatározások egyenes folytatását jelentik a korábbi szegedi és debreceni nevelési konferenciák munkájának.

- tanácskozásunk kedvező alakulásához számottevően hozzájárult, - mondotta egyebek között - hogy a szocialista országok felelős felsőoktatás-politikai vezetői felismerik az átgondoltabb, szorosabb együttműködés jelentőségét: olyan együttes programot dolgoznak ki, amely a korábbinál jóval nagyobb lehetőséget biztosít a tapasztalatcserére, az egymástól való tanulásra, az erőknek a legfontosabb és közös érdekű feladatok megoldására történő összpontosítására.

a jelenlegi konferencia az egyetemi és főiskolai valóság mély és felelősségteljes ismeretével elemezte a legidőszzerűbb felsőoktatási-nevelési feladatokat. a fő figyelem a tanszékek pedagógiai színvonalának emelésére, alkotó-tudományos és nevelő műhelyjellegű erősítésére irányult. napirendre került az alkotva tanítás és tanulás megvalósításának legsürgetőbb feladata./mti/

--

bb 23. elutazott az ndk vöröskeresztjének küldöttsége

k ms/gk bh hgy

1971. október 30.

szombaton elutazott hazánkból az ndk vöröskeresztszervezetének háromtagú küldöttsége, amely johannes hengst főtitkár vezetésével egy hetet töltött hazánkban. a küldöttség elutazása előtt a magyar vöröskereszt székházában tartott zárómegbeszélésen johannes hengst beszámolt a küldöttség magyarországi tanulmányútján szerzett tapasztalatairól és különösen kiemelte a párt, a köz-igazgatás, az egészségügyi igazgatás, valamint a tömegszervezeteknek a vöröskereszt tevékenységéhez nyújtott segítséget./mti/

--

- 26 -

11.06 bh

Wka 12h

24. országos nőkonferencia

t pr-gy/tm-ju hgy

1971. október 30.

szombaton a parlament kongresszusi termében folytatta tanácskozását az országos nőkonferencia. az elnökségben helyet foglalt benke valéria, az mszmp politikai bizottságának tagja, a társadalmi szemle főszerkesztője, pullai árpád, az mszmp központi bizottságának titkára, vályi péter, a minisztertanács elnökhelyettese, jakab sándor, az mszmp központi bizottságának osztályvezetője, keserü jánosné könnyűipari miniszter, varga gáborné, az országgyűlés alelnöke, továbbá társadalmi, politikai és kulturális életünk számos ismert személyisége.

a délelőtti plenáris ülés elnöki tisztét szabó piroska, a hnf budapesti bizottságának alelnöke töltötte be, aki elsőként vályi péternek adott szót.

/ vályi péter beszédét mai bb 1.-es hírünkben közöltük, az embargót feloldjuk./

a minisztertanács elnökhelyettesének nagy tapssal fogadott beszéde után a konferencia munkabizottságainak vezetői összegezték a szekció-viták tapasztalatait.

/ folyt. köv./

11.00/ju

- 27 -

Wka 12h

bb 24, / országos nőkonferencia ... 1. folyt./-ju

turgonyi julia, az mszmp társadalomtudományi intézetének tudományos munkatársa, „a nő és a munka”, elnevezésű bizottság vezetője a többi között elmondta, hogy a nők szakképzése az egyenlőség egyik alapfeltétele, sajnos azonban a nők egyoldalú, kedvezőtlen pálya-orientációját ma még sem az iskolai nevelés, sem a pályaválasztási tanácsadás nem helyesbíti. a bizottság a magyar nők országos tanácsának figyelmébe ajánlotta, hogy a leányoknak is a fiukéval azonos esélyeket kell biztosítani a szakképzésben, s ehhez számottevően bővíteni kell a női kollégiumok hálózatát. a vállalatoknak a mainál nagyobb lehetőségeket kell biztosítani a dolgozók szakképzésére és továbbképzésre, s következetesen érvényesíteniük kell az egyenlő munkáért egyenlő bér elvét. ugyancsak sürgető teendő a nők, elsősorban a családos anyák éjszakai műszak alól való felmentése, s ahol ez nem lehetséges, ott a harmadik műszak munkafelvételeinek javítása.

a szociálpolitikai és egészségügyi intézkedéseket elemző szekció vezetője, ferge zsuzsa szociológus a szekció ajánlásait ismertette elmondta, hogy az illetékeseknek kiemelten kellene foglalkozniuk a gyermekintézmények hálózatának bővítésével. az óvodák, bölcsődék gyors, olcsó felépítésében érdekeltté kell tenni az építő vállalatokat. elképzelhető egy olyan megoldás, hogy premizálásukat a járulákos beruházások, elsősorban a bölcsődék, óvodák felépültétől tennék függővé. a bizottság számos javaslatot fogadott el a már meglévő gyermekintézmények jobb kihasználására, s úgy vélte, hogy nem tűr halasztást a bölcsődék, óvodák ellátási normáinak emelése. a vita során felszólalók fontos feladatnak tartották az egészségügyi kultúra emelését, s úgy vélték, hogy ebben főként az iskolának és a családi nevelésnek van nagy szerepe. hatékonyabbá kell tenni a családtervezéssel, születésszabályozással kapcsolatos felvilágosító munkát, s mindenütt gondoskodni kell arról, hogy a gyermekgondozási szabadságról visszatérő anyák ne kerüljenek rosszabb munkabeosztásba, ne károsodjanak a béremelések-kor sem.

a szolgáltatások időszerű kérdéseivel foglalkozó munkabizottságok vezetője, lonti györgyné, a magyar tudományos akadémia főosztályvezetőhelyettese az előző napi elemző munka eredményeit ismertette. elmondta, hogy a bizottság tagjainak véleménye szerint a szolgáltatások mennyiségét, minőségét átgondoltabb szervezéssel, jobb áruellátással, az igények alaposabb ismeretével, továbbá a bürokrácia-mentes gyorsabb intézkedésekkel lehet javítani. kifejezték meggyőződésüket, hogy a nők családi, műszakjának, terheln jelentősen könnyít majd a kormányhatározatban és a iv. ötéves tervben rögzített fejlesztési program megvalósulása.

/ folyt. köv./

11.15/ju

- 28 -

bb 24. / országos nőkonferencia... 2. folyt./-ju

a dinamikus fejlődés lényeges feltétele az is, hogy a szolgáltatást végző vállalatok és szervezetek munkája minőségileg is javuljon, s tevékenységük összehangoltabb, szervezetebb legyen. hangsúlyozták, hogy elsősorban a falusi szolgáltatások körének bővítése a sürgető feladat. a fehér foltokat mielőbb fel kell számolni, javító-szerelő műhelyek kialakításával, a mosás, vegytisztítás gondjait vállaló szolgáltatónházak meghonistásával. tervszerű célratörő intézkedések szükségesek ahhoz, hogy a lakosság tulajdonában lévő mintegy 25 milliárd forint értékű háztartási gépek megóvását, gondozását vállaló javító műhelyek területi igényeket tudjanak kielégíteni.

/ folyt. köv./

bb 25. ipari szakmunkásképző iskolát avattak csurgón

vid/ká/ny hgy

1971. október 30.

szombaton pápai béla a munkaügyi minisztérium szakoktatási főosztályának vezetője ünnepélyes külsőségek között avatta fel a somogy megyei csurgó nagyközségben az 526 számú ipari szakmunkásképző iskolát. az iskolában, amelyet egy régi épület átalakításával hoztak létre, 9 szakmában 360 fiatal tanul. az átalakításhoz több vállalat társadalmi hozzájárulásként mintegy 200 ezer forintot adott össze. ezenkívül az ipari tanulók, valamint a kisiparosok társadalmi munkával is segítettek./mti/

--

bb 26. elhunyt drapál lajos,

ny zs hgy

1971. október 30.

a párt és munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrenddel kitüntetettje. hamvasztás utáni bucsúztatása november 5-én péntek délelőtti fél 12 -kor a rákoskeresztúri temetőben.

az mszmp 14.kerületi bizottsága./mti

--
-29-

11.40/ny

12-20

bb 27. tüzek vas megyében

vid/kz/ny hgy

1971. október 30.

a hét végén többször riasztották a tűzoltókat vas megyében. pénteken délután várt községben csizmadia Lajos portáján gyulladt ki a pajta és a benne lévő szén. a tüzet a helybeli önkéntes és a szombathelyi állami tűzoltók fékeztek meg. az oltási munkában a szovjet katonák is segédkeztek. a vizsgálat megállapítása szerint a tüzet az ott játszó gyermekek okozták.

Szombaton hajnalban nemesrempenhollóson ütötte fel fejét a vörös kakas. a Lenin ut 13 számú lakóház, bábl. Károly portája, égett le. a kár több tízezer forint. a tüzet - melynek keletkezését vizsgálják - a helybeli önkéntes és a körmendi állami tűzoltók oltották el.

ugyancsak szombaton mozdonyszikra okozta avartüzhöz riasztották a körmendi állami tűzoltókat. a tűz nádas és szőce községek között keletkezett, s mivel hamar észrevették, sikerült rövid időn belül meggátolni tovaterjedését./mti

--

bb 28. nők ujtási hónapja a videotonban

vid/kz/ny hgy

1971. október 30.

a székesfehérvári videoton rádió- és televíziógyárban november a nők ujtási hónapja lesz. az üzemek történetében egyedülálló mozgalmat az Ujtási iroda kezdeményezte, s a párt- és szakszervezeti bizottság is örömmel támogatta. a videoton üzemi lapjában megjelent felhívás szerint a nők által benyújtott ujtási javaslatokról egy hét alatt határoznak a területi elbírálók. az elfogadott ujtásokat az ujtási díjon kívül külön ajándékkal is megjutalmazzák. a vállalat vezetői sok jó javaslatot várnak az ötletes, praktikus nőktől, hiszen a gyár nő dolgozóinak aránya eléri a 60 százalékot./mti/

--

bb 29. új halászhajó a balatonon

vid/kz/ny hgy

1971. október 30.

a balatonfüredi hajógyárban elkészült és e hét végén már eljutott állomáshelyére, síkfokra, a balatoni halászati vállalat új hajója, a „Csuka 2,,. az idén négy ilyen hajóval gazdagodott a balatoni halászok technikai felszerelése.

/folyt köv/
11.50/ny

-30-

De 11.20

bb 29. / új halászhajó....folyt/ny

az új típusú hajókon, amelyeket a balatonfüredi gyár konstruktőrei a balaton sajátos viszonyaira terveztek, korszerű hidraulikus berendezések segítik a halászok munkáját. a hajó jól bírja a tó csavaros hullámain és a sekélyebb partmenti vizekben is könnyedén, akadálytalanul mozog.

az új hajót már az őszi halászidényben használják a balatoni halászati vállalat dolgozói. /mti/

--

bb 31. több mint 200 lakással kevesebb a tervezési és szervezési hibák miatt ülést tartott a pécsi városi tanács

vid/kz/ny hgy

1971. október 30.

Pécs égető gondjáról, a IV. ötéves terv időszakának lakásépítési és lakásrekonstrukciós programjának végrehajtásáról tárgyalt szombati ülésén a város tanácsa. a korábbi évek jó hagyományától eltérően, az új tervszakaszban rosszul indult a lakásépítés. előkészítési, tervezési és szervezési fogyatékoságok, költségproblémák miatt 840 helyett csak 614 tanácsi lakásba költözhetnek idén a lakók. a lakásépítésben érdekelt szervek levonták a tanulságot, s a tanácsülésen már elhangzott az a bejelentés, hogy a baranya megyei állami építőipari vállalat ígéretet tett, 1972 végéig pótolja az adósságot s összességében a IV. ötéves terv első két esztendejére ütemezett 1800 tanácsi lakást hiánytalanul átadja. probléma gond marad azért. az 1973-1975-ös években a tanács új típusú lakásokat szeretne építtetni. semmiképpen sem biztató, hogy ezek terve még mindig nem áll rendelkezésre

a beruházások, ezen belül a lakásépítés helyzetének javítását is magában foglalja a tanács végrehajtó bizottságának néhány nappal ezelőtti jóváhagyott szigorú intézkedési terve, amelyet az MSZMP KB és a minisztertanács augusztus 4-i együttes ülése határozatainak végrehajtása érdekében hoztak és összhangban van a gazdasági vezetők parlamenti értekezletén elhangzottakkal.

/folyt köv/

-31-

NA 1415

bb 31. több mint 200 lakás ....folyt/ny

az intézkedési határozatban a végrehajtó bizottság többek között elrendelte, hogy a beruházások ügyében döntést hozó szervek munkájába a beruházások elhatározásánál és a megvalósítás során érvényesülni kell annak az elvnek, hogy meghatározó szerepe a valóságos pénzforrásnak van. egyetlen tanácsi, vállalati beruházó nem indíthat beruházást anélkül, hogy ennek teljes fedezete ne volna biztosított. szigorúan tartani kell a rendelkezésre álló anyagi fedezet összegét, ennek figyelembevételével adható megbízás tervezésre is. így nem fordulhat elő, mint most, hogy az 1971-1972 évre tervezett új panel-család kidolgozásánál a tervező vállalat egyes lakástípusoknál 35-67 ezer forint költségtúllépéssel szállította a terveket. erre fedezet nem volt. az új típusú lakóépületek továbbtervezését is le kell állítani, s emiatt csuszott legalább két évet ez a program.

ezen az ülésen vitatták meg és hagyták jóvá pécs megyei város tanácsa szervezeti és működési szabályzatát is./mti/

-. -

bb 30. radnóti emléknep veszprémben

vid/kz/ny hgy

1971. október 30.

a veszprémi vegyipari és alumíniumipari technikum kisz szervezte radnóti miklós emlékünnepséget rendezett szombaton az iskola dísztermében.

a technikum diákjai minden évben - október utolsó napjaiban - megemlékeznek a mártírhalált halt költőről, annak emlékére, hogy 1944 októberében szentkirályszabadja - veszprém-zirc útvonalon haladt az a ,, halál-menet,, amelynek utolsó állomása - radnóti számára - a győr-sopron megyei abda község volt.

az ünnepségen simon istván kossuth-díjas költő emlékezett meg radnóti munkásságáról./mti/

-. -

bb 33. elutazott a szlovák kulturálisügyi miniszter

t szö/mné/ny zs hgy

1971. október 30.

szombaton elutazott hazánkból miroszlav válek, a szlovák szocialista köztársaság kulturálisügyi miniszter, aki résztvett a művelődésügyi miniszterek budapesti tanácskozásán. a szlovák vendéget ilku pál művelődésügyi miniszter bucsuztatta./mti/

13.25/ny

-32-

NA 1415

bb 32. időjárásjelentés

bh hgy

1971. október 30.

a meteorológiai intézet jelenti szombaton 13 órakor:

többfelé köd

az óceán déli térségéből áramló enyhe levegő jelenleg a brit-szigeteken és norvégia nyugati partjain okoz erősen felhős, esős időjárást. ennek a meleg levegőnek egy része a szovjetunió európai területének északi térségét is érinti. határa ott havazások vannak és a nagy hideg mérséklődött. európa többi részén lassu leszálló mozgások irányítják az időjárást. ennek következtében általában kevés a felhő, de éjszaka és reggel sokfelé keletkezik köd, ködszítálás. vannak helyek, ahol napközben sem oszlik fel a köd és ez a nappali felmelegedésben megmutatkozik. a kárpát-medence is a lassu leszálló mozgások zónájába esik. így hazánkban továbbra is hideg marad az idő, de a ködképződés valószínűlege megnövekszik.

hazánkban pénteken a budapest-szeged vonaltól észak-keletre felhős volt az ég és napközben sem mértek 5-9 foknál magasabb hőmérsékletet. az ország többi részén általában 7-9 órán keresztül sütött a nap és 9-11 fokos maximumok alakultak ki. eső sehol sem hullott. ma hajnalban szeszélyes területi eloszlásban mínusz 5 és plusz 4 fok közötti hőmérsékleteket mértek. délelőtti országszerte felhős volt az ég. nyíregyházáról és miskolcraól kisebb esőt jelentettek. a hőmérséklet 11 órára is csak 3-8 fokig emelkedett.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke 4,5 fok volt, a sokévi átlagnál 4,1 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 6 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 774 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás vasárnap estig:

időnként megnövekvő felhőzet, keleten egy-két helyen kisebb esővel, éjszaka gyenge, napközben mérsékelt, változó irányú szél. az esti óráktól kezdve párá sodás, hajnalban többfelé ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 3 mínusz 2 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap: a tartósan ködös helyeken 5, máshol 10 fok körül.

a duna vízállása budapestnél 98 centiméter ./mti/

-. -

- 33 -

13.25 bh

NA 1415

bb 35. husz éves a szécsényi palóc háziipari szövetkezet
vid ká bh hgy 1971. október 30.

megalakulásának 20. évfordulóját ünnepelte szombaton a szécsényi palóc háziipari szövetkezet. a szécsényi művelődési házban rendezett jubileumi ünnepségen megjutalmazták a szövetkezet tizennyolc alapító tagját, a törzsgárda tagjait és az élenjáró szövetkezeti tagokat. a két évtized eredményeiről fajcsik józsef elnök számolt be. husz évvel ezelőtt a palóc háziipari szövetkezetben negyvenkilencen dolgoztak, s az első mérlegbeszámoló szerint egymillió huszonnyolcezer forint volt az elkészített palóc-szöttések, szőnyegek, babák értéke. jelenleg hat részlegben és harminchat községet felölelő bedolgozó hálózatban négyszáztötvenen dolgoznak s az előállított termékek értéke tizenegy és félmillió forint. a palóc háziipari szövetkezet termékeit országszerte ismerik, de hírük eljutott külföldre is. a hungarocoop révén tíz éve exportálják a palóc takácsok és babakészítők kezemunkáját. /mti/

--

bb 36. aláírták magyarország és a kndk 1972. évi árucsereforgalmi és fizetési megállapodását

t sl/mm ie bh hgy 1971. október 30.

tordai jeno külkereskedelmi miniszterhelyettes és han szu gil, a koreai népi demokratikus köztársaság külkereskedelmi miniszterhelyettese - a két ország kormánydelegációinak vezetői - szombaton budapesten aláírták a két ország közötti, 1972 évre szóló árucsereforgalmi és fizetési megállapodást. ez az 1971. évre szóló megállapodáshoz képest a kölcsönös áruszállítások növelését irányozza elő.

magyarország különféle műszereket, híradástechnikai cikkeket, gyógyszereket, vegyszereket és egyéb árukat szállít a kndk-ban s onnan vegyicikkeket, könnyűipari és egyéb termékeket importál.

az aláírásnál jelen volt li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete, ott voltak a két kereskedelmi kormány-delegáció tagjai is. /mti/

--
- 34 -

13.30 bh

N 1420

bb 34. közlemény otto winzernek, a német demokratikus köztársaság külügyminiszterének magyarországi látogatásáról

gk/ny zs hgy 1971. október 30.

péter jánosnak, a magyar népköztársaság külügyminiszterének meghívására 1971. október 25-30 között otto winzer, a német demokratikus köztársaság külügyminisztere hivatalos baráti látogatást tett a magyar népköztársaságban.

a külügyminisztert fogadta kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára és fock jeno, a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke. magyarországi tartózkodása során otto winzer meglátogatott budapesti és vidéki ipari, mezőgazdasági üzemeket, kulturális intézményeket.

a tárgyalások során mindkét fél nagy meglepéssel állapította meg, hogy a két ország barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződésének megfelelően kapcsolataik jól fejlődnek s olyan fokot értek el, amely nagy lehetőségeket nyújt az együttműködés további kiszélesítésére. erre mutatnak a két ország gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottságának a napokban berlinben tartott nagyon eredményes tárgyalásai is. új lehetőségek tárulnak fel a gazdasági kapcsolatokban, az ipari együttműködésben, a tudományos és a kulturális tapasztalatcserékben. mindez jelentősen hozzájárul a két nép életszínvonalának emeléséhez, a szocialista integráció további kibontakoztatásához és a szocialista államok közössége erősítéséhez.

az európai helyzet megvitatása során meglepéssel állapították meg, hogy tovább javultak a biztonság megszilárdításának feltételei. ebben döntő szerepe van a szocialista országok fejlődésének, a béke biztosítására irányuló törekvéseknek, mindenekelőtt a szovjetunió erőfeszítéseinek a béke védelmére.

a magyar fél hangsúlyozta, hogy a német demokratikus köztársaság sikeres fejlődése a kedvező európai fejlemények lényeges tényezője. az európai változások fontos eredményei a szovjetunió, illetve a lengyel népköztársaság és a német szövetségi köztársaság között megkötött szerződések. ezek mielőbbi ratifikálása az európai biztonság további megszilárdításának sürgető követelménye.

/folyt köv/

-35-

13.45/ny

N 1425

bb 34. / közlemény 1.folyt/ny

a nyugat-berlinről kötött négyhatalmi megállapodás aláírása újabb lendületet adott a feszültségek csökkentésére irányuló erőfeszítéseknek. a magyar tárgyaló fél nagyra értékeli a német demokratikus köztársaság hozzájárulását a megállapodás létrejöttéhez, valamint konstruktív magatartását a német szövetségi köztársasággal, illetve a nyugat-berlini szenátussal folytatott tárgyalásokon.

a tárgyalások során kifejezték meggyőződésüket, hogy kedvezők a feltételek az össz-európai biztonsági konferencia többoldalu előkészítésére. megállapodtak abban, hogy fokozzák együttműködésüket az európai biztonsági és együttműködési konferencia előkészítéséért. mindkét fél méltatta a finn kormányt az európai biztonsági konferenciával kapcsolatos kezdeményezéseit.

to a német demokratikus köztársaság és a magyar népköztársaság egyetért abban, hogy az európai feszültség további csökkentéséhez és a békés nemzetközi együttműködéshez alapvető követelmény a német demokratikus köztársaság és a többi államok közötti normális diplomáciai kapcsolatok felvétele. ez magában foglalja a német szövetségi köztársaság és a német demokratikus köztársaság között a nemzetközi jog alapján történő egyenjogú kapcsolatok megteremtését is.

mindkét fél üdvözlö az ensz egyetemessé tétele felé tett nagy jelentőségű döntést, a kínai népköztársaság jogainak helyreállítását. a tárgyaló felek kinyilvánítják meggyőződésüket, hogy a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság felvétele az ensz-be a nemzetközi együttműködés időszerű követelménye. felmérve a helyzetet, teljes a meggyőződésük; ha a német demokratikus köztársaság és a német szövetségi köztársaság felvételi kérelmét most bocsátanák szavazásra az ensz-ben, az államok többségének hozzájárulása biztosítható lenne.

a német demokratikus köztársaság és a magyar népköztársaság határozottan elítéli az amerikai egyesült államok agresszióját indokina népei ellen. ismételten biztosítják támogatásukról és szolidáris elkötelezettségükről a hős vietnami, kambodzsai és laoszi népeket az imperialista agresszió elleni harcukban. teljes egészében támogatják a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány hétpontos javaslatát, amely e térségben a konfliktus politikai megoldásának reális alapját képezi.

/folyt köv/
13.45/ny

-36-

M 1420

bb 34. / közlemény.....2.folyt/ny

a német demokratikus köztársaság és a magyar népköztársaság követeli az izraeli megszálló csapatok feltétel nélküli kivonását minden arab területről. további támogatásáról biztosítja az arab népeket az izraeli agresszió következményeinek felszámolásában.

a tárgyalások során a fegyverkezési verseny megszüntetésével, a leszereléssel / az atom- és más tömegpusztító eszközök eltiltásával / kapcsolatos gyakorlati lépések fontossága került előtérbe. mindkét fél hangsúlyozza, hogy támogatja az ensz 26. közgyűlésén beterjesztett, a leszerelésre vonatkozó szovjet határozattervezetet.

a tárgyalások légköre baráti és szívélyes volt. a két fél minden felvetett kérdés megítélésében egyetértő megállapításra jutott.

otto winzer, a német demokratikus köztársaság külügyminisztere hivatalos baráti látogatásra hívta meg péter jánost, a magyar népköztársaság külügyminiszterét a német demokratikus köztársaságba. a magyar külügyminiszter a meghívást köszönettel elfogadta. /mti/

--

kbb 38. elutazott a finn békebizottság küldöttsége

i tf/fk/ny zs hgy

1971. október 30.

szombaton elutazott budapestről a finn békebizottság küldöttsége, amely az országos béketanács vendégeként egy hetes látogatást tett magyarországon. a delegáció - élén uuno syrja: alelnökkel, a bvt tagjával - tárgyalásokat folytatott a béke-mozgalmi együttműködésről az országos béketanácsnál pethő tiber és terényi istván alelnökkel, valamint sebestyén nándorné titkárral. fogadta a finn vendégeket bodonyi pálné, az elnöki tanács tagja, a hazafias népfront budapesti bizottságának titkára. /mti/

13.52/ny

--
-37-

M 1420

bb 37. sajtótájékoztató a szerzői jogi társaság nemzetközi szervezetének /cisac/ zenei tanácsa budapesti üléséről

t nn/mm zs bh hgy

1971. október 30.

Szombaton a zeneművészek klubjában találkoztak a szerzői jogi társaságok nemzetközi szervezetének /cisac/ zenei tanácsa kétnapos budapesti ülésének résztvevői a magyar sajtó képviselőivel. kadosa páál professzor, a cisac zenei tanácsának elnöke üdvözölte a megjelent vendégeket, köztük marcel poot belga zeneszerzőt, a szervezet jelenlegi elnökét, leslie boosey /egyesült királyság/, joaquin calco sotelo /spanyolország/ és georges auric /franciaország/ diszelnököket, a végrehajtó iroda elnökét, herman finkelstein amerikai jogászt, j.a. ziegler, a cisac főtitkárát, valamint az újságírókat. ezután j. a. ziegler, a cisac főtitkára számolt be a tanácskozás munkáiról. elmondta, hogy 17 ország képviselőjében 85 zeneszerző vett részt a szerzők anyagi és erkölcsi érdekeinek igazságos hatékony védelmével foglalkozó nemzetközi szervezet magyarországi ülésén, ahol számos fontos kérdést tisztáztak. így döntést hoztak az elektronikus zeneművek szerzői jogi rendszeréről, továbbá arról, hogy a zeneművek időtartamának milyen a jelentősége a modern zeneművek jogdíjainak megállapításában. külön napirendi pontként szerepelt a komoly- és könnyűzene, illetve a népzene egymástól való elhatárolása, a népszerű szonok alkotásának problematikája és a hanglemezek, valamint más, hangrögzítésre szolgáló eszközök közönyvtárakból való kikölcsönzés után fiztendő díjak ügye./mti/

--

bb 39. lombhullató tura a bükkben

vid kz bh hgy

1971. október 30.

a miskolci természetjárók több mint fél évszázados szokása az őszi lombhullató tura. az egyes vállalatok, intézmények turistaegyesületei közösen keresik fel a bükki kirándulóhelyeket. köztük a bánkúti, a hollóstatói és a szentléleki turistaházakat. az őszi bükköt bucsuztatják.

/folyt.köv./

13.50 bh

M 1420

- 38 -

bb 39. /lombhullató.... folyt./ bh

az idén hosszurányult ősz miatt a szokásosnál később, október utolsó szombat-vasárnapján került sor a kétnapos turára. a diósgyőri lenin kohászati művek, a diósgyőri gépgyár és más vállalatok természetjárói tették meg idei utolsó kirándulásukat az őszi szinpompába öltözött bükk hegység turistautjain. a természetjárók az estét a bükki turistaházakban töltötték. felidéztek a nevezetesebb turák emlékét, s számos új tagot is avattak, akik ebben az évben csatlakoztak a szakosztályokhoz./mti/

--

bb 40. befejeződött a szüret egerben - kitűnő minőségű az idei bor

vid kz bh hgy

1971. október 30.

az egrí borvidéken szombaton befejeződött a szüret. az idei termésből az utóbbi évtizedek legjobb minőségű borai lesznek. a kedvező időjárás elősegítette a szőlő cukortartalmának növekedését, jellegzetes íz és zamatanyagának kifejlődését. a cukortartalom átlagosan 3-4 fokkal magasabb, mint az elmúlt évi nagy többségüké eléri a 20 fokot. ennél alacsonyabb értékű szőlőt az idén alig szüreteltek.

kedvezően befolyásolja az idei borok minőségét, hogy az idén már csaknem az egész borvidéken gondosan szelektálva történt a szüret. így az egyes fajták tisztán kerültek a feldolozókba. a termés többségét korszerű gépi eszközökkel dolgozták fel. ez azért nagyon fontos, mert a bogyók levét szinte órák alatt szűrték le s így a jellegét tökéletesen megőrzni mustot kaptak. korábban a hagyományos préseléssel ez a művelet 2-3 napig is eltartott s ez kedvezőtlenül befolyásolta a borok minőségének alakulását.

az idei nyár a vörösboroknak is kedvezett. a legtöbb bika-béért adó fajtának színe és zemata szinte tökéletes, s ez minden tíz évben legfeljebb egyszer következik be./mti/

--

13.55 bh

M 1425

- 39 -

bb 43. befejezte munkáját a kiosk vi. országos küldöttgyűlése
t 01/gg 1e bh hgy

1971. október 30.

Szombaton folytatódott a kiosk vi. országos küldöttgyűlése. a vasas színház dísztermében rendezett tanácskozáson részt vett faluvégi Lajos pénzügyminiszter, földi László, a könnyűipari miniszter első helyettese, nagy Imre munkügyi miniszter-helyettes, Bencsik István, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára, Csikesz Józsefné a fővárosi tanács elnökhelyettese és Rév Lajos, az okisz elnöke. A küldöttek a mandátumvizsgáló bizottság jelentésének meghallgatása után folytatták a beszámolót, a határozati javaslat és az alapszabály tervezet feletti vitát, amelyben több mint 30 küldött kért szót.

Felszólalt a tanácskozáson faluvégi Lajos pénzügyminiszter is, aki az MSZMP KB és a kormányüdvözlését tolmácsolta. A küldötteknek, s az általuk képviselt kisiparosságnak. a párt és a kormány megbecsülését fejezte ki munkájuk és társadalmi szervezeteik politikai tevékenysége iránt. hangsúlyozta, hogy a szolgáltatási igények kielégítésében a jövőben sem nélkülözhető a kisiparosok munkája, szolgáltatási tevékenységük szer- ves eleme gazdasági szerkezetünknek.

A párt és a kormány a X. kongresszus szellemében biztosítja a kisiparosok nyugdíj munkálkodásának gazdasági, politikai feltételeit - mondotta - társadalmi érdekekből is bátorítja az érintkező terü- leteken a szövetkezeti ipar, a helyi ipar és a kisipar egészséges versenyt; s mindezt természetesen a tisztességes jövedelemmel arányos teherviselés mellett. fel kell lépni azonban - és segítsenek ebben a kisiparosok is - a kispolgári anyagiassággal, a kapzsisággal, a nyereszkeskedéssel, a spekulációval szemben.

Rámutatott a pénzügyminiszter, hogy mindezek azonban nem egy adott társadalmi réteg jellemzői; bárhol jelentkeznek is, har- colni kell ellenük. különbséget kell tenni az átlagon felüli kisipari jövedelmek és a tisztességtelen, törvénytelen haszon- szerzés között is.

/ folyt. köv. /

14.02 bh

MF 1435

- 40 -

bb 43. /befejezte .... folyt./ bh

A pénzügyi politika a jövedelemmel arányos, differenciál- tabb adóztatás és a szociális szempontok együttes érvényesi- tésére törekszik. éppen ezért - a kiosk javaslatait is figye- lembe véve - máris több intézkedés van kimunkálás alatt, amelyek alapján differenciáltabban növekszik majd az adó- a monopolhelyzet- ben lévő árutermelőknél és a nem saját munkán alapuló nagy jövedelemre szert tevő kisiparosoknál. ugyanakkor fokozzák a ki- sebbjövedelmű, a lakosság igényeit kielégítő kisiparosok részére nyújtott kedvezményeket; növekednek az ipari tanulók után járó kedvezmények; támogatást kívánnak nyújtani a javító-szolgáltató tevékenységet végző idős és rokkant kisiparosoknak is. a hitel- lehetőségek bővítésével is a javító-szolgáltató tevékenységet kívánják előmozdítani. keresik a lehetőségeket azokra a pénzügyi intézkedésekre, amelyek elősegíthetnék a nagy családos kisipa- rosok anyagi helyzetének javítását.

A pénzügyminiszter a továbbiakban felvázolta a negyedik öt éves tervben a kisiparosokra is váró feladatokat. hang- sulyozta, hogy a kidolgozás alatt levő 15 éves távlati terv meg- valósítása során sem lehet lemondani a becsületese, szorgalmas társadalmilag igen értékes munkát végző kisiparosok tevékeny- ségéről.

Bencsik István, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára méltatta a kisiparosoknak a mozgalomban kifejtett hasznos tevékenységét, különösen aktív részvételüket a falvak községfejlesztési terveinek megvalósításában, s kérte további hathatós segítségüket.

A sok tapasztalatot, hasznos észrevételt tartalmazó vitát dr. Gervai Béla, a kiosk elnöke foglalta össze, majd a küldött- gyűlés határozatot fogadott el, amelyben rögzítették a további munka főbb irányelveit.

Ezután sor került az országos szervek tisztségviselői- nek megválasztására. a kiosk elnökévé ismét dr. Gervai Bélát, helyetteséül Gömöri Lajost és Neményi Endrét választották. ugyancsak megválasztották a választmány elnökét, hatvan tagját és 30 póttagját, valamint a társadalmi bizottságok tagjait, elnökeit is. /mti/

--

14.10 bh

MF 1440

- 41 -

bb 24. /nőkonferencia .... 3. folyt./ bh

dr. mogyoróssy julia, a pest megyei bíróság bírója annak a szekciónak a vitáját summázta, amelynek tagjai a női egyenjogúság jogszabályi biztosítékait vették górcső alá. elmondotta, hogy véleményük szerint sérti a női egyenjogúságot az a paragrafus, amely szerint az együttélő házastársak gyermeke után járó családi pótlékot az apa jogán kell megállapítani s csupán apai jogon tarthat igényt a gyermek különböző betegségbiztosítási szolgáltatásokra. ez azért is sérelmes, mert vannak olyan házaspárok, ahol csupán az anya áll társadalombiztosítási szolgáltatásokra jogosító munkaviszonyban, az apa pedig „szabadpályás”, ezekben az esetekben biztosítani kellene a foglalt állást a bizottság -, hogy betegségbiztosításra és családi pótlékra az együttélő szülők bármelyikének munkaviszonya jogosítson. javasolta a bizottság továbbá, hogy a fiatalok házasságkötési szándékának bejelentése, illetve az esküvő közé határozzanak meg legalább 30 napos, várakozási időt, ezzel talán elejét lehetne venni sok elhamarkodott házasságnak. indítványozták továbbá, hogy szabályozzák a gyermektartásdíj megállapításának rendszerét, s kérték: a közszolgálatban dolgozó nő jogán a férj is kaphasson 50 százalékos vasuti kedvezményt.

a nők közéleti szerepét elemző szekció vezetője, barinkai oszkárné, a pest megyei pártbizottság titkára a bizottság javaslatairól szólva hangsúlyozta: a legutóbbi párt-, tanácsi és szakszervezeti választások eredményei bizonyítják, hogy a politikai, mozgalmi életben ma már jelentős szerepet töltenek be a nők.

korántsem ilyen biztató a kép a szakmai élet területén. éppen ezért továbbra is következetesen harcba kell szállni a megcsontosodott előítélekkel annak érdekében, hogy a műszaki diplomával rendelkező tehetséges lányok, asszonyok az eddiginél nagyobb szerephez jussanak a gazdasági építőmunka irányításában. hangsúlyozta: a gazdasági vezetők ne statisztikai megfontolásból állítsák felelős munkakörbe a nődolgozót. a nagy tudású ember képességeinek kibontakoztatása, képzettségnek hasznosítása legyen az irányadó szempont.

a bizottságok elnökeinek beszámolóját követően a konferencia az európai biztonsággal és a nemzetközi szolidaritás kérdésével foglalkozó határozatot fogadott el. a dokumentum egyebek között leszögezi: Európában sokoldalú erőfeszítés szerteágazó harc folyik a tartós béke biztosításáért, a kollektív biztonsági rendszer megteremtéséért, az államok közötti gyümölcsöző együttműködésért. a békés egymás mellett élés elvei kezdenek testet ölteni, a kontinens szocialista országai sorozatos kezdeményezésekkel állnak elő annak érdekében, hogy a békére vonatkozó általános nyilatkozatok helyébe konkrét tettek, intézkedések foglalják el. az európai helyzet sokat változott, javultak a biztonsági értekezlet összehívásának esélyei. békés viszonyokat, hatékony biztonsági rendszert csak a tömegek aktív részvételével lehet létrehozni, a háborus próbálkozásokat csak milliók segítségével lehet megakadályozni. /folyt.köv./

14.40 bh

NA 1450

- 42 -

bb 24. /nőkonferencia .... 4. folyt./ bh

európának soha többé nem szabad egy újabb háboru kiindulópontjává válnia. ez nagymértékben függ anóktól, az anyáktól is; a nők dolga és felelőssége, hogy segítsenek megteremteni az európai népek nyugodt életét biztosító feltételeket. az országos nőkonferencia üdvözli a széles társadalmi képviselőket megvalósító európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottságának megalakulását. a határozat kiemeli: a magyar nők együtt éreznek a békéjükért, nemzeti függetlenségükért, a haladásért, az emberi szabadságjogaikért, gyermekeik boldogságáért küzdő anyákkal. a magyar nők nemes feladata a szolidaritás eszméjének ápolása, elmélyítése.

a konferencia munkáját erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke összegezte. elmondotta, hogy a tanácskozás betöltötte hivatását, a plenáris ülésen és a bizottságokban elhangzott több mint 250 javaslat és indítvány hozzájárul a nők helyzetének könnyítéséhez, gazdagítja a magyar nőmozgalom tevékenységét. az elhangzottakból kitiint: a nők helyzetével foglalkozó párthatározat megvalósítása eredményesen halad, bebizonyosodott, hogy a nőpolitika már nemcsak a nők, hanem az egész társadalom ügye. a tanácskozás fóruma volt a gyakorlati tapasztalatcserének, a figyelemre méltó kezdeményezések elterjesztésének.

erdei lászlóné tapssal fogadott szavai után a konferencia újjá választotta a magyar nők 174 tagu a női társadalom minden rétegét képviselő országos tanácsát. örökös tanácsstaggá választották gárdos mariskát, a magyar nőmozgalom egyik megalapítóját.

az országos tanács megtartotta alakuló ülését, megválasztotta tisztségviselőit. a magyar nők országos tanácsának elnöke ismét erdei lászlóné lett, alelnökök: duschek lajosné, a szakszervezetek országos tanácsának titkára, fekete jánosné téesz-brigádvezető és makoldi mihályné kossuth-dijas pedagógus. a tanács elnökségének tagjai: bokorné dr. szegő hanna nemzetközi jogász, a jogtudományok kandidátusa, bugár jánosné, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkárhelyettese, csizmadia ernőné dr. közgazdász, ferge zsuzsa szociológus, futó pálné hiralás-technikai műszerész, keserű jánosné könnyűiparminiszter, király lászlóné termelőszövetkezeti főkönyvelő, kovács judit újságíró, markovics lászlóné, a magyar nemzeti bank ügyvezető igazgatója, dr. mogyoróssy julia bírő, mórlicz virág író, dr. nagy katalin főiskolai docens, németh istvánné műszerész, németi irén újságíró, a nők lapja főszerkesztője, orbán józsefné, az mszmp kb munkatársa, ortutay zsuzsa, a magyar vöröskereszt főtitkárhelyettese, dr. pillis pálné, a hiszöv elnöke, tóth tiborné, a ruházati ipari dolgozók szakszervezetének főtitkára, valamint viola istvánné főkönyvelő.

az országos nőkonferencia makoldi mihályné zárszavával ért véget./mti/

14.50 bh

NA 1450

- 43 -

bb 41. az egyik helyen dömping, a másik helyen hiány - tervszerűtlenül telepített sütőüzemek szolnok megyében

vid/kz bzs hgy

1971. október 30.

október végén, két új sütőüzem próbaiüzemelésére, illetve műszaki átadására került sor szolnok megyében: a szolnoki sütőipari vállalat új törökszentmiklósi gyára két műszakban 7,6 tonna, míg az új tószegi sütőüzem 3,8 tonna kenyeret készít. az örömben bizonyos tervszerűtlenségek és aránytalanságok örömet is vegyitnek. tószegen például már épült a most átadott új üzem, amikor a szomszédos tiszavárkonyban az áfész is hozzálátott egy sütőde kialakításához. e párhuzamos üzemtelepítés miatt a tószegi üzemnek fel kell adni eredetileg tervezett ellátási körzetét, ami a kihasználása szempontjából okoz gondot. hasonló párhuzamos beruházás történt jászladányban, illetve a szomszédos jászalsószentgyörgyön is. e tervszerűtlenségek sajnos nem az egészséges és kívánatos konkurencia feltételeit teremtették meg. éppen ellenkezőleg: egyes területeken kenyér-dömping van, nem lehet kihasználni a meglévő üzemek kapacitását, míg ugyanakkor másutt ellátási nehézségekkel küzdenek. többek között abádszalók, tiszaszentimre, tiszaoers és kengyel körzetében lenne szükség új sütőüzemre. a megye vezetői felfigyeltek a jelenségre, s intézkedéseket tesznek, hogy a jövőbeni beruházásokat megfelelően koordinálják, illetve hogy a sütőipari üzemeket oda telepítsék, ahol azokra a legnagyobb szükség van. /mti/

--

bb 42. a nehézipar feladatai a kgst integrációban - miniszteri értekezlet a nim-ben

t bé/mm ie bzs hgy

1971. október 30.

szombaton dr. szekér gyula elnökletével nehézipari miniszteri értekezletet tartottak. elfogadták a nemzetközi kapcsolatok főosztálya vezetőjének tájékoztató felmérését, amely a szocialista országokkal a negyedik ötéves tervidőszakban bonyolítandó árucsereforgalom várható alakulását összegezi. megállapítja, hogy 1975-ben körülbelül 60 százalékkal lesz magasabb az árucsereforgalom, ezen belül legnagyobb mértékben körülbelül 140 százalékkal, emelkedik a kőolaj, valamint a gázipari és színesfémipari termékek exportja és importja. ezt követi a villamosenergiaimport-növekedés 90 százalékkal, a vegyipari árucsereforgalom pedig 57 százalékkal nő.

/folyt. köv./
15.15/bzs

- 44 -

NA 180

bb 42. /a nehézipar ... 1. folyt./bzs

foglalkozott a miniszteri értekezlet a kgst-tagállamok szocialista gazdasági integrációjának fejlesztését szolgáló komplex program végrehajtásával és megállapították az ezzel kapcsolatos feladatokat: a következő években kidolgozzák a fűtőanyag- és az energiaszükséglet prognózisát, feltárják a villamosenergetika fejlődésének hosszútávra szóló fő tendenciáit, felméri magyarország szénhidrogén-szükségletét a 2000-ig terjedő időszakra. a közeljövőben javaslatokat dolgoznak ki a szénhidrogén-szükségletek nemzetközi integráció segítségével történő kielégítésére, meghatározzák a petrokémia, a műanyagipar, a műszálpipar és a szervetlen vegyipar területén a nemzetközi kooperációval és integrációval megvalósítható fejlesztési feladatokat is. /mti/

--

bb 44. kisiklott egy tehervonat tatabánya-felsőn - műszaki hiba okozta a karambolt

vid/kz bzs hgy

1971. október 30.

szombaton reggel 5 óra után tatabánya-felső vasútállomáson karambol történt. egy 67 vagonból álló üres tehervonat 31. kocsija - amint a szakértői bizottság azóta megállapította - műszaki hiba miatt kisiklott. az utána következő 5 vagon is magával rántotta. személyi sérülés nem történt, de a kocsik tatabánya-felső és szár között mindkét sínpályát elzárták. a forgalmat átszállással, autóbusszokkal bonyolították le. nagy feladatot jelentett ez, mert a hétvége és a közelgő halottak napja miatt tulsufolt szerelvények közlekedtek. így délelőtt csak többórás késéssel tudták budapest és hegyeshalom között lebonyolítani a forgalmat. a pályákat fél tizenegyre felszabadították ugyan, de a mindkét irányból késéssel érkező vonatok még a délutáni órákban is kisebb késéseket okoztak. /mti/

--

bb 49. magyar és horvát gazdasági delegáció tárgyalásai

1 sl/fk ie bzs hgy

1971. október 30.

október 28-30 között magyar és horvát gazdasági delegációk tárgyaltak budapestben. a két küldöttséget udvardi sándor külkereskedelmi miniszterhelyettes, illetve milan zjalic, a horvát kormány elnökhelyettese vezette. megvitatták a horvát vállalatok fokozott bekapcsolódásának lehetőségeit a magyar - jugoszláv együttműködésbe. ilyen együttműködésre különösen nagyok a lehetőségek az adria kőolajvezeték építésében, a jugoszláv alumíniumipar fejlesztésében, a vasutfejlesztésben és a kikötőbővítésben.

milan zjalic-ot és kíséretét fogadta faluvégi lajos pénzügyminiszter és jávor erwin, az országos tervhivatal elnökhelyettese.

/mti/
15.20/bzs

- 45 -

NA 150

bb 45. kazinczy ferenc-émlékkünnepség sátoraljaujhelyen

vid/fm bzs hgy

1971. október 30.

kazinczy ferenc halálának 140. évfordulója alkalmából szombaton kétnapos emlékkünnepség kezdődött sátoraljaujhelyen. a nagy író, költő és nyelvújító életének jelentős része ugyanis zemplén vármegyéhez fűződik. 1786-tól 1790-ig mint a kassai kerület tanfelügyelője új iskolákat kért a felső-zempléni falvak számára és a németnyelvű tanítás helyett a magyar nyelvű oktatást sürgette. ekkor írta egyik levelében: „csak a magyar nyelv segélyével lehet fölébreszteni a haza szent szeretét”. 1806-ban hosszú börtön-szenvedés után a korábban bányácskának nevezett széphalomban telepedett le, és onnan járt át gyalogszerrel dolgozni a sátoraljaujhelyi levéltárba, ahol haláláig tevékenykedett. a levéltárban ma is számos emlékét és írását őrzik. köztük a híres „autogram”, gyűjteményét, amely észak-magyarország és erdély főurainak, fejedelmeinek, valamint hadvezéreinek hiteles kézjegyét tartalmazza. kazinczy ferencet 1831-ben temették el széphalomban, ahol legtermékenyebb éveit töltötte, a sátoraljaujhelyi tanács-háza udvarán pedig bronzbaöntött szobra hirdeti, hogy a nagy magyar nyelvújító a vármegye levéltárában dolgozott, mint napidijas tizenöt esztendeig.

halálának évfordulója alkalmából szombaton a sátoraljaujhelyi városi tanács dísztermében tartották meg a „szép magyar beszéd”, verseny területi döntőjét. ezen szabócs, hajdu és borsod megye középiskoláinak, valamint szakmunkásképző intézeteinek több mint harminc diákja vett részt. vasárnap a tanács-háza udvarán megkoszorúzzák kazinczy ferenc mellszobrát, majd a művelődési központ színháztermében emlékkünnepséget rendeznek. ezen dr. weber Antal docens, az irodalomtörténeti társaság főtitkára ismerteti kazinczy életét és munkásságát. ezután a vendégek a város vezetőinek társaságában széphalomba látogatnak és megkoszorúzzák kazinczy sírját. a széphalmi ünnepségen a sátoraljaujhelyi kossuth gimnázium énekkara bemutatja Ujj Viktor Géza zeneiskolai igazgató új kórusművét, kazinczy „ajánlás”, című megzenésített versét, majd átadják a díjakat a „szép magyar beszéd”, területi verseny győzteseinek. /mti/

--

15.40/bzs

- 46 -

MT 1502

bb 46. befejeződött a higiénikusok vándorgyűlése balatonfüreden

vid/fm bzs hgy

1971. október 30.

szombaton befejeződött a magyar higiénikusok társaságának háromnapos balatonfüredi vándorgyűlése, amelyen nyolcvannál több tudományos előadás foglalkozott a túlfáradás megelőzésével, a regenerálódás, aktív pihenés legfontosabb módszereivel, az egészséges, természetes környezet feltételeinek megteremtésével, általában a pihenés egészségtanával.

többen hangsúlyozták, hogy a tömegüdültetés egészségügyi követelményeinek megoldása társadalmi érdek. vissza kell állítani azt a nélkülözhetetlen biológiai egyensúlyt, - ember és természetes környezete között, - amellyel az egyre fokozódó urbanizációs stresszek kivédése lehetővé válik. a bioritmus zavaraiából, a pihenés hiányából származó kórképek egyre gyakoribbak. ilyenek a keringési elváltozások, a túltápláltság, a mozgáshiányból fellépő elhízás, a hormonális zavarok, a neurózisok.

az emberi szervezet alkalmazkodó képessége igen nagy. a nagyváros zajos élete, füsttel és gázzal szennyezett levegője fokozott alkalmazkodásra is kényszeríti a szervezetet. ezért a nagyvárosi ember számára az lenne ideális, ha viszonylag kevés időráfordítással csendes, tisztalevegőjű, természetes környezetbe juthatna. ezért javasolták a vándorgyűlésen budapest közelében a dunakanyar és a budai hegyvidék üdülőtelepeinek és kirándulóhelyeinek intenzívebb fejlesztését.

szó volt a turizmus rohamos fejlődésével járó egészségügyi hátrányokról is. kifogásolták a higiénikusok, hogy a kirándulók eldobált konzerves dobozai, ételmaradékai, a nagy mennyiségben felhalmozódó szemét rontja a levegő tisztaságát, fertőzi a fürdővizet, és a legyek, szunyogok révén terjesztik a betegségeket is.

a közegészségügyi szakemberek erélyesebb intézkedéseket követelnek a tanácsoktól és az illetékes szervektől, ugyanakkor nagyobb figyelmességet és több megértést várnak az üdülőktől és a kirándulóktól.

az új lakótelepeken, falvakban végzett környezetvizsgálatok azt bizonyítják, - és ezt a tanácskozáson többen hangsúlyozták, - hogy az ország dolgozó népét, főleg a városban lakókat fel kell világosítani a helyes regenerálódás módszereiről és az egészséges életmód kialakításáról. /mti/

--

15.45/bzs

- 47 -

MT 1600

bb 47. harminchét gázló a dunán, 54 a tiszán

i sb/pá ie bzs hgy

1971. október 30.

Összel megszokott jelenség, hogy lényegesen csökken a folyók vízszintje, de az idei szárazság már rendkívüli módon apasztotta le a folyókat. hosszú idő óta nem hullott említésre méltó csapadék a duna legfontosabb vízgyűjtő területén, az alpokban. ennek következménye, hogy szeptember óta folyamatosan apad a duna. ősszel általában budapestnél 150 centiméter körüli vízszint a szokásos, de a hét elején mindössze 114- centiméteres vízszintet mértek, a szombati jelentés pedig 98 centiméterről adott hírt. az utóbbi 95 évben mindössze ötször fordult elő, hogy budapestnél a vízmérce 100 centiméteres jelzése alá csökkent a folyó vízállása. 1876-tól 1947-ig, tehát 71 éven át pedig egyetlen egyszer sem volt alacsonyabb a 100 centiméteres szintnél. a legkevesebb víz 1947. november 6-án volt a dunában, a fővárosi vízmérce mindössze 51 centimétert mutatott. legutoljára 1969. november 8-án volt a vízszint 100 centiméternél kevesebb, pontosan 87 centiméter. a meteorológiai jelzések szerint a következő napokban sem várható említésre méltó csapadék a duna felső szakaszának vízgyűjtő területén. így vasárnap, hétfőn további csökkenésre, 95 centiméter körüli vízszintre lehet számítani.

a víz csökkenése következtében a meder aljának egyenetlenségei, zátonyai közelebb kerülnek a víz felszínéhez. a duna magyar szakaszán így most már 37 gázló nehezíti a hajózást. medve községnél a legkisebb a gázló, itt mindössze 170 centiméteres vízréteg takarja a sódierzátonyokat. rajka és gönyü, valamint dunaföldvár és paks között ugyyszólván egymást érik a gázlók, e két folyószakaszon 23 gázló „torlaszolja”, el a hajók útját. ezeken a meder szakaszokon általában 17-20 deciméter mély a gázló, s ezért az uszályok csak csökkentett terheléssel szállíthatják rakományukat, nehogy elakadjanak a zátonyokon. az alacsony vízszint következménye az is, hogy hat helyen összeszűkült a hajóút, s ezeken a szakaszokon tilos az uszályokat vontató hajók találkozása. a szembenjövő hajók közül az egyiknek tehát meg kell várnia, amíg „társa”, áthalad a szűkületen.

nemcsak a duna, a tiszta is igen alacsony; medrében 54 gázló keletkezett. tiszalök és tiszafüred környékén a legkisebbek a gázlók, itt mindössze 10-11 deciméteres vízréteg fedi a meder zátonyait. /mti/

15.50/bzs

-.-
- 48 -

NA 16⁰⁰

bb. 48. penzai kulturális küldöttség békés megyében

vid/rj fm hgy

1971. október 30.

Szombaton békés megye szovjet testvérmegyéjéből, pénzából három tagú kulturális küldöttség érkezett békéscsabára. a küldöttség tagjai b.a. barmint, a penzai rádió és televízió elnökét, b.n. molcsanov festőművészt, a penzai galéria igazgatóját és d.a. zlobina költőnőt dr. haraszti jános a városi tanács elnöke fogadta. jelen volt a fogadáson dr. becsei józsef, az mszmp városi bizottságának titkára.

ezt követően a vendégek megtekintették a békéscsabai munkácsy mihály muzeumot. három hetes békés megyei tartózkodásuk során ellátogatnak a megye számos üzemébe és intézményébe, s résztvesznek a november 7.-i ünnepségeken. /mti/

-.-

bb. 50. giriczmátyás a szegedi nemzeti színház új igazgatója

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

a szegedi nemzeti színház szombati társulati ülésén iktatták be tisztségébe az intézmény új igazgatóját, giricz mátyást, aki korábban a debreceni csokonai színház főrendezője volt. a szegedi színház eddigi igazgatója, lendvay ferenc a debreceni színház főrendezőjeként folytatja majd munkáját. /mti/

-.-

bb. 52. felhasználható 19.00 órakor

-----
a komárom megyei képzőművészek őszi tárlata

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

szombaton nyitották meg a tatabányai népházban a komárom megyei képzőművészek hagyományos őszi tárlatát. a kiállításon husz művész ötven alkotása látható. több tehetséges fiatal első ízben szerepel a képzőművészek megyei seregszemléjén. /mti/

-.-

15.55rj

- 49 -

NA 16¹⁰

bb. 51. felhasználható 17 órától

fülep Lajos emlékünnepek baranyában

vid/kz/rj hgy

1971. október 30.

ritkán adódik, hogy egy napon két helyen is emléket állítanak valakinek. szombaton így történt baranyában, ahol az egy évvel ezelőtt elhunyt kiváló művészettörténész, művészetfilozófus, akadémikus, kossuth-díjjal kitüntetett fülep Lajos emléket örökítették meg, aki 1927 és 1947 között a kis észak-baranyai faluban, zengővárkonyban volt református lelkész. a paplakot, ahol fülep Lajos élt s dolgozott, márványtáblával jelölték meg. az ünnepségen Martyn Ferenc festőművész a barátok nevében emlékezett meg fülep Lajosról.

pár órával később pécsváradon zajlott le hasonló ünnepség, ahol a község művelődési házát nevezték el fülep Lajosról és emléktáblát állítottak tiszteletére. a nagy tudós munkásságát Németh Lajos művészettörténész méltatta. /mti/

bb. 53. felhasználható 19 órától

színházi bemutató szegeden

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

a szegedi nemzeti színházban szombaton bemutatták Julius Feiffer amerikai író „Aprócseprő gyilkosságok” című színművét. a darab egy amerikai család életéről szól, illetve egy olyan világról, ahol az emberölés sorozatosan büntetlenül maradhat. elbizonytalanodott, megbomlott idegállapotú és kiszolgáltatott emberek drámai története utal a mai USA-beli viszonyokra.

a darabot Angyal Mária rendezte. a díszleteket Székely László tervezte. a főbb szerepeket Margittay Ági, Iványi József, Miklós Klára, Kovács János és Ujlaky Károly játszotta. /mti/

16.00 rj

M 16¹⁵

- 50 -

bb. 54. egyetemi előkészítő az elte-n

i/szö/rj zs hgy

1971. október 30.

az eötvös Loránd tudományegyetem természettudományi kara két- egyenként három tárgyas-előkészítő tanfolyamot indít azok számára, akik a következő tanévre kérik felvételüket. a tanfolyamon matematikából, fizikából, illetve biológiából készítenek elő. a részvételdíj 450 forint. a jelentkezés határideje november 25.-e. kellő számú jelentkező esetén az előkészítő tanfolyamok január első hetében kezdik meg munkájukat. a jelentkezéshez szükséges nyomtatványok beszerezhetők a ttk dékáni hivatalában /viii., muzeum krt. 6-8./ /mti/

bb. 55. „gólyabál”, miskolcon és sárospatakon

felhasználható 20 órákor!

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

szombaton rendezték meg a miskolci nehézipari műszaki egyetem elsőéves hallgatóinak hagyományos „gólya-bálját”. az egyetem diszudvarán dr. Tarján Iván tanszékvezető egyetemi tanár, a bányamérnöki kar dékánja köszöntötte a négyszázötven elsőéves hallgatót, majd kezdetét vette a reggelig tartó vidámság. a gólyabálon a felsőbb évfolyamu hallgatókkal, valamint a vendégekkel együtt csaknem kétezeröttszázan szórakoztak.

ugyancsak szombaton tartották meg az elsőévesek „gólyabálját”, a sárospataki tanítóképző intézetben. ezen első alkalommal vettek részt az idén megszervezett óvónőképző tagozat elsőéves hallgatói. /mti/

16.05 rj

M 16¹⁵

- 51 -

bb. 56. idegenforgalmi bemutató a gemenci erdőben - véget ért az ibusz országos tanácskozása

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

Szombaton a gemenci vadrezervátum láttnivalóit mutatta be az ibusz-vezetők szekszárdi országos találkozója résztvevőinek a tolna megyei idegenforgalmi hivatal, a budapesti és a megyei ibusz-irodák vezetői és a nemzetközi idegenforgalmat irányító vezető munkatársai hajón és erdei kisvonaton utazták be a vadrezervátumot, majd megtekintették agancskiállítást. és a sárközi népművészeti muzeumot.

kétnapos találkozó és tanácskozás este a szekszárdi gemenc szállóban fejeződött be. a tapasztalatokat hasznosítják az ibusz belföldi utazási programjainak összeállításában. /mti/

--

bb. 57. felhasználható 19 órákor!

-----
az állami déryné színház bemutató előadása tataányán

vid/fm/rj hgy

1971. október 30.

az állami déryné színház szombaton tataányán bemutatta donizetti „don pasquale”, című vigoperáját.

a magyar és a külföldi drámairodalom értékes alkotásainak közvetítésén, népszerűsítésén kívül a déryné színház vállalta azt a feladatot is, hogy a fajsúlyosabb zene iránt felkelti az érdeklődést, méghozzá a legszélesebb körben. hét év óta - amióta a társulat műsortervében helyet kapott a vigopera is - strauss, offenbach, nicolai és donizetti műveit 968 alkalommal mutatták be a falvak, kisebb települések színpadain, összesen 175 000 néző előtt.

/mti/

--

16.10 rj

- 52 -

NA 1620

bb. 59. hétfőtől közlekednek a 106-os buszok - a bkv közleménye

1 -don/fk zs bzs hgy

1971. október 30.

november 1-től, hétfőtől új gyorsjáratot indít 106-os jelzéssel a budapesti közlekedési vállalat. a gyors autóbuszok csak a munkanapokon, a csúcsforgalmi időben közlekednek. megállóhelyei: nagyvárad tér végállomás - józsef körút - rákóczi út - madách tér - marx tér - sallai imre utca - szigeti bejáró - margithid budai hídfő - kolosy tér - flórián tér - miklós utcai végállomás. visszafelé: miklós utcai végállomás - flórián tér - kolosy tér - mártírok utja - honvéd utca - marx tér - madách tér - kossuth lajos utca - ferenc körút - nagyvárad téri végállomás.

a 91-es autóbuszok utvonalát hétfőtől meghosszabbítják: e szerint a gábor áron utcán át az endrődy sándor utcáig közlekednek. a buszok mindkét végállomása a gábor áron utca 51. számú ház előtt lesz.

a 73-as jelzésű buszok módosított utvonalon közlekednek. utvonaluk: bosnyák tér végállomás - nagy lajos király utja - telepes utca - őv utca - erzsébet királyné utca - kolozsvár utca - cservenka miklós utca - pestujhelyi út - gergő utca - hősök utja - madách utca - új lakótelep - hevesi gyula utca; vissza körforgalomban: hevesi gyula utca - madách utca - thököly út - cservenka miklós utca - lenin utja - vasutastelep utca - széchenyi utca - kolozsvár utca - erzsébet királyné utja - őv utca - telepes utca - fiirész utca - csömöri út - bosnyák tér végállomás. a 73-as buszok megállóhelyei: bosnyák tér végállomás, nagy lajos király utja, erzsébet királyné utja - pestujhelyi út - gergő utca - hősök utja - hevesi gyula utca 13. - hevesi gyula utca 30-32 - madách utca - cservenka miklós utca - pestujhelyi út - őv utca - lőcsei út és bosnyák tér végállomás.

hétfőtől a 24-es autóbuszok ismét az eredeti utvonalon közlekednek; az „f” jelzésű buszok viszont - az építkezések miatt - ideiglenesen a tompa mihály utca - bercsényi utca - szerencs utca - őrjárat utca - lenin utja - vasutastelep utca - széchenyi utca - kolozsvár utca - cservenka miklós utca - őrjárat utca - szerencs utca - bercsényi utca - tompa mihály utca és bánkut utca vonalon közlekednek.

a bkv közli továbbá, hogy a miklós utcai végállomáson a 34-es, a 34/y és a 42-es jelzésű buszok megállóhelyét a III. kerületi pártbizottság székházának nyugati oldalán alakították ki; az autóbuszokra tehát itt lehet felszállni. /mti/

--

16.15/bzs

- 53 -

NA 1620

bb 58. hétfőn Lottó-jutalomsorsolás

i kf/gg ie bzs hgy

1971. október 30.

a Lottó októberi jutalomsorsolását hétfőn Münnich Ferenc utcai központjában rendezte a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság.

a húzásokon a 43. játékhet szelvényei között összesen 1091 nyereménytárgyat sorsolnak ki. főnyeremények: 2, egyenként két-szobás öröklakás a XI. kerületi Bartók Béla ut 48. számban épülő társasházban, valamint két zsiguli személygépkocsi.

ezen kívül még öt Lottósorsolás lesz novemberben; 5-én Vácott, 12-én Nagykanizsán, 19-én Budapesten, 26-án Tatabányán huzzák az esedékes heti nyerőszámokat. november 29-én Budapesten tartják a havi jutalomsorsolást. /mti/

--

bb 62. Lottó nyeremények

tr bzs hgy

1971. október 30.

a 44. játékheten öt találatos Lottószelvény nincs. az egyes osztályokra jutó nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után a következők: négytalálatos szelvény 85 darab, a nyeremény egyenként 42.568 forint. háromtalálatos szelvény 7.401 darab, ezekre a nyeremény egyenként 244 forint. kéttalálatos szelvény 183.125 darab, a nyereményösszeg egyenként 12 forint. /mti/

--

bb 60. tahi-tóth nándor

i vt/fk zs bzs hgy

1971. október 30.

és Bakonyi Mihály festőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás a budapesti pedagógusok művelődési központjában, a Csengery utca 68. szám alatti Fáklya klubban. a tárlaton bemutatott művek - több mint 30 festmény és grafika - a mai modern irányzatokat tükrözik. a kiállítás november 4-ig tekinthető meg. /mti/

--

16.20/bzs

- 54 -

NA 16²⁰

bb 61. felhasználható: 19 órától

boris christoff az Erkel színházban

t m/pá zs bzs hgy

1971. október 30.

Szombaton a Don Carlosban Fülöp király szerepében mutatkozott be a magyar közönségnek Boris Christoff. az előadás többi szerepében Simándy József Kossuth-díjas, kiváló művészt, Melis György Kossuth-díjas, kiváló művészt, Déry Gabriella érdemes művészt, és Ercse Margitot hallhatták az érdeklődők. az operát Kórodi András Kossuth-díjas érdemes művész vezényelte. a világhírű énekes és magyar kollégái megérdemelt, őszinte sikert arattak. /mti/

--

bb. 63. elutazott a szófiai pártküldöttség

rj la

1971. október 30.

a bolgár kommunista párt szófiai bizottságának küldöttsége, melynek vezetője Georgi Jordanov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának tagja, a szófiai pártbizottság első titkára, Szombaton este elutazott. a küldöttség a budapesti pártbizottság vendégeként tartózkodott a fővárosban.

a vendégek bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent Németh Károly, az MSZMP politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára, valamint Katona Imre, Nagy Richárd és Somogyi Sándor, a pártbizottság titkárai, továbbá Kelemen Lajos, a fővárosi tanács általános elnökhelyettese. jelen volt Sztrásimir Iliev, a bolgár népköztársaság magyarországi nagykövetségének ügyvivője. /mti/

--

18.25 rj

- 55 -

NA 18²⁵

bb. 64. bacsoni jenő,

sl/rj la

1971. október 30.

a külkereskedelmi miniszter első helyettese szombaton hazakeresztelt belgiumból, ahol a brüsszeli magyar gazdasági napok magyar védnökének tisztét töltötte be. /mti/

--

bb. 65. figaro házassága- angyalföldön

t/szr/rj la

1971. október 30.

beaumarchais klasszikus vígjátékát, a figaro házasságát tüzték szombaton este műsorra az angyalföldi józsef attila színházban. az illyés gyula fordításában felújított darabot berényi gábor, a színház új főrendezője állította színpadra. díszlettervező: csányi árpád, jelmeztervező pedig vágó nelly. a szellemes vígjáték címszerepében a fiatal márton andrás mutatkozott be, alma viva grófot pedig a színházhoz újonnan szerződött fiúlop zsigmond alakította nagy sikerrel. /mti/

--

bb 66. időjárásjelentés

tr bzs la

1971. október 30.

a meteorológiai intézet jelenti október 30-án, szombaton este:

hideg idő

várható időjárás vasárnap estig:

általában felhős idő, szórványosan kisebb esővel. mérsékelt, változó-irányú szél. hajnalban többfelé ködképződés. várható legmagasabb nappali hőmérséklet a tartósan ködös helyeken 5, máshol 10 fok körül. /mti/

--

18.40/bzs

- 56 -

18.40

bb 67. a német kommunista párt tanulmányi küldöttségének látogatása

pá zs bzs la

1971. október 30.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága meghívására 1971. október 24-30. között Magyarországon tartózkodott a német kommunista párt öttagú tanulmányi küldöttsége, wilhelm sprenger-nek, a vezetőség tagjának vezetésével. a küldöttséget, amely a magyar mezőgazdaság és a parasztság helyzetét tanulmányozta, fogadta nyers rezső, a politikai bizottság tagja, a központi bizottság titkára.

a német kommunista párt küldöttségét elutazásakor a ferihegyi repülőtéren dr. csizmadia ernő, az mkszmp kb osztályvezető helyettese bucsúztatta. /mti/

--

bb 68. kegyetlen gyilkosság pécsen

i ms/tr bzs la

1971. október 30.

ritka kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság ügyében folytat vizsgálatot a baranya megyei rendőrfőkapitányság. az áldozat, kiss rózsza 65 éves nyugdíjas bírósági gépirónő évek óta orvosi kezelés alatt állott, és korlátolt mozgásképessége miatt visszavonultan élt pélfőmonostor utca 24. számú házában. a környéken lakóknak feltűnt, hogy az idős nő hosszú idő óta nem mutatkozott. a rendőrség kutatni kezdett utána, és meg is találta házában feldarabolt holttestét.

a nyomozás szálai molnár gézáné született gódor jolán 50 éves pécsi asszonyhoz, a sütőipari vállalat kenyérszállítójához vezettek, akivel kiss rózsza eltartási szerződést szándékozott kötni. molnárné saját holmijának jelentős részét át is szállította a pélfőmonostor utca 24. számú házba, bár a szerződést kiss rózsza még nem írta alá.

a baranya megyei rendőrfőkapitányság molnár gézáné gódor jolánt előre megfontoltan, súlyos kegyetlenséggel elkövetett emberölés alapos gyanúja miatt letartóztatta. a vizsgálat tovább folyik. /mti/

--

19.55/bzs

- 57 -

19.55

69. halálos áramütés

1 ms/tr bzs La

1971. október 30.

Érte herczeg kálmán 33 éves mosonmagyaróvári segéd munkást az északdunántúli áramszolgáltató vállalat rajka határában lévő munkahelyén. a felelősség megállapítására vizsgálat indult./mti/

--

70. halálos közlekedési baleset

1 ms/tr bzs La

1971. október 30.

Szloszjár györgyné 40 éves háztartásbeli, szarvasi lakos a város belterületén egy személygépkocsit került ki kerék-párjával. eközben felborult és nekivágódott a vele szemben jövő tehergépkocsi hátsó kerekének. a szerencsétlen asszony a helyszínen meghalt. /mti/

--

- v é g e -

19.58/bzs

- 58 -

MT 2010

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1971. október 31.

bb.1. világjáró kosarak

vid /k kz hgy

1971. október 31.

a tiszamenti vesszőfonok ősi mesterségét ma is művelő alpáriak példátlan gazdag vesszőáruval jelentkeznek a piacon. a művészi kivitelű - alkotódijas mesterek munkái - különböző rendeltetésű kosarak negyven féle változatlan készülnek, s nyolcvan százalékat exportálják. a többi között angol, francia, svájci és olasz háziasszonyok cipelik bevásárló körútjukon a formás alpári piaci kosarakat. a vesszőáru keresettsége, a növekvő igények kielégítése arra ösztönzi a kosárfonó háziipari szövetkezetet, hogy korszerűsítse, mechanizálja a vesszőfeldolgozást. elektromos vesszőhántoló és hasító berendezéseket helyeztek üzembe a fonók kiszolgálására. a jó minőségű nyersanyag -ellátást saját maguk is elősegítik. fiúzt telepítettek, amely az idén már teljes értékű és jó minőségű vesszőt termelt. így az előző évinél jóval több, összesen ötmillió forint értékű áruval jelentkeznek a piacon az alpári kosárfonók. az áru zömét a téli hónapokban készítik el./mti/

--

9.30/k

-1-

MT 1420